

Gorenjski Glas

PETEK, 11. SEPTEMBRA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 73, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Predsednika v triglavski steni

Avstrijski zvezni kancler Sebastian Kurz se je v torek v Ljubljani najprej pogovarjal s predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem in predsednikom vlade Janezom Janšo, s katerim je preplezal Slovensko smer v triglavski steni.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Sebastian Kurz, avstrijski zvezni kancler, je za prvi obisk na tujem po začetku epidemije koronavirusa izbral Slovenijo, kjerga je v torek gostil predsednik slovenske vlade Janez Janša. Gosta z Dunaja je sprejel tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Sogovorniki so

se pogovarjali o sodelovanju pri preprečevanju širjenja epidemije, o varovanju meja Evropske unije pred ilegalnimi migranti, gospodarskem sodelovanju in bližajoči se stoti obletnici koroškega plebiscita.

Predsednik slovenske vlade Janez Janša je po pogovoru v Ljubljani povedal, da je vesel obiska, saj je bila v

najhujših dneh boja proti koronavirusu Avstrija ena redkih evropskih držav, v katero smo verjeli in ji verjamemo še danes in od katere smo kopirali ukrepe. Na osnovi neposrednih stikov smo rešili marsikateri problem, je dejal Janša in napovedal tesno sodelovanje tudi v prihodnje.

► 2. stran

Avstrijski kancler Sebastian Kurz in predsednik slovenske vlade Janez Janša sta se podala v severno steno Triglava in med zanimivim pogovorom po petih urah preplezala Slovensko smer. / Foto: BKA/Dragan Tatic

Okužbe še v dveh šolah

Zaradi povečanega števila okuženih učencev in strokovnih delavcev z novim koronavirusom pouk za učence predmetne stopnje Osnovne šole (OŠ) Matije Čopa Kranj do 21. septembra poteka na daljavo. O okužbi pri eni od zaposlenih pa poročajo tudi na Biotehniškem centru Naklo.

Zaradi okužb pouk za učence predmetne stopnje na OŠ Matije Čopa poteka na daljavo. / Foto: Gorazd Kavčič

SUZANA P. KOVAČIČ, ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana, Kranj – V sredo je bilo na spletni strani OŠ Matije Čopa Kranj obvestilo v.d. ravnateljice Milene Čuden, da zaradi povečanega števila okuženih učencev in strokovnih delavcev pouk za učence predmetne stopnje do ponedeljka, 21. septembra, poteka na daljavo. Učitelji predmetne stopnje in učenci iz nekaterih šestih razredov, ki so bili v stikih z okuženimi, so v karanteni.

► 3. stran

Knjižnica je hiša razgledov

► 5. stran

Priloga:
deželne novice

GORENJSKA

V živo in na spletu

V Škofji Loki so uspešno izpeljali mednarodno konferenco Mladi in starejši – Aktivno staranje. Posvetovanja z udeleženci so potekala v živo in na spletu.

8

GORENJSKA

Dva razreda k pouku v župnišče

Zaradi prostorske stiske in težkih pogojev za pouk in delo na kamniški Osnovni šoli Frana Albrehta morajo učenci dveh razredov pouk obiskovati v stavbi župnišča.

10

ŠPORT

S križarke v trenerske vode

Gregor Urbas je tekmovalno kariero umetnostnega drsalca zaključil po olimpijskih igrah leta 2010. Po več letih drsanja v poklicni skupini na ladjah križarkah se je pred kratkim vrnil v Slovenijo.

12

CG+

Nič več »pozabljeni« Blejki

Na razstavi v čitalnici blejske knjižnice, ki bo na ogled do konca septembra, so predstavili življenje in delo sester Karle Bulovec Mrak in Štefke Bulovec.

23

VREME

Danes in jutri bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Pihal bo šibak veter vzhodnih smeri.

☁️☀️ 12/26 °C

jutri: delno jasno

97703521666025

NOVO!
Prvi in največji
Miele
razstavni
prostor na
Gorenjskem.

Celovita
ponudba
aparatur
Miele.

Miele

www.etis.si

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS!

📍
Ljubljanska c. 30
Kranj

ETIS 50 LET

Predsednika v triglavski steni

◀ 1. stran

Sogovornika sta menila, da zaradi preprečevanja širjenja virusa ne moremo več tvegati ustavitve javnega življenja, ampak ukrepati, da bo širjenje virusa čim bolj pod nadzorom. Sodelovanje med državama, predvsem gospodarsko, sta ocenila kot dobro, saj je Avstrija po vrednosti menjave in po naložbah v Sloveniji med vodilnimi. Da bi se zaradi ilegalnih migrantov izognili zapiranju notranjih meja v Evropski uniji, je treba okrepiti učinkovit nadzor na zunanjih mejah Unije in pomagati tistim državam, ki

so najbolj na udaru, še posebej Grčiji. Katastrofalno leto 2015 se ne sme ponoviti.

Nato sta se kancler Kurz in predsednik Janša podala v severno steno Triglava in med zanimivim pogovorom po petih urah preplezala Slovensko smer. Oba sta namreč navdušena in izkušena alpinista.

Avstrijski kancler se je s predsednikom republike Borutom Pahorjem in predsednikom vlade Janezom Janšo pogovarjal tudi o položaju slovenske manjšine na Koroškem in nemško govorečih v Sloveniji. Več o tem lahko preberete v zamejski rubriki.

Aleksandra Pivec je v sredo odstopila

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Ljubljana – Aleksandra Pivec je v sredo na seji izvršnega odbora stranke DeSUS ponudila odstop z mesta predsednice, ta pa je odstop sprejel. S tem je Pivčeva prehitela svet stranke, ki se je sestel istega dne in bi sicer odločal o njeni razrešitvi, o čemer je beseda na tem organu stranke tekla že pred tednom dni.

Aleksandra Pivec pa ostaja ministrica za kmetijstvo in napoveduje, da bo na kongresu stranke DeSUS, ki bo predvidoma novembra, znova kandidirala za predsednico stranke. Na seji sveta stranke je bil za začasnega zastopnika DeSUS-a

do novega kongresa potrjen dosednji predsednik sveta stranke Tomaž Gantar, ki je ob tem odstopil kot predsednik sveta stranke. Na to mesto je bil do kongresa imenovan gorenjski rojak Anton Urh. Svet stranke je o Gantarju glasoval po tistem, ko je zavrnil kandidaturu vseh podpredsednikov za začasno vodenje stranke. Podpredsedniki DeSUS-a so zdaj Anita Manfreda, Jelka Kolmanič in Anton Balazek, generalna sekretarka stranke pa Lidija Štruc.

Pivčeva je pojasnila, da je svoj odstop ponudila, ker se ji je to zdela najlažja pot za ohranitev legitimnega delovanja stranke.

Na vprašanja o turističnih bonih le med tednom

Ljubljana – Zaradi zmanjšane števila klicev klicni center za turistične bone od jutri dalje ne bo več deloval ob koncih tedna, sporočajo s Finančne uprave. Na vprašanja bodo v klicnem centru odgovarjali ob ponedeljkih, torkih in četrtek med 8. in 15. uro, ob sredo od 7. do 17. ure in ob petkih od 8. do 13. ure. Do minulega ponedeljka so v klicnem centru sicer odgovorili na 22.589 klicev. Na skoraj 86 odstotkov prejetih klicev so odgovorili v tridesetih sekundah, povprečen odzivni čas pa je bil 29 sekund, so še sporočili s Finančne uprave.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 1. septembra, prejme pametno »flaško« Aqua iz nerjavečega jekla Vid Kosar z Bleda. Nagrajencu čestitamo!

Znanja nam ne morejo vzeti

Kranj je bil minulo sredo eno od štirinajstih slovenskih mest, v katerih so priredili Parado učenja.

ANA ŠUBIC, MAJA BERTONCELJ

Kranj – V Kranju je v sredo potekala že 6. Parada učenja, ena od skupnih akcij v okviru Tednov vseživljenjskega učenja (TVU), ki jih letos prirejajo že 25. leto zapored. »Časi so posebni, zato nas na andragoškem centru še posebej veseli, da se je štirinajst krajev po Sloveniji odločilo izpeljati Parado učenja. Kot Kranjčanka sem še posebej ponosna, da je v Kranju prirejena na tako visoki ravni,« je ob odprtju dejala Ana Peklenik z Andragoškega centra Slovenije. Poudarila je, da je znanje danes bolj dostopno kot kdajkoli in da se je v času TVU, ki poteka od 4. septembra do 9. oktobra, možno brezplačno udeležiti različnih delavnic in predavanj. »Želimo si, da to ne bi bil samo enkratni obisk, ampak da bi to vodilo v dolgoročno odločitev za učenje. Znanja nam nihče ne more vzeti,« je dodala.

Učenje nam pomaga uspešno sprejemati različne vloge v življenju ter dosegati

poklicne in osebne cilje, je dejala Mateja Šmid, direktorica Ljudske univerze Kranj, ki je območni koordinator TVU. Dotaknila se je tudi aktualnih razmer, povezanih s koronavirusom. »Letošnje leto je v življenje vsakega od nas pripeljalo isto situacijo, v kateri smo se morali veliko naučiti: o sebi, drugih in o svetu, okolju, v katerem živimo.« Župan Matjaž Rakovec pa je navzočim dejal, da prav vse vodi eno načelo, in sicer da se učimo celo življenje: iz napak, lepih stvari, knjig in tudi od tistih, ki so na Paradi učenja predstavljali svoja znanja in poti do njih.

Na Slovenskem trgu je ves dan potekalo dogajanje, ki so ga soustvarjale različne organizacije. Že po tradiciji se je začelo z vadbo 1000 gibov, ki jo sicer vsako jutro izvajajo društva Šola zdravlja. Ogledati si je bilo možno glasbene, pevske in folklorne nastope, nastopili so predšolski otroci ... Potekale so različne delavnice, ogleda Kranja in kanjona Kokre, marsikaj zanimivega pa

Z obiskom Parade učenja – 9. Tržnice znanj v Medvodah je bila zadovoljna tudi Agata Trojar, koordinatorica Tednov vseživljenjskega učenja.

je bilo možno izvedeti tudi na stojnicah, kjer so se predstavljale različne ustanove, od Fundacije Vincenca Drakslerja, Društva upokojenecv Kranj do mestne knjižnice, kluba študentov, Komunalne Kranj, zavoda za varstvo narave, Slovenske vojske ...

V sklopu Tednov vseživljenjskega učenja je v sredo tudi na tržnici Medvode

potekal osrednji dogodek, in sicer na območju krajev ob Sori in Savi. »Parade učenja potekajo v trinajstih mestih po Sloveniji. Vesela sem, da nam jo je v deveti izvedbi uspelo izpeljati tudi v Medvodah. Zbralo se je več kot štiri deset različnih organizacij, ki širijo svoja znanja in veščine. Več kot 90 odstotkov članov naše mreže iz krajev ob Sori in Savi se je odzvalo in so danes tukaj. Znanje predajajo številnim obiskovalcem. Ti se lahko ustavijo na stojnicah, na katerih se predstavljajo šole, vrtec, različni ustvarjalci, tudi upokojenici ...« je pojasnila Agata Trojar, predsednica KUD »Sejalec umetnosti« in koordinatorica Tednov vseživljenjskega učenja. Uvod v Parado učenja – 9. Tržnico znanj v Medvodah je bila delavnica Skrbim zase in obvladujem stres – Niti izredne razmere me ne vržejo iz tira v izvedbi Tadeje Trojar Jan, na sami tržnici so se številni nastopi zvrstili tudi na odru, ob odprtju pa sta poleg Trojarjeve zbrane nagovorila Ana Peklenik iz Andragoškega centra Slovenije, ki je nacionalni koordinator, in Ivo Rep, podžupan Občine Medvode.

Na stojnici Regionalne razvojne agencije BSC Kranj so obiskovalci lahko odgovarjali na vprašanja o Evropski uniji in zavrteli kolo sreče. / Foto: Gorazd Kavčič

Deset kandidatov za viceguvernerja

Ljubljana – Ta teden se je izteklo rok za zbiranje predlogov možnih kandidatov za viceguvernerja Banke Slovenije. V predvidenem roku je bilo prejetih deset predlogov kandidatur, in sicer: Štefan Belingar, Andrej Bertonec, Arjana Brezigar Masten, Anže Burger, Mejra Festić, Kristijan Hvala, Saša Jazbec, Matjaž Koman, Franci Tušek in Tina Žumer. Predsednik republike bo preučil prejete kandidature in konec septembra opravil posvete z vodji poslanskih skupin v državnem zboru. V teh pogovorih se bo predsednik republike potrudil za oblikovanje potrebne podpore kandidatu, ki ustreza visokim strokovnim kriterijem. Državnemu zboru bo kandidata predlagal najpозnejše v 30 dneh po izteku roka za zbiranje kandidatur. Pri tem lahko izbira izmed prijavljenih kandidatov, lahko pa predlaga tudi druge kandidate. Državni zbor o kandidatu glasuje najkasneje v 30-ih dneh po prejemu predloga, glasovanje je tajno. Kandidat je izvoljen, če zanj glasuje večina vseh poslancev.

Tudi jutri odprta Šolska ulica

Škofja Loka – V Škofji Loki je vse septembrske sobote v okviru projekta Odprta ulica Šolska ulica zaprta za motorni promet in odprta ljudem. Tudi jutri, 12. septembra, se bo tam zvrstilo več dogodkov. Na info stojnici bodo organizatorji na voljo za vprašanja in pobude, tam bo mogoče dobiti tudi dovolilnico za parkiranje v času zapore ulice. Ob 9. uri bo turistična vodnica Mirjam Jezeršek vodila sprehod po Aleji znamenitih Ločank in Ločanov. Ob 9.30 bo Petra Čičić pripovedovala zgodbe otrokom, sledila bo likovna delavnica. Vse dopoldne se bodo na Šolski ulici predstavljali: Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, zavod Familija, Ljudska univerza in Večgeneracijski center Gorenjske, enota Škofja Loka. Ob 10. uri bodo zaigrali člani Pihalnega orkestra Škofja Loka, nastopile bodo mažoretke Društva Fokus, nato Duet Accordon – Jaka Strajnar (kahn) in Jernej Jemc (harmonika), pred poldnem pa še Orgličarke z Minko Likar na čelu.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme VLADO MAROLT z Bleda.

Okužbe še v dveh šolah

◀ 1. stran

»Starši otrok, ki so v karanteni, so bili osebno obveščeni, vse ostale starše pa smo obveščali prek e-asistenta. Za učence razredne stopnje pouk poteka tako kot do sedaj,« je zapisala vršilka dolžnosti ravnateljice. Starše prosijo, da v obdobju 14 dni opazujejo zdravstveno stanje svojih otrok, da v šolo prihajajo res samo zdravi učenci in da po priporočilih NIJZ vsi učenci uporabljajo maske.

Po besedah direktorja Biotehniškega centra Naklo dr. Marijana Pogačnika je bila okužba potrjena tudi pri eni od profesorice, ki sicer ne kaže znakov bolezni in je v karanteni. Kot je povedal Pogačnik, so ves čas v kontaktu s pristojnimi službami, vse zaščitne ukrepe pa poostreno izvajajo. Za zdaj pouka na daljavo ne nameravajo uvesti, bodo pa pozorno spremljali dogajanje in še posebej razrede, s katerimi je bila zaposlena v stiku.

Ko je že kazalo, da se je število okužb z novim koronavirusom v Sloveniji stabiliziralo, pa so v torek ugotovili kar 78 novih okužb. Največ, 61, so jih pred tem ugotovili konec marca. Res pa je bilo v torek tudi število testiranih rekordno, v za to pooblaščenih laboratorijih so opravili kar 2650 testov. Nekaj več okužb je bilo v šolah in v domovih za starejše občane. V naši okolici so potrdili štiri primere v Kranju, po enega pa v Preddvoru, Kamniku in Domžalah.

V sredo so po 2489 testiranih na novo potrdili 77

Zdravstveni inšpektorji so zaradi neupoštevanja nošenja zaščitnih mask v nekaj dneh izrekli 23 glob, največ v gostinstvu. /Foto: arhiv Gorenjskega glasa (Gorazd Kavčič)

okužb. Na Gorenjskem so po dve novi okužbi zabeležili v občinah Jesenice, Kranj in Domžale, po eno okužbo pa so potrdili v Preddvoru, Kamniku in Komendi.

Krajši čas karantene

Svetovalna strokovna skupina za covid-19 je po poročanju STA v sredo na kriznem sestanku vladi predlagala skrajšanje karantene s 14 na 10 dni. Svetovalna skupina je najprej predlagala skrajšanje trajanja karantene, odrejenih na meji, saj je po trenutnih ocenah skupine možnost pojava okužbe po končani karanteni v tem primeru res zelo majhna, je za STA pojasnila vodja skupine prof. dr. Bojana Beović. Kljub temu so se odločili za predlog enotnega skrajšanja trajanja karantene, saj je za dejavnosti, kot sta

zdravstvo in gospodarstvo, skrajšanje karantene bistveno. Obenem je Beovićeva opozorila, da v tem primeru obstaja nekoliko povečano tveganje, da se ne zažna približno osem odstotkov primerov, kjer bi zboleli šele po končani karanteni. Po besedah vladnega govornika Jelka Kacina bo nov ukrep veljal od nedelje dalje.

Omejitve obiskov v gorenjskih bolnišnicah

Na Kliniki Golnik do preklica obiskov ni, dovoljeni so le obiski paliativnih bolnikov, umirajočih in bolnikov, ki so hospitalizirani več kot sedem dni. Ti obiski so možni s posebno dovolilnico vodje oddelka, na katerem je hospitaliziran bolnik, a pod naslednjimi pogoji: ena zdrava odrasla

oseba z zaščitno masko na dan od 14. do 15. ure za največ pol ure.

V Splošni bolnišnici Jesenice še vedno velja popolna prepoved obiskov na vseh oddelkih, razen izjem. Dovoljena je le prisotnost zdravega starša ali skrbnika na pediatričnem oddelku in prisotnost zdravega partnerja ali ene zdrave osebe pri porodu.

Iz Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj pa so sporočili, da so glede na nedavno okužbo ene od zaposlenih z novim koronavirusom opravili številne teste zaposlenih in ugotovili, da ni bilo potrjene nobene dodatne okužbe. Delo v bolnišnici tako zdaj poteka v polnem obsegu, z upoštevanjem dodatnih preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe. Po ponovni presoji epidemiološke situacije so znova dovoljeni obiski za eno zdravo odraslo osebo na dan, vsak dan med 15. in 17. uro. Spremljevalec pri porodu je dovoljen za čas poroda. Sprejemstvo pri ambulantnih pregledih pa še vedno ni dovoljeno.

Inšpektorji že na terenu

Zaradi neupoštevanja vladnega odloka, ki velja teden dni in zapoveduje obvezno uporabo zaščitnih mask v zaprtih javnih prostorih, so zdravstveni inšpektorji v nekaj prvih dneh veljave odloka izrekli 23 glob, od tega devet v trgovinah in štirinajst v gostinstvu. Na Gorenjskem so zaznali samo eno kršitev, in sicer v gostinstvu.

k

KOMENTAR
MAJA BERTONCELJ

Do Pariza je še daleč

Dirka po Franciji, ki ima več kot stoletno tradicijo, je največji športni dogodek na svetu, ki ga lahko spremljamo v teh dneh. Enaindvajset etap in skoraj 3500 kilometrov bodo prevozili kolesarji. In kako izjemno: v glavnih vlogah so Slovenci.

Primož Roglič je kot prvi Slovenec oblekel rumeno majico vodilnega v skupnem seštevku, Tadej Pogačar je pri vsega 21 letih zmagal etapo, Luka Mezgec se med najboljših uvršča na sprintih, Matej Mohorič in Jan Polanc imata pomembno vlogo kot pomočnika. Polanc prav Pogačarja. To je le peterica slovenskih kolesarjev, ki nastopajo na francoski pentli. Še kar nekaj odličnih je doma in se pripravljajo na druge dirke. Slovenija je kolesarska velesila, naši kolesarji in tudi drugi kolesarski delavci pa v tujini že dolgo zelo cenjeni. Vse to je plod dolgoletnega garanja, odličnega dela v domačih kolesarskih sredinah, kjer pa se, ponekod bolj, drugje manj, v zadnjih letih srečujejo tudi s težavami s pridobivanjem sredstev za čim boljše delovanje. Morda pa se bodo tudi na podlagi vseh teh uspehov klubom lažje odprla kakšna sponzorska vrata. Odprta pa so pri gledalcih. Ob takšnih uspehih razumljivo naraste zanimanje. Poleg tega so to v današnjih časih ene redkih pozitivnih novic. Dirka po Franciji letos sicer ni v tradicionalnem, poletnem terminu, ko so jo številni

v času dopusta spremljali kar s plaže ... Gledanost pa zato ni nič manjša, ravno obratno. Po prihodu iz službe se te dni očitno veliko Slovencev usede pred televizijski sprejemnik prav zaradi Toura. Veliko zanimanje potrjujejo tudi na Televiziji Slovenija, kjer si vse etape lahko ogledate v živo. Kot ugotavljajo, je letošnja Dirka po Franciji že po prvi tretjini najbolj gledana do sedaj. Devet etap je v povprečju spremljalo več kot 100 tisoč gledalcev (26 odstotkov takratnih gledalcev televizije). Zanimivo je tudi spremljanje podatkov, ki jih kolesarji objavljajo na aplikaciji Strava. Pogačar jih javno deli. Kolesar s Klanca pri Komendi, ki je v kolesarstvo presedlal iz nogometa, ima 25 tisoč sledilcev po vsem svetu. Sledijo njegovim treningom, dirkam ... Za nedeljsko etapno zmago je prejel sedem tisoč všečkov in več sto čestitk – samo preko Strave. V etapi, v kateri je bil na kolesu nekaj manj kot štiri ure, je porabil skoraj pet tisoč kalorij in dosegel maksimalno hitrost skoraj 92 kilometrov na uro. To so veliki napor, ves čas je treba biti zbran, saj lahko hitro pride do kakšnega zapleta in padca. V trenutku se lahko vse obrne na glavo, kar smo videli tudi že na letošnjem Touru. Do cilja v Parizu, ki bo prihodnje nedeljo, je še veliko kilometrov. Naj minejo brez zapletov in naj zmaga tisti, ki je na cesti najboljši; če bo to Slovenec, pa bo sploh sanjsko.

Ogrevane klopi, polnilci, internet ...

Na Jesenicah posodablajo avtobusna postajališča, opremljena so z LED-ekrani na dotik, USB-polnilci in osvetlitvijo. Nadstreška pri občini in Pri Čufarju pa bosta imela tudi brezžični internet, defibrilator, kamero in – ogrevane klopi.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V jeseniški občini se zaključuje urejanje trinajstih avtobusnih postajališč, ki bodo opremljeni z LED-ekrani na dotik, USB-polnilci in osvetlitvijo. Postajališče pri občini in postajališče Pri Čufarju bosta dobili tudi točko wifi, defibrilator, ogrevane klopi in kamero. Vse naprave se bodo napajale preko fotovoltaičnih panelov na strehi, torej z energijo sonca, zato ni bilo treba izvesti dodatnih priklonov na elektriko.

Izvajalec del je podjetje Sintagma iz Ljubljane, projekt je vreden 248 tisoč evrov, pri čemer bo ministrstvo za

Nova, sodobna avtobusna postajališča na Jesenicah bodo imela ekrane na dotik, USB-polnilce in osvetlitev, nekatera tudi defibrilator in ogrevane klopi. Vsa napaja energija sonca prek fotovoltaičnih panelov.

infrastrukturo prek razpisa kohezijskega sklada zagotovilo 164 tisoč evrov, preostanek pa bo financirala Občina Jesenice iz proračuna.

»Projekt je namenjen spodbudi občanom, da bi v večji meri uporabljali javni potniški promet. Gre torej za enega od ukrepov Občine Jesenice, da bi javni potniški promet postal bolj prijazen uporabnikom. Hkrati si tudi želimo, da bi avtobusna postajališča čim dlje ostala nepoškodovana,« so ob tem povedali na Občini Jesenice.

Avtor idejne zasnove novih postajališč je domačin Saša Mandžić, podobna pa imajo že od leta 2017 v Domžalah.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelej, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

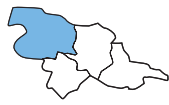
FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Jeseni glasovanje o projektih

Več kot sto projektov so občani Radovljice predlagali v tako imenovani participativni proračun, prek katerega lahko občani neposredno odločajo o porabi tristo tisoč evrov sredstev v dveh letih. Glasovanje o projektih bo organizirano oktobra, sodelovali bodo lahko vsi občani, stari vsaj petnajst let.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica je spomladi začela postopke za pripravo participativnega proračuna. Gre za obliko vključevanja občanov, ki tako lahko odločajo o porabi dela proračunskih sredstev. »Na ta način bodo v prihodnjih dveh letih izvedeni manjši projekti, za katere občani menijo, da so zanimivi in potrebni,« pojasnjuje direktorica radovljiške občinske uprave Alenka Langus. Za celotno občino je sicer v participativnem proračunu v dveh letih na voljo skupaj tristo tisoč evrov, porazdeljeni bodo po petih območjih.

Prejeli so več kot sto predlogov

V juliju je stekel postopek zbiranja predlogov projektov, oddanih je bilo več kot sto. Občani so lahko

predlagali manjše projekte v vrednosti do 15 tisoč evrov. »Predloge lahko strnemo v nekaj skupin: na primer infrastrukturni projekti, kot so ureditev parkirišč, pločnikov, javne razsvetljave, postavitev urbane opreme, ureditev ekoloških otokov, prehod za pešce ..., ureditev

Med predlaganimi projekti so na primer ureditev parkirišč, pločnikov, javne razsvetljave, postavitev urbane opreme, ureditev ekoloških otokov, prehoda za pešce, ureditev športnih in otroških igrišč, izvedba izobraževanj, prireditev in dogodkov, ureditev pohodnih poti, tržnice in podobno, pa tudi vzpostavitev pasjega parka, urbanih vrtov in postavitev tabel z navodili primerne obnašanja v naravi.

manjših območij, ureditev športnih in otroških igrišč, izvedba najrazličnejših izobraževanj, prireditev in dogodkov, ureditev pohodnih poti, tržnice in podobno.

Prejeli smo tudi zanimive predloge, kot so na primer vzpostavitev pasjega parka, ureditev urbanih vrtov, postavitev tabel z navodili primerne obnašanja v naravi ...,« je povedala Alenka Langus.

Kot pravi, so projekte že pregledali in ocenili, poseb-

na komisija, ki jo sestavljajo predstavniki občinskega sveta, krajevnih skupnosti in občinske uprave, pa bo zdaj presodila, ali so skladni z razpisom in seveda, če so

izvedljivi. Komisija bo nato pripravila seznam projektov za glasovanje. Slednjega bodo izvedli sredi prihodnjega meseca. O projektih za svoje območje – teh območij je v občini skupaj pet – bodo lahko glasovali tudi občani, ki še niso polnoletni, starostna meja je namreč dopoljenih 15 let.

Več sodelovanja bi si želeli tudi sicer

Kot ob tem poudarja Langusova, bi si na občini tudi sicer želeli več vključevanja občanov v postopke sprejemanja določenih dokumentov, ne le pri pripravi participativnega proračuna. »Vključenost občanov v odločanje je mogoča preko javnih razgrnitev in javnih razprav. Predpisane in utečene so v postopkih sprejemanja prostorskih dokumentov, prav tako javna razprava o vsakoletnem proračunu

in nekatere druge. Pred leti smo javnost spodbujali k sodelovanju pri oblikovanju celostne prometne strategije, saj ti ukrepi močno vplivajo na kakovost bivanja. Vendar pa žal ugotavljam, da so redki občani, ki aktivno sodelujejo v teh postopkih, pri čemer pa so lahko na primer posledice sprejema določenega prostorskega dokumenta velike. Želimo si več sodelovanja občanov v zgodnjih fazah postopkov, saj je že sprejete odločitve težje spreminjati,« še opozarja Alenka Langus, ki zbiranje predlogov participativnega proračuna vidi tudi kot priložnost za župana in občinsko upravo. »Zbiranje predlogov projektov je nekakšna anketa, rezultati pa so pokazali, česa si ljudje želijo, za katere projekte menijo, da jih je treba izvesti, kar vse prispeva k dvigu kvalitete življenja v občini.«

Devete Spominjarije na Poldeta Bibiča

Brezje pri Trziču – Krajevna skupnost Brezje pri Trziču, Zveza kulturnih organizacij Trzič in tržiška območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti vabijo na devete Spominjarije na gledališkega in filmskega velikana ter »domačina« Poldeta Bibiča, ki bo v nedeljo, 13. septembra, ob 11. uri na Poldetovi klopci na Dobrči (vzletišče). Z igralko Bernardo Oman in Trzičanko Bredo Nemc boste obujali spomine na Podleta Bibiča. V kulturnem programu bodo nastopile pevke ljudskih pesmi FS Karavanke, program bo povezoval David Ahačič. V primeru slabega vremena ali nepredvidljivih okoliščin zaradi covid-19 si organizatorji pridržujejo pravico, da prireditev odpovejo ali jo prestavijo na nedeljo, 20. septembra, ob 17. uri v Domu krajanov Brezje pri Trziču.

Pohod pod Babji zob

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vabi v sredo, 16. septembra, na pohod in ogled jame pod Babjim zobom. Zbor bo ob 8. uri pri Domu upokojencev v Naklem.

Skupina ISKRA ISD d.o.o. ima 70-letno tradicijo na področju predelave kovin, plastičnih mas, litja aluminija in galvanske zaščite. Delujemo na področju avtomobilske industrije, energetike in bele tehnike.

Skupina šteje 500 sodelavcev in jo sestavlja 5 družb.

Ponujamo vam možnost, da skupaj z nami uresničite svoje poklicne ambicije.

ISKRA ISD STRUGARSTVO d.o.o.
k sodelovanju vabi kandidate (m/ž) za delovno mesto:

UREJEVALEC (CNC strojev) OPERATER (brusilec, strugar)

**Ste natančni, organizirani, sistematični?
Želite zanimivo delo, radi delate v skupini? Sprejmite izziv
in postanite del skupine Iskra ISD.**

Vaše delo bo urejanje, posluževanje in upravljanje CNC strojev za brušenje ali struženje. Zelena je strojna izobrazba, ni pa pogoj.

Nudimo vam zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas, zanimivo delo, ustvarjalno delovno okolje in stimulatívno nagrajevanje. Delo bo potekalo v Kranju v treh izmenah.

**Če imate veliko dobre volje in željo po napredovanju,
vas vabimo, da se nam pridružite.**

Prijavo z življenjepisom pošljite na elektronski naslov kadri@iskra-isd.si najkasneje do 30. 9. 2020.

Več o podjetju si lahko preberete na spletni strani <http://www.iskra-isd.si>.

Knjižnica ohranja vez s skupnostjo tudi spletno

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Lani so v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja v Trziču v okviru Nacionalnega meseca skupnega branja za tržiške vrtce pripravili Dopoldanski bralni maraton, ki je bil tako dober, da so dejali, da bo postal njihov tradicionalen. »V dobrih dveh urah in pol je knjižnico obiskalo 219 otrok z vzgojiteljicami iz desetih vrtčevskih skupin. Štirje bibliotekarji so pripravili po pol ure bralnih užitek na posamezno skupino. Odmevi so bili odlični,« je povedala direktorica knjižnice Marinka Kenk Tomazin in dodala: »Razmere s covidom-19 so nam na mnogih področjih spremenile že načrtovane in dogovorjene dogodke, tako smo Dopoldanski bralni maraton prestavili na splet. V tem času se na Instagramu in Facebooku knjižnice spet vsak dan pojavi nova pravljica. Snemanje in objavljanje smo začeli spomladi, ko nas je epidemija dosledno zaprla v domove, ko tudi v knjižnico ni bilo moč vstopiti. To so bile Pravljičice iz knjižnice. V tem mesecu spet snemamo nove, v prvi vrsti ljudske pravljice. Vemo, da ne morejo nadomestiti dogodka v živo,

Knjige iz nabora spletnega knjižnega sejma domoznanskega gradiva v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Trzič

ko smo se videli in slišali in nasmejali skupaj. Vez z branjem, poslušanjem, knjižnico in skupnostjo pa vendarle ohranjajo.« Kot novost pa so za odrasle pripravili Spletni knjižni sejem domoznanskega gradiva. »Na njem imajo prostor naše lastne izdaje in nekaj izdaj lokalnih

društev, ustanov. Ko mine nekaj časa, marsikdo ne ve več, kako priti do določene gradiva, ki bi ga rad imel doma. Preko spletne strani in socialnih omrežij naše knjižnice vabimo vse zainteresirane, da si ponujene knjige ogledajo in kupijo,« je še dejala Marinka Kenk Tomazin.

Knjižnica je hiša razgledov

V Mestni knjižnici Kranj so osvetlili delovanje v preteklem letu in v času posebnih razmer zaradi epidemije koronavirusa. Predstavili so dogodke v okviru domoznanskega septembra in napovedali cikle predavanj v naslednji sezoni.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Na novinarski konferenci je v uvodu spregovoril kranjski župan Matjaž Rakovec, ki je predvsem poudaril, da se je knjižnica spomladi zelo hitro prilagodila situaciji in izrednim razmeram v času epidemije. »Ena izmed zanimivih potez so bile zagotovo vrečke z bralnimi vsebinami za vse generacije.« Kot je nadaljevala direktorica knjižnice Breda Karun, je včlanjenih okrog četrtnina prebivalcev Kranja in okolice, različne storitve knjižnice pa uporablja kar okrog 60 odstotkov ljudi, ne glede na to, ali so člani ali ne. »Izposoja gradiva, tako kot v drugih knjižnicah, pada, kljub temu pa menim, da Kranjčani veliko berejo. Vsak član knjižnice si je v letu 2019 izposodil 42 enot gradiva. Knjižnico v Globusu je lani vsak dan obiskalo povprečno 1700 ljudi,

Foto: Primož Pičulin

V Mestni knjižnici Kranj so predstavili delo v preteklem letu in načrte za naprej.

rekorden pa je bil lanski 8. februar, ko je v šestih urah prišlo v knjižnico kar 2800 obiskovalcev,« pogled v delovanje knjižnice v preteklem letu oriše Karunova.

Delež v Kranj priseljenih prebivalcev je 16 odstotkov in se vsako leto večja. Ena od večjih ovir pri vključevanju

v družbo je slabo znanje slovenščine, zato v knjižnici zadnji dve leti izvajajo tečaje slovenščine za tujce in lani se jih je udeležilo že 630 tečajnikov. Pripravili so tudi cikel delavnic družinske pismenosti.

Zaradi razglasitve epidemije je bila knjižnica zaprta

od sredine marca do prvih dni maja, gradivo pa je bilo tudi v tem času mogoče naročiti in ga prevzeti pred knjižnico oziroma je bilo poslano po pošti. Žal tudi po tem, ko so knjižnico odprli za obiskovalce, ta še deluje okrnjeno – zaprta je časopisna čitalnica, onemogočena

je uporaba javnih računalnikov, odpovedane so bile prireditve, vrnjene knjige morajo v karanteno ... »Če je bila sprva uporabniška suša, je izposoja gradiva v maju in poletnih mesecih skoraj dosegla lanske številke. Je pa res, da so obiskovalci spremenili navade, saj pridejo, izberejo gradivo in grejo. Tu ne posedajo in se ne družijo,« je še povedala Karunova.

Domoznanstvo in prireditve

Vodja oddelka za delo z uporabniki Jana Zeni Bešter je v ospredje postavila domoznanski september – tu so se pri izboru teme vsebinsko navezali na Dneve evropske kulturne dediščine, ki bodo potekali pod naslovom Spoznaj? Varuj! Ohrani. Prihodnji teden bodo na razstavi predstavili tri žlahtne Gorenjke, katerih okrogle obletnice rojstva beležimo letos: Heleno Stupan, Heleno Puhar in Nežo Maurer Škofič. »Naša knjižnica je tudi nosilka projekta združevanja slovenskih regijskih biografskih leksikonov. Biografije znanih Slovencev in Slovenk, do sedaj objavljene v osmih regijskih leksikonih, so odslej združene na novem

skupnem portalu Obrabi slovenskih pokrajin,« je povedala Bešter Zenijeva in omenila še 6. festival domoznanstva Domfest z naslovom Posebne domoznanske zbirke – izzivi in priložnosti, ki ga bodo v kranjski knjižnici organizirali oktobra.

»Kljub zmanjšanju števila dogodkov se je obisk povečal za 4000 obiskovalcev. Letošnje leto je seveda drugačno in številke ne bodo primerljive, kljub vsemu pa želimo ohraniti kvaliteto dogodkov in v skladu z razmerami zapolniti vsa možna mesta za obiskovalce,« je povedala vodja Oddelka za marketing in prireditve Nina Svetelj. Čez poletje je bila prav knjižnica pobudnica Torkovih kulturnih vdihov, ki so jih v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo pripravili na vrtu Khislsteina. »Dogodki so bili lepo obiskani in to nam daje zagon za načrtovanje nove sezone. Če bodo razmere dopuščale, bomo dogodke prirejali tudi v prihajajočih mesecih.« Tako napoveduje različne cikle prireditve, kot so Novinarjev kalejdoskop, Literarno ozvezdje, Znanost na cesti, Zobotreb, Na zdravje, tu so še Domoznanski večeri, pripravljajo pa tudi Filmske večere.

Prometni izzivi Kranja: Jih znate prevoziti?

Pri voznjeh v okviru akcije Ponovno na izpitno vožnjo pod okriljem Zavarovalnice Triglav nas je najbolj zanimalo, kako se Kranjčani odrežejo v rondojih s slabo preglednostjo in kako dobro sobivajo s kolesarji in pešci.

Na ponovno izpitno vožnjo z učiteljem vožnje smo v Kranju poslali 46 voznikov, od tega bi jih vozniški izpit opravilo le devet. Več kot polovica voznikov bi bila neuspešna zaradi neupoštevanja prometnega znaka USTAVI. Kot poudarjajo učitelji vožnje, nihče od voznikov znaka ni spregledal ali se mimo znaka odpeljal nevarno. Kljub temu pa velja, da je vožnja mimo prometnih oznak USTAVI hujša kršitev in nobeden od kandidatov, ki vozila ni ustavil popolnoma, izpitne vožnje ne bi opravil.

Obširneje o Ponovni izpitni vožnji v Kranju poročamo na spletni strani vozimse.si, tu pa pogledjmo prometni situaciji, ki sta bili za kandidate najzahtevnejši.

1. Semaforizirano križišče s Kidričeve na Koroško cesto

Gre za semaforizirano križišče, pri katerem, če pripeljete v križišče po

Kidričevi cesti, z nasprotne strani zavijata levo dva pasova.

Izziv

Vozniki, ki s Kidričeve ceste pripeljete v križišče in želite zaviti levo na Koroško cesto, se morate postaviti res globoko v križišče, saj le takrat ne ovirate vozil, ki iz nasprotne smeri po dveh pasovih zavijajo levo. Če tega ne storite, blokirate nasprotne pasove, zato bo križišče v času zelene luči na semaforju prevozilo manj vozil, kot bi ga lahko.

Nasvet učitelja vožnje

Kadar zavijate levo, je izjemno pomembno, kako globoko zapeljete v križišče. Učitelji vožnje marsikdaj opažajo, da se vozniki ne postavijo pravilno. Če zapeljete premalo v križišče, povzročite manjšo pretočnost križišča, kar posebej v prometnih konicah ustvarja dodatne nepotrebne zastoje.

Kako je šlo kandidatom

Pet voznikov je pri vključevanju ali spremembi smeri pozabilo vključiti smernik, nekaj voznikov pa pri zavijanju tudi ni bilo pozornih na mrtvi kot ali pa so v križišče zapeljali premalo globoko in niso omogočili zadostne pretočnosti prometa v križišču.

2. Omejitev hitrosti na Savski cesti

Na Savski cesti, ki vodi od rondoja z Ljubljansko cesto do Planine, je takoj za rondojem prometni znak za omejitev hitrosti na 40 km/h.

Omejitev hitrosti na Savski cesti

Izziv

Prometni znak za omejitev 40 km/h je dopolnjen s tablo, na kateri piše 450 m. Torej omejitev velja 450 m od znaka. Voznik naj bi bil torej sposoben oceniti, koliko je 450 m. Dodaten izziv predstavlja,

če je na manjši razdalji od znaka tudi križišče.

Nasvet učitelja vožnje

Večina voznikov se zaveda, da znaki za omejitve hitrosti veljajo do križišča. Od križišča naprej velja hitrost, ki je za vrsto ceste oziroma naselja določena v cestnoprometnih predpisih. V tem primeru pa omejitev velja v vsej dolžini, kot je označena na dopolnilni tabli, in je križišče ne razveljavi.

Kako je šlo kandidatom

Kar nekaj voznikov je na tem odseku prekorajčilo dovoljeno hitrost – večina teh le za 2–5 km/h. Pod prometnim znakom je dopolnilna tabla, ki označuje dolžino omejitve, neposredno za prometnim znakom pa je križišče, ki marsikaterega kandidata zmede. Od križišča dalje namreč

vozniki pogosto v zmoti vozijo po splošni omejitvi, ki velja za naselja. Kar nekaj voznikov je dobro poznalo trik, s katerim se lahko prepričamo, kdaj je konec predpisane razdalje 450 metrov: ko bomo v vzvratnem ogledalu opazili enak znak, postavljen iz druge smeri, smo na točki, ko lahko spet pospešimo.

Med tistimi, ki so ponovno izpitno vožnjo v Kranju uspešno opravili, je bil tudi smučarski skakalec Domen Prevc.

VOZILO JE 46 KANDIDATOV, IZPIT BI JIH OPRAVILO DEVET

Napake voznikov, zaradi katerih ne bi opravili vozniškega izpita:

- 52 odstotkov voznikov je vsaj enkrat prevozilo prometno oznako USTAVI,
- 26 odstotkov voznikov je obrnilo nepravilno,
- 8 odstotkov voznikov je prednost izsililo udeležencem v prometu (pešcem, kolesarjem ali voznikom),
- 8 odstotkov voznikov se je napačno razvrstilo ali pa so vozili po nepravilnem prometnem pasu,
- 8 odstotkov voznikov je vsaj enkrat prekorajčilo največjo dovoljeno hitrost,
- 2 odstotka voznikov nista upoštevala minimalne varnostne razdalje,
- 2 odstotka voznikov nista opazovala mrtvega kota,
- 2 odstotka voznikov se nista ustrezno vključila na avtocesto in sta bila pri tem nevarna.

Semaforizirano križišče s Kidričeve na Koroško cesto

Deset let že pomagajo zasvojenecem

Socialnovarstveni program Reintegracijski center izvajajo v Domu Vincenca Drakslerja v Pristavi pri Tržiču že deset let. Namenjen je različnim zasvojenecem, od trdih drog do iger na srečo, ki se želijo reintegrirati v družbo. Več kot polovica jih je v tem tudi uspešnih.

SIMON ŠUBIC

Pristava pri Tržiču – Letos mineva deset let od odprtja Doma Vincenca Drakslerja v Pristavi pri Tržiču, v katerem prav toliko časa Center za socialno delo Gorenjska, enota Kranj, izvaja socialno-

Ralph Blum, predsednik švicarske fundacije R. & V. Draksler Stiftung

varstveni program Reintegracijski center. V program, ki je namenjen rehabilitaciji oseb z različnimi zasvojenostmi, je bilo v prvem desetletju vključenih 110 oseb v bivalni obliki obravnave (trenutno jih v centru biva deset) in 330 v zunajbivalni. Pri zunajbivalnih gre predvsem za svoje uporabnikov

programa. Dobra polovica uporabnikov programa se po bivanju uspešno reintegrira v družbo, je v torek na slovesnosti ob desetletnici Reintegracijskega centra povedala njegova vodja Suzana Gladović. Poleg nje so v programu zaposleni še dodatna strokovna delavka in dva različna terapevta, en delavec pa je zaposlen v okviru javnih del. Poleg zaposlenih so pomembni del programa tudi prostovoljci, ki vodijo razne delavnice.

Začelo se je na pobudo Vincenca Drakslerja

Reintegracijski center predstavlja zadnjo fazo v obravnavi zasvojenosti od različnih psihoaktivnih snovi, alkohola in rizičnih vedenj, kot so igre na srečo, program pa je namenjen tudi njihovim svojcem. Glavni cilj programa, udeležba je prostovoljna, je uspešna reintegracija uporabnikov v družbo, kar vključuje vzdrževanje abstinence, nadaljevanje šolanja ali primerno zaposlitev, dobre odnose z bližnjimi ipd.

Program se izvaja v prostorih nekdanje gostilne Pr' Primožk, ki jo je pred dvajsetimi leti njen lastnik, dobrotnik Vincenc Draksler v dobrodelni namen odstopil

Mestni občini Kranj. Tedaj so ustanovili Fundacijo Vincenca Drakslerja za odvisnike, ki je poskrbela za obnovo hiše in jo po odprtju leta 2010 preimenovala v Dom Vincenca Drakslerja. Zdaj pokojni Vincenc Draksler je fundaciji denarno pomagal še naprej, z ženo Margit je odvisnike na zdravljenju tudi redno obiskoval in jih spodbujal. Fundacija je leta 2012 vzpostavila tudi socialno podjetje, ki se ukvarja z zbiranjem še uporabnih predmetov na zbirnih centrih in s prenovo pohištva. V njem je trenutno zaposlenih 28 težje zaposljivih oseb, v njegovi mizarski delavnici v Pristavi pa uporabniki reintegracijskega centra opravljajo delovno rehabilitacijo. Uporabniki sicer skrbijo tudi za urejenost hiše in njene okolice, si sami kuhajo in obdelujejo zelenjavni vrt.

Podpora dvanajstih občin

»Vzpone in padce, ki jih doživljamo vsi, rešujemo na različne načine, najslabše pa je, ko nekateri zavijejo na stranpoti, pri tem pa postanejo odvisni. Pred tem si ne smemo zatiskati oči, zato je izredno pomembno, da se je ta reintegracijski center v desetih letih razvil v enega najbolj prepoznavnih in

Socialno podjetje Fundacije Vincenca Drakslerja zaposluje osemindvajset ljudi, v njihovi mizarski delavnici v Pristavi pri Tržiču pa uporabniki reintegracijskega centra opravljajo tudi delovno rehabilitacijo. / Foto: Gorazd Kavčič

uveljavljenih v Sloveniji,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec in se zavezal, da bo Mestna občina Kranj projekt še naprej podpirala. Poleg kranjske sicer izvajanje programa podpira še enajst drugih gorenjskih občin.

Program reintegracije odvisnikov v družbo že nekaj let finančno podpira tudi švicarska fundacija R. & V. Draksler Stiftung. Njen predsednik Ralph Blum je ob tej priložnosti povedal, da so pripravljeni finančno podpreti tudi nove socialne

programe. Tega je zelo vesela tudi Nada Bogataj Kržan, ki je od vsega začetka vpeta v delo slovenske Fundacije Vincenca Drakslerja, zadnjih enajst let kot njena predsednica. »Veseli me, da je pokojni Vincenc Draksler poskrbel, da bomo še naprej deležni pomoči in – kot je ponudil Ralph Blum – da sem pripeljemo še kakšen program,« je dejala Bogataj Kržanova in napovedala, da bodo v kratkem sprejeli novo petletno strategijo razvoja fundacije.

Med podporniki je tudi občina Tržič, kjer je Dom Vincenca Drakslerja lociran. Kot je dejal župan Borut Sajovic, na začetku ni bilo samoumevno, da bo okolica nove stanovanke na nekdanjem Primožkovem posestvu tudi sprejela. »Vsi pa smo v to zupali in vesel sem, da smo dokazali, da smo predvsem ljudje, kar tudi najbolj šteje,« je poudaril. Jeseniški župan Blaž Račič pa je poudaril, da s takšnim centrom tudi kot družba kažemo svoj odnos do ranljivih skupin.

PREJELI SMO

Bazovica 1930–2020

S tem pismom bi se želel javno iskreno zahvaliti vsem, ki so prispevali k uspešni petkovi (vzorni, vsakoletni) komemoraciji 4. septembra 2020, v čast in spomin na narodne junake iz Bazovice v Prešernovem gaju, pred najstarejšim antifašističnim spomenikom na svetu, ob 90-letnici ustrelitve. Čustvene so bile besede nagovora predsednika Republike Slovenije gospoda Boruta Pahorja. Iskrena hvala vodstvu MO Kranj na čelu z županom gospodom Matjažem Rakovcem, kajti že desetletja prav vodstvo občine vzorno poskrbi, da se izvedejo septembrske komemoracije v Prešernovem gaju, v spomin in na čast Frana Marušiča, Zvonimira Miloša, Alojza Valenčiča in Ferda Bidovca, ki so na svoji primorski, takrat zaslužnji zemlji padli 6. 9. 1930 pod kar 56 strelj Mušsolinijevih fašističnih pušk. Prav in nujno je omeniti včasih krivično prezrte, pridne

mravljice: gospo Ines Zabret iz protokola MO Kranj s sodelavci, dalje gospo Petro Žibert iz Zavoda za turizem in kulturo Kranj s sodelavci, drage rojake iz Italije, še posebej imenitno žensko pevsko skupino »Danica« iz Vrha na čelu z zborovodkinjo gospo Jano Drassich. Vsekakor gre moja zahvala tudi vsem ostalim medijem, poleg Gorenjskega glasa, in vsem ostalim na tem mestu poimensko neimenovanim, ki so na svoj način prispevali k uspešni izvedbi petkove komemoracije.

Vsem skupaj in vsakomur posebej iskrena hvala, ker ohranjate spomin na prve ustreljene antifašiste v Evropi, naše zlate fante iz Bazovice. Večna hvala in slava jim bo! Domoljubni pozdrav!

MAG. MARKO BIDOVEC

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

LMŠ KRANJ ODPIRA SVOJA VRATA

Svetniška skupina LMŠ Kranj bo **11. septembra ob 16. uri** odprla vrata pisarne v prostorih Stare pošte na Koroški cesti 2.

Ob odprtju bo zbrane nagovoril tudi evropski poslanec **iz vrst LMŠ dr. Klemen Grošelj**.

Vabljeni!

www.strankalms.si

lms
Lista Marjana Šarca

Umetniki ustvarjali v času koronavirusa

V Muzeju občine Šenčur razstavljajo umetniki, ki so spomladi ustvarjali v samoizolaciji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V Muzeju Občine Šenčur bo do 27. septembra na ogled razstava Umetniki v času koronavirusa, ki jo je pripravilo Kulturno društvo Hiša čez cesto. V Hiši čez cesto na Miljah slikarska srečanja potekajo že peto leto, letos pa so umetniki zaradi koronavirusa ustvarjali od doma in poleg slik ustvarili še vrsto drugih umetniških del. V samoizolaciji so ustvarili leseno skulpturo, košare in cajne, kvačkane prtiče, krpanke, poslikano skrinjo, luknjičaste pirhe, maketo kašče, glinene izdelke.

Kot je povedala Dragica Markun iz Hiše čez cesto, je sodelovalo kar 39 slikarjev iz društev: Društvo likovnikov Cerklje, KUD kliničnega

V šenčurskem muzeju so na ogled likovna dela iz samoizolacije. / Foto: Tina Dokl

centra in medicinske fakultete dr. Lojza Kraigherja, Slikarska sekcija pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale, Likovno društvo Naklo, Osnovna šola Šenčur, kar je do sedaj

največ. »Čeprav so delali od doma, so se držali tematike Kulturna dediščina in kraji na občini Šenčur. Sporočali so mi, da so hodili po naših krajih in jih slikali, kar me je veselilo. Srečanja v Hiši čez

cesto se slikarji radi udeležujejo, saj poteka v preprostem kmečkem okolju,« je dejala Dragica Markun. Razstava bo na ogled vsak torek in petek od 17. do 19. ure, v nedeljah od 10. do 12. ure.

Pridobitev za dve občini

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Spodnja Bela – Avgusta so v občini Preddvor končali urejanje ceste med Spodnjo Belo in Žabljami, pomembno za občini Preddvor in Kranj. Ta teden so jo v navzočnosti

na Občini Preddvor, je šlo kar za zahteven poseg, saj so urejali cestni ustroj, odvodnjavanje in naposled so cesto tudi preplastili. Gre za 800 metrov dolg cestni odsek, ki povezuje občini, naložba pa je veljala 121 tisoč evrov. Prido-

Slovesno odprtje na novo urejenega cestnega odseka Spodnja Bela–Žablje / Foto: Gorazd Kavčič

obeh županov, Roka Robleka iz Preddvora in Matjaža Rakovca iz Kranja, tudi slovesno odprli. Kot so nam povedali

bitev sta občini na mostu, ki predstavlja mejo med njima, proslavili s kulturnim programom in pogostitvijo.

Podprli gradnjo na kmetiji

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občinski svet se je v kratkem sestal že na drugi izredni seji, prva je bila v avgustu na temo koncesije za dom starejših. Ta teden pa so v drugi obravnavi razpravljali o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN) za kmetijsko gospodarstvo Jarc. Prva je bila že aprila, da se je z drugo tako mudilo, pa je razlog v tem, da se je investitor prijavil na razpis Podpora za naložbe v predelavo, trženje oz. razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2020. Za prijavo nujno potrebuje pravnomočno gradbeno dovoljenje, osnova zanj pa

je veljaven OPPN. »Želimo, da bi investitorju uspelo na javnem razpisu. Radi bi, da naši občani pridejo do čim več evropskega denarja, občina pa jim gre pri tem naproti,« je svetnikom pojasnil župan Ciril Kozjek. Pričakovali so obravnavo še enega OPPN za kmetijsko gospodarstvo, a je investitor dejal, da se na omenjeni razpis ne bo prijavil.

Svetniki so tokrat prisluhnili spremembam, ki so bile pripravljene skladno s pripombami prejšnje obravnave, na pripravljavca in občinsko upravo pa naslovili še nekaj vprašanj in pomislekov, od tega, kako bo

poskrbljeno za ohranjanje kulturne dediščine ob novogradnji, kaj storiti v primeru neprijetnih vonjav, ki nastajajo zaradi odpadkov zeljarne, do tega, ali so nekatere gradbene rešitve skladne z občinskim prostorskim načrtom. Zaradi posega v prostor se veduta vasi ne bo spreminjala, odlok pa zahteva tudi zasaditev zelenja na severni strani območja. Glede morebitnega smrada zaradi predelave zelja, s katerim se ukvarja obravnavano kmečko gospodarstvo, doslej še ni bilo pritožb, so pojasnili na občinski upravi, sicer pa so v teh primerih pristojne inšpekcije.

Čakajo na odziv države

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občina Šenčur že nekaj časa načrtuje gradnjo namakalnega sistema na južnem delu občine, ki bo pripomogel k boljši izrabi kmetijskih zemljišč na tem območju in bi bil v celoti financiran iz nepovratnih evropskih virov. Pri tem se zatika, pravi župan Občine Šenčur Ciril Kozjek. Za namakalni sistem v Trbojah, ki ga snujejo od leta 2017, še vedno čakajo na odziv

državnih organov.

»Še vedno čakamo presojo vplivov na okolje. Vzeti so vzorci tal, kar je bila zadnja zahteva ARSO, odvzetih vzorcev je bilo 150. Vložili bomo presojo vplivov na okolje za izdajo odločbe in soglasja. Naročili smo še dve drugi študiji, kar tudi ni bilo poceni, da zadostimo vsem pogojem. Priganja nas ministrstvo za kmetijstvo, kako daleč smo glede izdaje gradbenega dovoljenja, kajti septembra naj bi bil razpis, ki bo

za to investicijo gotovo zadnji. Mi se bomo potrudili, da do tega časa zagotovimo vse dokumente. Hvaležen sem, da so na ministrstvu potrpežljivi.«

Investicija je vredna 1,8 milijona evrov. Doslej je vse stroške nosila občina, kjer jih najbolj jezi dolgotrajen postopek. Vsekakor pa želijo, da se projekt uresniči in da bi kmalu prišli do namakanja kmetijskih zemljišč, s čimer bi si povečali možnost samooskrbe.

AVSTRILIJA | NEMČIJA | ŠVIČA | LIECHTENŠTEIN

Premikajmo meje skupaj!

30 ANNIVERSARY 1990-2020 AVSTRILIJA

TRUMMER MEDIRENT

ZAPOSILITEV V ZDRAVSTVU V AVSTRILIJI

V kadrovske agenciji Trummer vam bomo s svojimi več kot 30-letnimi izkušnjami in razvejano mednarodno mrežo pomagali pri oblikovanju in razvoju vaše poklicne kariere.

Iščemo usposobljeno in izkušeno zdravstveno osebje (m/ž) z dobrim znanjem nemškega jezika za zaposlitev v domovih za starejše, bolnišnicah, rehabilitacijskih centrih in ostalih zdravstvenih ustanovah. Naše podjetje za vas skrbi kot koordinator med zaposlenim in naročnikom. Nudimo vam vso podporo ob vstopu na vašo poklicno pot.

Z odgovornostjo zagotavljamo našim zaposlenim socialno varnost in dolgoročno zaposlitev preko avstrijske pogodbe, ki temelji na ustrezni kolektivni pogodbi panoge ter zajema 14 plač.

Če z veseljem opravljate delo v zdravstvu in si želite za svoje delo dobro plačilo, nas kontaktirajte na:

+43 (0)664 80 571 211

medirent@trummer.eu

www.trummer.eu

Trummer Medirent GmbH & Co KG, Frau Andrea Hollerer, BA, Stadionplatz 2, 8041 Graz/Gradec

Zagotovo bomo za vas našli zaposlitev primerno vaši izobrazbi in v skladu z vašimi pričakovanji.

V živo in na spletu

V Škofji Loki so uspešno izpeljali mednarodno konferenco Mladi in starejši – Aktivno staranje. Posvetovanja v živo in na spletu.

Udeleženci mednarodne konference »v živo« v Škofji Loki / Foto: Gorazd Kavčič

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – »Sodeloval sem že pri organizaciji več srečanj, a toliko pestrosti in usklajevalnega dela, kot ga je bilo pri tokratni mednarodni konferenci, ne pomnim,« je po končani mednarodni konferenci Mladi in starejši – Aktivno staranje dejal vodja projekta Miha Ješe. Kljub težavam, ko več delegacij iz partnerskih mest v tujini ni moglo priti v Škofjo Loko, je bila udeležba dobra, z izvedbo pa so zadovoljni. Iz tujine je prišlo 27 udeležencev, iz Škofje Loke jih je sodelovalo okoli sedemdeset, sodelovanje so zagotovila tudi nekatera veleposlaništva,

zadovoljni pa so tudi s sodelovanjem mladih prostovoljcev, ki so pri nas na mednarodnih izmenjavah in so dobro zastopali mesta, ki niso mogla poslati svojih udeležencev. Z desetimi so se povezali prek spleta.

Škofjeloški udeleženci so na konferenci predstavili program kakovostnega staranja, ki so ga ostali udeleženci komentirali in poročali o svojih praksah s tega področja. Namen projekta, ki ga finančno podpira Evropska unija, je ravno izmenjava dobrih praks in izboljšave, ki jih lahko naredijo glede kakovosti življenja ne le starejših, temveč vseh generacij, najprej seveda v sodelujočih mestih,

izkušnje pa bodo uporabne tudi za druge. Miha Ješe navaja primer stanovanjske problematike: starejši živijo pretežno v prevelikih hišah in stanovanjih, kakršnih ne potrebujejo in jih tudi ne morejo vzdrževati, mlade generacije pa težko pridejo do stanovanj. Starejšim bi morali omogočiti preselitev v manjša in cenovno dostopnejša stanovanja, s tem pa bi se sprostila njihova in bi jih lahko ponudili mladim družinam. Stanovanja za starejše bodo tema enega prihodnjih petih srečanj, ki še sledijo v okviru projekta Mladi in starejši, pogovarjali se bodo tudi še o prevozih starejših in o njihovem elektronskem

opisnemjevanju. Zaradi covida-19 so se srečanja nekoliko zamaknila, projekt bodo tako pripeljali h koncu konec naslednjega leta. V Škofji Loki bo še eno srečanje, in sicer maja 2021, ko bo tudi generalna skupščina združenja evropskih mest Douzelage (partnerji projekta so tudi iz teh mest), srečali pa se bodo tudi na Madžarskem, v Avstriji in Nemčiji. Konferenca, ki so jo del prenašali tudi na spletu in si jo je lahko ogledala širša javnost, pa je imela tudi štiri delavnice, v katerih so ločeno razpravljali o dobrih praksah in usmeritvah za naprej mladi, starejši, učitelji in uradniki, je še povedal Miha Ješe.

Nova pridobitev žirovskih gasilcev

V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Žiri so konec avgusta začeli uporabljati novo prikolico za prevoz motorne brizgalne, ki je opremljena tudi z novejšo in zmogljivejšo brizgalno.

MATEJA RANT

Žiri – Za zamenjavo prikolice so se po besedah predsednice PGD Žiri Lijane Mlinar odločili, ker je bila stara prikolica dotrajana, nevarna in skoraj neuporabna. Uporabljali so jo od sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja, ko jim jo je že rabljeno podarila slovenska vojska. Nakup prikolice so dopolnili še z nakupom rabljene, a novejšo in zmogljivejšo motorne brizgalne s pripadajočo opremo in orodjem za gašenje požarov in prečrpavanje vode, je razložila in dodala, da je bila naložba vredna 17 tisoč evrov.

»V veliko pomoč pri nakupu nam je bila donacija Zavarovalnice Triglav, ki

smo jo prejeli konec lanskega leta,« je pojasnila Lijana Mlinar. Poudarila je, da nova prikolica ustreza vsem standardom Gasilske zveze Slovenije. »Z novo pridobitvijo bomo hitreje in varneje prispele na intervencijo, zaradi boljše in zanesljiveše opreme pa bomo še učinkovitejši.« Prikolico so želeli slovesno predati namenu na njihovi tradicionalni veselici, ki jo vsako leto pripravijo zadnji avgustovski konec tedna, a so se ji morali zaradi razmer v zvezi z epidemijo novega koronavirusa letos odpovedati. Odpadli pa so tudi številni drugi dogodki, s katerimi si pomagajo pri pridobivanju sredstev za nakup opreme, še z obžalovanjem dodaja Lijana Mlinar.

Nova prikolica za prevoz motorne brizgalne z novejšo in zmogljivejšo brizgalno / Foto: Miha Jereb

TURISTIČNI BONI*

Luštne

jesenske počitnice

na Rogli in v Termah Zreče

Program vključuje:

- ♥ namestitev v udobni dvoposteljni sobi ali apartmaju
- ♥ nočitev z zdravim in okusnim zajtrkom

Uniturjeva darilca:

- kopanje
- vstop v savne 30 % ugodneje
- tedenski program animacije

Na Rogli že od **37** € / osebo / noč

V Termah Zreče že od **43** € / osebo / noč

MODRA ŠTEVILKA
080 73 77

Ostale ugodne ponudbe na
www.rogla.eu in www.termes-zrece.eu

*Možnost koriščenja turističnih bonov. Velja do: 22. 11. 2020. Možnost doplačila za kosilo ali večerjo: 9,00 €/ odrasli, 6,30 €/ otroci (3 - 12 let) Cena polpenzion na osebo na noč v dvoposteljni sobi. Najkrajši čas bivanja že od 3 dni / 2 noči.

Spodbujajmo nosečnost brez alkohola

Ljubljana – Deveti september je bil mednarodni dan ozavešanja o škodi, ki jo lahko povzroči pitje alkohola med nosečnostjo – dan fetalnega alkoholnega sindroma. V Sloveniji ta dan obeležujemo od leta 2014. Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) želijo širšo javnost spodbuditi k odgovornemu odnosu do pitja alkohola v nosečnosti ter tako preprečevati negativne posledice. Pitje alkoholnih pijač v nosečnosti lahko trajno škoduje otroku, saj alkohol vpliva na razvoj njegovih možganov in telesa. Spekter fetalnih alkoholnih motenj je popolnoma preprečljiv, če otrok med nosečnostjo ni izpostavljen alkoholu, poudarjajo na NIJZ.

Tiktok promocija destinacije Kranjska Gora

Kranjska Gora – Med 9. in 13. septembrom poteka akcija TikTok Kranjska Gora, katere namen je promovirati turistično destinacijo Kranjska Gora na povsem nov način – z objavami na družbenem omrežju Tiktok. Ciljno občinstvo promocije je t. i. generacija Z, ki predstavlja tehnološkim in družbenim trendom zveste mlade, rojene po letu 1995. Tako tudi vlogo promotorjev prevzemajo mladi, ki jih lahko spremljate na Tiktok profilu destinacije Kranjska Gora.

Kuhali bodo jedi iz grajskih loncev

Smednik – Turistično društvo Smednik vabi na prireditev Grajski lonec, na tekmovanje v kuhanju grajskega lonca. Na Starem gradu v Smedniku se bo začelo v soboto, 12. septembra, ob 10. uri. Ocenjevanje jedi in razglasitev zmagovalca bo ob 14. uri.

Mnogi stari kosi pohištva so vredni obnove

»Le kaj ti bo omara stara? V Fundaciji Vincenca Drakslerja jo obnovimo, da ne bo ji para – za novo rabo, ne za staro šaro.« Lepo vabljeni, da še posebej v tednu od 14. do 19. septembra pobrsbate po stanovanju in tisto, česar ne potrebujete več, podarite Fundaciji Vincenca Drakslerja. Neverjetno, kako doma 'pozabljeni' predmeti, kosi pohištva znova oživijo, ko se jih dotakne in skrbno obnovi pravi mojster, kot je Orest Zagoričnik iz socialnega podjetja Fundacije Vincenca Drakslerja. Zgodi se tudi, da na star stol, na katerem se je doma nabiral le še prah, znova sede njegov stari lastnik, navdušen nad novim videzom stola.

Fundacija Vincenca Drakslerja ima na Pristavi pri Tržiču delavnico za obnovo in popravilo pohištva, ki deluje kot socialno podjetje. V gospodarskem objektu so mizarске delavnice, v velikem prostoru pa zanimivi stari kosi pohištva, za katere ljudje v stanovanjih niso imeli več mesta. Orestu Zagoričniku se zaiskri pogled, saj sam najbolje ve, kako bo (tudi s pomočjo sodelavcev) skrbno in inovativno obnovil tudi poškodovane kose pohištva oziroma jih očistil, dodal kak manjkajoči del, pobrusil, prebarval, naoljil. Stara praktična kredenca morda potrebuje samo nekaj svežine, masivna pisarniška miza s svojim novim videzom je pravi 'retro hit', kultni Rexov ali Tonetov stol vam bodo tudi popravili, da bo kot nov ... Še nekdanji lastniki podarjenega kosa pohištva ne bi več prepoznali.

Najprej fotograf, danes tudi mizarски mojster

Les diha in tudi Orest Zagoričnik staremu predmetu na

novi vdahne dušo. »Ustvarjal sem že z vsakim medijem, ki sem ga dobil v roke. Naj bo to železo, glina, les še posebej. Stvar 'pilim' toliko časa, da mi je všeč. Ustvarjanje me zapolnjuje, žene naprej,« je povedal Orest, ki izhaja iz umetniške družine in je po osnovnem poklicu fotograf. Ki pa je nekdanj rad menjal službe, a se povsod nekaj naučil, smeje doda. Delal je kot fotograf, razvijal ofsetne plošče, pa tiskal s klišēja, vozil kamion, popravil Citroënove 'spačke' ... Fotografija ga še spremlja. »Fotografsko šolo sem končal v časih, ko je bil film še črno-bel. Čisto drugače se je delalo. Moral si vedeti, da boš

dobro fotografiral, ujel pravo svetlobo in kompozicijo, ker si imel na voljo samo 36 posnetkov in si moral film pametno izkoristiti. Zdaj največ fotografiram za potrebe Fundacije Vincenca Drakslerja, še največ predmete pred in po njihovi obnovi. Seveda je danes vse digitalno,« (smeh) je pojasnil Orest, ki je zadnjih šest let sodelavec Fundacije Vincenca Drakslerja. Prvo leto je bil pri njih preko javnih del, potem so ga vzeli za redno.

»Začel sem živeti v drugačnem svetu«

Pred približno sedmimi leti je 'padla kocka' v življenju

Orestu Zagoričniku se zaiskri pogled, saj sam najbolje ve, kako bo (tudi s pomočjo sodelavcev) skrbno in inovativno obnovil poškodovane kose pohištva oziroma jih očistil, dodal kak manjkajoči del, pobrusil, prebarval, naoljil. Stara praktična kredenca morda potrebuje samo nekaj svežine, masivna pisarniška miza s svojim novim videzom je pravi 'retro hit', kultni Rexov ali Tonetov stol vam bodo popravili, da bo kot nov ... Še nekdanji lastniki podarjenega kosa pohištva ne bi več prepoznali.

Orest Zagoričnik je pri svojem ustvarjanju zelo inovativen, v zadnjem času se je lotil izdelovanja sveč iz okolju prijaznih in odsluženih materialov. / Foto: Tina Dokl

Oresta Zagoričnika. Izjemno pomembna, ker ga je rešila težav. »Kot odvisnik od alkohola sem se odločil za zdravljenje. Abstiniram sedem let. Učim se živeti in dejansko ne pretiram, ko to rečem. Začel sem živeti v drugačnem svetu. Veliko ustvarjam in to me žene naprej,« je podelil svojo izkušnjo. Zaradi slabega srca ima tudi status invalida. »Fundacija Vincenca Drakslerja deluje kot neprofitna organizacija in vsa presežna sredstva, ki jih ustvarimo, namenimo za dodatna usposabljanja in zaposlovanje v programih reintegracije zdravljenih odvisnikov in invalidov, za orodje in drug material. To je naše najpomembnejše poslanstvo, poleg okoljevarstvenega vidika, ki ga zagotavljamo s ponovno rabo,« je pojasnil generalni sekretar Fundacije Vincenca Drakslerja Gregor Tomše.

Večje kose pohištva lahko prevzamejo na domu

V življenju si je vedno vredno podariti novo priložnost.

Kot lahko človek zaživi na novo, kot je Orest Zagoričnik, so tudi stari predmeti vredni tega, da zaživijo na novo. Lepo vas vabijo, da zlasti v tednu od 14. do 19. septembra pobrsbate po stanovanju in tisto, česar ne potrebujete več, podarite Fundaciji Vincenca Drakslerja. Predmete lahko pripeljete v Zbirni center Zarica v Kranju ali Zbirni center Komunale Radovljica. Naložba »POP – PRIDOBI, OBNOVI, PRODAJ« sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Orest svetuje, da jim fotografije predmetov, na primer kosov pohištva, najprej pošljete po elektronski pošti, ker se boste o vsem lažje pogovorili. Večje kose po dogovoru lahko prevzamejo na vašem domu. »Pomembno je namreč, da jih tudi strokovno razmontiramo, da se ne povzroči dodatna škoda.« Nekateri odsluženi predmeti imajo celo zgodovinsko vrednost, kar nekaj teh so že zaupali v hrambo Gorenjskemu muzeju.

Porcelanast čajni servis dobi naslednika

Življenje in predmeti z dušo imajo svojo vrednost tudi v drobnih stvareh. Morda imate doma odslužene lestence, krožnike, skledice ali pa kakovostne porcelanske kodlice, iz katerih več ne pijete čaja, ga bo pa z užitkom nekdo drug. Tudi drobne uporabne predmete lahko podarite Fundaciji Vincenca Drakslerja, kjer jih temeljito očistijo, popravijo ali prenovijo, potem pa jih namenijo za prodajo – po dostopnih cenah – v njihovo Kr' Štacuno na Maistrovem trgu v Kranju, v Zbirnih centrih na Zarici ali Komunali Radovljica. Kot pravijo v Fundaciji, dobro se z dobrim vrača. Tudi na Pristavi imajo manjšo trgovino ponovne rabe, lahko pa pokukate k 'sosedu' Orestu Zagoričniku v mizarско delavnico ali v prostor, kjer hranijo v večji meri lesni program. Izdelano pohištvo, četudi malce 'utrjeno', s patino sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja, je zelo kvalitetno, vemo danes. In zgodi se celo, da obnovljeni predmet dobi nazaj starega lastnika ...

Tudi drobne uporabne predmete lahko podarite Fundaciji Vincenca Drakslerja, kjer jih temeljito očistijo, popravijo ali prenovijo, potem pa jih namenijo za prodajo – po dostopnih cenah – tudi v njihovo Kr' Štacuno na Maistrovem trgu v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Dva razreda k pouku v župnišče

Zaradi prostorske stiske in težkih pogojev za pouk in delo, s katerimi se zaradi dotrajanosti šolske stavbe soočajo na kamniški Osnovni šoli Frana Albrehta, morajo učenci dveh razredov pouk letos obiskovati v stavbi bližnjega župnišča. Čeprav je o nujnosti gradnje nove šole govora že desetletje, začetek gradnje še vedno ni znan.

JASNA PALADIN

Kamnik – Novo šolsko leto se za učence in učitelje največje kamniške šole – Osnovne šole Frana Albrehta – ni začelo povsem običajno, saj se morajo zaradi težav z dotrajanostjo šolskega poslopja in pomanjkanjem prostora nenehno prilagajati razmeram.

S 1. septembrom so tako učenci dveh petih razredov k pouku začeli hoditi v prostore, ki jih upravlja župnišče na Šutni. »S tem dejanjem smo zagotovili zagotavljanje 'normalnega' enozimenskega pouka za vse preostale učence v matični šolski stavbi. Poleti smo se na to selitev intenzivno pripravljali, jo tudi uspešno izvedli, v soglasju z ministrstvom nam je uspelo pridobiti novo delovno pomoč

za čiščenje in razdeljevanje malice. Učiteljici – razredničarki sta se zelo potrudili, da je učni proces nemoteno stekel. Po trenutnih podatkih ter spremljanjih so tako učenci kot tudi zaposleni z delovni-

Nedavno je ob koncu tedna spet spustila voda v iztrošenem radiatorju. Voda je tekla iz učilnice za fiziko skozi strop v knjižnico in računovodstvo. Poškodovane in delno uničene so nekatere knjige, računalniki, tiskalniki, parket, stropi ...

mi pogoji relativno zadovoljni,« nam je povedal ravnatelj šole Rafko Lah ter dodal, da vsi petošolci, ki pouk obiskujejo v prostorih župnišča, na kosilo, na interesne dejavnosti in k podaljšanemu bivanju hodijo v matično šolsko stavbo, da pa bo v naslednjem

šolskem letu treba na to domestno lokacijo preusmeriti še dva oddelka učencev razredne stopnje, predvidoma bodo to bodoči četrtošolci. Učencev je za obstoječe razmere preprosto preveč; letoš-

da so tja med gradnjo nove šole začasno preselili tudi nekaj razredov Osnovne šole Toma Brejca, pa je sodelovanje šole in občine z župniščem nekatere tudi zmotilo. Poslanec SD-ja Marko Koprivc je na ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovil poslansko vprašanje. Zanimalo ga je, ali je ministrstvo dalo soglasje za izvedbo pouka v župnišču in kako bo v župnišču poskrbljeno za laičnost javnega osnovnošolskega izobraževanja. Na ministrstvu pojasnjujejo, da je zagotavljanje prostorov osnovne šole v pristojnosti občin, prav tako pa tudi dajanje soglasja o tem, ali naj pouk poteka kje druge. In soglasje za izvajanje pouka v župnišču so na OŠ Frana Albrehta od občine dobili.

Ravnatelj OŠ Frana Albrehta Rafko Lah / Foto: Gorazd Kavčič

nje šolsko leto jih pouk v matični šoli obiskuje 516, skupaj s še petimi podružnicami pa je vseh učencev 834.

Čeprav so prostori nekdanjega župnišča, kjer je nekdanje deloval vrtec, v minulih letih že služili za pouk kamniškemu učencem (spomnimo,

Vsi, ki pa poznajo pogoje šolanja v dotrajani šolski stavbi, pa poteze vodstva šole povsem razumejo. Ker je gradnja nove šolske zgradbe načrtovana že vsaj desetletje, se v stavbo ni veliko vlagalo, zato so dotrajana okna, odtočne in vodovodne cevi, elektroinstalacije in salonitna kritina. Prostorov močno primanjkuje, saj so nekaj učilnic morali urediti kar na šolskem hodniku. »Stavbo pogosto vzdržujemo s skrajnimi naporji. Nedavno je ob koncu tedna spet spustila voda v iztrošenem radiatorju. Voda je tekla iz učilnice za fiziko skozi strop v knjižnico in računovodstvo. Poškodovane in delno uničene so nekatere knjige, računalniki, tiskalniki, parket, stropi ...« pravi ravnatelj, ki si

ne predstavlja, da bi se vsa ta agonija nadaljevala še naprej. »Na strani šolskih deležnikov smo utrujeni, izčrpani, ne samo zaradi trenutnega stanja v objektu matične šole, še bolj zaradi v preteklosti nedopustnega čakanja in vzdrževanja visokega tveganja za obolenja zaradi nedopustnega hrupa, več nedopustno premajhnih prostorov, iztrošenih oken ... Predvsem pa zaradi visokih tveganj, ki so dokazano povezana s požarno in potresno varnostjo.« Na potezi je občina, ki išče rešitve za pocenitev projektov gradnje nove šole; po ocenah bi ta narmreč stala kar 20 milijonov evrov. Predlog racionalizacije projekta naj bi občinski svetniki obravnavali na eni od sej letošnjo jesen.

Stavba matične šole poka po šivih; učilnice so uredili kar na hodniku. / Foto: Gorazd Kavčič

Dve nadomestni učilnici so uredili v prostorih kamniškega župnišča. / Foto: Gorazd Kavčič

Kolesarji v čebelarstvo-kmečkem muzeju

JANEZ KUCHAR

Spodnji Brnik – Čebelarstvo-kmečki muzej na Spodnjem Brniku, last Anice in Francija Strupija, si je zadnji avgustovski četrtek ogledala skupina 28 kolesarjev iz petih slovenskih klubov, ki so se v organizaciji društva Rekreatur iz

Kranja udeležili kolesarskega prologa na relaciji Kranj–Spodnji Brnik–Kranj v dolžini 34 kilometrov. Kolesarje je pozdravil Franci Strupi in jim predstavil muzej, v katerem je večina predmetov starih od sto do dvesto let. Kolesarji so si ogledali naprave za točenje medu, stiskalnice za

vosek, pripomočke za vzrejo čebeljih matic, poslikane panjske končnice, opremo za lovljenje rojev, skrinjo z letnico 1776, lončene posode, posodo iz črne kuhinje, nabožne slike, kolo-vrate, čevljske pripomočke in še druge predmete. Po ogledu so degustirali številne

medene dobrote, od peciva do medenih likerjev.

Za ogled čebelarstvo-kmečkemu muzeju je precejšnje zanimanje. Obiskovalci prihajajo iz Slovenije in tudi iz tujine. Pred dnevi so si muzej ogledali gostje iz Dobre vasi na avstrijskem Koroškem.

Kolesarji iz petih slovenskih kolesarskih društev so si na Spodnjem Brniku ogledali čebelarstvo-kmečki muzej. V sredini sta tudi Anica in Franci Strupi.

BELJAK/VILLACH - širimo obseg svoje delovne ekipe in zaposlimo

**ZDRAVNIKA/ZDRAVNICO
SPLOŠNE MEDICINE
ZDRAVNIKA/ZDRAVNICO
V ZDRAVILIŠČU**

ALLGEMEINMEDIZINER/IN
KURARZT/ÄRZTIN

Delo je po dogovoru - za polni oz. polovični delovni čas
(najmanj 16 ur/teden).

Nudimo vam: • Fleksibilni delovni čas, nočne in dežurne službe
NIMATE • Nadaljnje izobraževanje • Pestro delo v sklopu prijetne delovne ekipe • Posebne ugodnosti (različne brezplačne možnosti zabave in športa, poletni športni tedni za otroke, itn...)

Od vas pričakujemo, da imate uradno dovoljenje za opravljanje dejavnosti **ius Practicandi** in/ali izobrazbo koz zdravnic/zdravnik specialist. Prednost je tudi, če imate diplomu za opravljanje dela v zdravilišču (ta izpit lahko naredite tudi v času dela).

Bruto plača na osnovi polnega delovnega časa **najmanj 70.000,00 evrov na leto** (osnovna plača vključno z zagotovljeno bonifikacijo Thermen Resort-Bonus). V primeru ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več.

www.warmbad.com/jobs

Mag. Rene Scharl, ThermenResort Warmbad-Villach/Beljak,
Kadischenallee 22-24, A-9504 Warmbad-Villach/Beljak
oz. po e-pošti na:
rene.scharl@warmbad.at • 0043 4242 3001 1399

Kompromis med nacionalnim in političnim

Klemen Grošelj je bil maja lani na listi stranke LMŠ izvoljen za evropskega poslanca. Ljudem želi približati delovanje Evropskega parlamenta, katerega odločitve močno vplivajo na naša življenja.

Klemen Grošelj je bil rojen leta 1976 v Kranju, zahvaljujoč odločitvi staršev, da se porodi v kranjski porodnišnici, ki je veljala za eno najboljših v Sloveniji. Danes ga z Gorenjsko povezujejo tako politične poti kot tudi njegova ljubezen do hribov. Sicer pa je osnovno šolo končal v Litiji, šel nato na gimnazijo v Ljubljano, nadaljeval študij na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, kjer je poklicno pot začel kot mladi raziskovalec in bil nato deset let zaposlen kot raziskovalec. Leta 2011 je postal vodja kabineta tedanje ministrice za gospodarstvo Darje Radič, nato je nekaj let delal v državni upravi, bil leta 2018 imenovan za državnega sekretarja na ministrstvu za obrambo, maja lani pa izvoljen za evropskega poslanca kot drugi na listi stranke Lista Marjana Šarca. Poznajo ga tudi kot komentatorja na področju nacionalne varnosti, avtorja več člankov in avtorja oziroma soavtorja pri več knjigah.

V katerih odborih Evropskega parlamenta delujete?

Sem v dveh odborih in enem pododboru. Sem polni član v odboru za zunanjo politiko, ki ima pododbor za varnost in obrambo, kjer sem nadomestni član, prav tako sem nadomestni član v odboru za industrijo, tehnologijo, raziskave in energetiko. Razlika med nadomestnim in polnim članom je, da nadomestni nimajo glasovalne pravice, razen v odsotnosti polnega člana. Tako imam denimo izkušnjo, da sem bil v odboru za industrijo, tehnologijo, raziskave in energetiko poročevalec v senci o mehanizmu za podporo solventnosti podjetij, in kot poročevalec sem lahko tudi glasoval. Čeprav parlament potem o tem še ni glasoval, smo na odboru vseeno sprejeli določena priporočila, ker menimo, da bo vprašanje solventnosti v prihodnjih mesecih in letih zaradi trenutne krize spet postalo aktualno. Kot poslanec v teh treh odborih lahko aktivno sodelujem, sooblikujem ključne dokumente in pod pogoji, ki sem jih omenil, tudi glasujem.

Kašen vpliv imajo odločitve Evropskega parlamenta na življenje državljanov Evropske unije?

Trudim se, čeprav me dogajanja okoli pandemije covid-19 pri tem nekoliko ovirajo, da bi ljudem približal delovanje Evropskega parlamenta. Odločitve v Evropskem parlamentu, komisiji in svetu EU zelo neposredno vplivajo na življenje vseh nas. Evropski parlament je (so)zakonodajalec, kjer na koncu šteje vsak glas in je politično zelo relevanten. Ljudje v Sloveniji si morda predstavljajo, da Evropski parlament deluje enako kot nacionalni, kjer imamo koalicijske. Tukaj koalicij ni, pač pa se koalicija vedno oblikuje okoli zakonskega projekta, o katerem se vedno odločamo na ravni dveh elementov. Ena je nacionalna pripadnost (in jaz nikoli ne pozabim, da sem predstavnik Slovenije v Evropski uniji) in šele na drugi ravni si predstavnik politične opcije. Pri odločitvi najprej ocenim, kako predlog koristi ali škodi Sloveniji, in šele nato tudi s političnega in ideološkega vidika. To je kompromis, ki odraža stališče držav članic in tudi stališče političnih skupin. Da dosežem kompromis v mešanici nacionalnih in političnih interesov, je včasih kar dolgotrajen proces.

Z Ireno Jovevo sva člana politične skupine Renew, gre za prenovljeno liberalno politično skupino, ki je tretja najmočnejša politična skupina v Evropskem parlamentu in velja za najbolj proevropsko. Skupaj z Evropsko ljudsko stranko, Socialdemokrati in Zelenimi tvori trdno proevropsko večino v parlamentu. Težko pa je doseči večino v danes zelo barvitim parlamentu s številnimi raznolikimi političnimi skupinami. Po drugi strani pa je to priložnost za manjše nacionalne delegacije in manjše politične skupine, da lažje uveljavljajo svoje interese, in to se je v več konkretnih primerih tudi izkazalo.

Lahko navedete kak primer, ko so si utrli pot tudi slovenski interesi?

Gre za dva takšna primera. Eden je zadeval t. i. mobilnostni paket (tovorni prevozi v evropskem prostoru), ko

smo s kompromisnim predlogom sprejeli za Slovenijo sprejemljivejši predlog, kot je bil prvotni iz bolj razvitih držav. Na koncu je bil naš predlog sprejet in ni bil potreben še en krog pogajanj, kar bi bilo za slovensko prevozniško industrijo lahko neugodno ali celo škodljivo. Drug primer pa je tako imenovana taksonomija. Gre za seznam določenih virov energije, ki jih po ekološki sprejemljivosti razvrščamo na pozitivno (obnovljivi), negativno (premog in podobna fosilna goriva) in nevtralno listo. V Sloveniji še vedno želimo, da jedrska opcija pri naši energetski prihodnosti ostaja odprta in je ne uvrstimo na negativno listo, kar je bilo z odločitvijo o uvrstitvi na nevtralno listo tudi doseženo.

Kako v teh prelomnih časih vidite položaj Evropske unije (EU) in Slovenije v njej?

EU je po mojem mnenju na globoki prelomni točki. Kot celota predstavlja drugo največje svetovno gospodarstvo, posamezne članice v globalnem merilu (razen morda Nemčije, Francije in Italije) nimajo tolikšne moči. Kot največji izziv EU vidim, kako zasnovati nadaljnji razvoj. Ta skupni gospodarski in vse bolj tudi politični prostor dobro deluje in ne glede na politične debate menimo, da je to ogromen napredek. In tudi v sedanjih krizi, ko smo zaradi covid-19 začeli zapirati meje zaradi javnozdravstvenih razlogov, smo videli, kako zelo ranljiva in kako povezana so evropska (in tudi nacionalna) gospodarstva. Temu vidiku pa je treba dodati politično povezovanje, kjer smo priča rahlemu zastoj. Ni pa tako dramatičen, kot ga denimo vidita aktualna slovenska vlada ali predsednik republike. Imamo dva koncepta, eden je koncept višegrajske skupine, ki se mu na mojo žalost priključuje tudi Slovenija in vidi prihodnost EU v nekakšni menjalni uniji, kjer je bistven notranji trg in izmenjava, medtem ko ne vidijo prednosti političnega in siceršnjega povezovanja. Na drugi strani pa so države z nemško-francoskim motorjem in državami Beneluksa, ki tvorijo t. i. jedro

Dr. Klemen Grošelj, evropski poslanec RENEW EUROPE / LMŠ

Evrope in želijo krepiti tudi politično povezovanje, zlasti na področju zunanje, varnostne in obrambne politike ter na področju migracij, kar je povezano z varovanjem meja. Tu je razhajanje, a ne tako globoko, da se ne bi dalo uskladiti, pri tem pa ni nevarnosti, da bi Slovenija izgubila svojo suverenost. Ne mislim, da EU nima alternative. Seveda jo ima, toda ali je alternativa boljša od tega, kar nam ponuja EU? Jaz sem globoko prepričan, da alternativa ni boljša. Si lahko zamišljate, kakšna bi bila pogajanja o trgovinskem sporazumu med 1,3-milijardno Kitajsko in dvomilijonsko Slovenijo? Je pa že bolj ugodno, da si del skupnosti, ki ima petstomilijonski trg, ki se pogaja s kitajskim zmajem, kot pa da se z njim pogaja država sama. Verjamem, da bomo v okviru konference o prihodnosti Evrope, ki bo potekala (upam) ob koncu nesrečne epizode s covidom-19, našli skupni kompromis in zagotovili uspešen razvoj tako EU kot celote kot tudi posameznih držav članic. Ob tem nas še čaka soočanje s posledicami krize zaradi covid-19, kjer prave posledice šele pridejo.

Kako v novi finančni perspektivi EU lahko Slovenija bolje črpa evropska sredstva?

Prihodnji večletni finančni okvir EU (2021–2027) in njegov pomembni element (sklad za obnovo in prihodnost) ponujata Sloveniji ogromno priložnosti. Izziv za Slovenijo bo, kako v razmeroma kratkem času (v dveh letih) pripraviti kakovostne

programe, s katerimi bomo lahko počrpali sredstva, ki sodijo v t. i. sklad za okrevanje in odpornost. Zastaviti si bomo morali jasne prioritete, katere segmente naše družbe bomo razvijali v času prehoda v brezogljično družbo, v smislu odpornosti družb in gospodarstva v evropskem prostoru. To je velik izziv, pa tudi velika priložnost, ko bomo lahko pametno uporabili sredstva za razvoj na področju tehnologij 5 G, prehoda na obnovljive vire energije, krepitev elektroenergetskega omrežja ... Do teh izzivov se bomo morali v Sloveniji v razmeroma kratkem času opredeliti in se odločiti, koliko vlagati v infrastrukturo in koliko v t. i. mehke vsebine (z vidika razvoja znanja in kompetenc za te nove bodoče tehnologije). Razmeroma hitro pa nas bo doletelo tudi vprašanje neto prejemnic ali neto vplačnic. Za zdaj smo še neto prejemnica. Sklad za okrevanje in odpornost se bo financiral iz skupnega zadolževanja EU, kjer bo vprašanje lastnega vira EU, kjer se bo zadolževanje začelo poplačevati in kjer bo šlo za vprašanje, ali bo imela EU lasten vir ali ne: če ne, bo to bremenilo državne članice. Poleg tega vprašanje je zelo aktualno tudi vprašanje vladavine prava. To v EU ne pomeni, da država članica, ki ima probleme zaradi vladavine prava, ne bo dobila evropskega denarja, pomeni le to, da vlogo države oz. aktualne vlade v določeni meri prevzame Evropska komisija. Denar še vedno prihaja, vloga vlade pri tem pa se nekoliko zmanjša. Slovenski poslanci nikoli nismo lobirali v smislu, da

bi bila Slovenija prikrajšana za evropska sredstva, kar se nam očita, nasprotno, vedno smo se borili, da bi dobila dodatna sredstva in da bi država kot tudi lokalne skupnosti dobile več.

Kako državljani Slovenije dojemamo EU in kaj lahko evropski poslanci storite, da nam jo približate?

To je najlažje in najtežje vprašanje. Kot sem že dejal, EU zelo pomembno oblikuje naše življenje. Želel bi si, da bi državljani nas, evropske poslance, bolj 'uporabljali'. Moja izkušnja je sicer dobra: dobivam klice, pisma, sporočila lokalnih predstavnikov, tudi iz drugih političnih opcij, ki me prosijo za pomoč, razlage. Imel sem tudi dober namen, da bi čim bolj hodil po Sloveniji, in ko sem začel prav na Gorenjskem (na Jesenicah in v Kranju), me je prekinil covid. To bom nadaljeval takoj, ko bo mogoče. Ko sem v kakem kraju, sem ne le zaradi predstavljanja stranke in politične skupine, pač pa tudi zato, da državljani lahko naslovijo name vprašanja, pobude, komentarje in predloge in skušamo najti rešitve. Moja vrata so odprta za pobude ljudi, saj z njihovo pomočjo tudi evropski poslanci bolje razumemo, kaj se v Sloveniji dogaja, in nam to olajša delo, ko se v Bruslju prebijamo skozi proces sprejemanja odločitev. Z vidika odnosa medijev in vladavine prava je trenutno stanje v Sloveniji nekoliko turbulentno, sicer pa EU Slovenijo vidi kot državo, ki je relativno uspešna in je v obdobju članstva precej napredovala. Je pa res, da si ljudje vedno želimo več, kar nas pa tudi vodi naprej.

Poslujejo po načrtih, investicija predstavljena

Družba Goričane je poslovno leto 2019 zaključila z bilančnim dobičkom v višini slabih šest milijonov evrov. Na skupščini je bila s strani predstavnika Vseslovenskega združenja malih delničarjev znova v ospredje postavljena želja po izstopu malih delničarjev iz družbe – pod primernimi pogoji.

MAJA BERTONCELJ

Goričane – Konec avgusta je potekala letna skupščina družbe Goričane, ki proizvaja predvsem brezlesne papirje visoke kakovosti in ima 233 zaposlenih. Za njimi je uspešno poslovno leto 2019, tudi v letu 2020 pa kljub zaostrenim pogojem poslujejo v skladu s poslovnim načrtom.

Bilančni dobiček ostaja nerazporejen

Skupščine se je udeležilo 97,45 odstotka vseh delničarjev z glasovalno pravico. Seznanili so se z letnim poročilom za leto 2019 in poročilom nadzornega sveta. Za člana Nadzornega sveta so ponovno imenovali Marjana Mahnič. Potrjeni so bili vsi sklepi, ki jih je predlagala uprava družbe. »Začetek leta 2019 je bil v poslovnem smislu precej negotov. Zaradi rekordnih cen celuloze, ki so bile dosežene v letu 2018, je bila situacija zaostrena. Zaradi naše specialne usmerjenosti je bila proizvodna zasedenost kljub temu celo leto dobra. Ko so cene celuloze v drugi polovici leta začele padati, se je situacija

hitro začela umirjati. V drugi polovici leta 2019 smo optimizirali zaloge gotovih izdelkov, v zadnjem kvartalu zlasti zaradi uspešno izvedene investicije v nakup novega prečnega rezalnega stroja. Investicijo smo odločitve do zagona izvedli v zgolj treh mesecih. S tem smo rešili pomembno ozko grlo pri razrezu formatnega papirja. Družba je v letu 2019 dosegla letni poslovni načrt in leto zaključila z dobičkom,« je pojasnil Andraž Stegu, generalni direktor družbe.

Skupščine se je udeležil tudi mag. Kristjan Verbič, predstavnik Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD). »Ponovno je poudaril izrecno željo in pravico malih delničarjev, da pod primernimi pogoji izstopijo iz družbe. Tozadevnim prizadevanjem VZMD se je preko Delničarskih sporazumov in civilne družbe »Delniška OPORA« doslej pridružila dobra tretjina malih delničarjev, ki imajo skupno v lasti 1,01 odstotka vseh delnic. Žal pa se večinski delničar (direktor Andraž Stegu preko povezanih družb obvladuje kar 96,97 odstotka vseh delnic) z različnimi pravnimi manevri izogiba

V družbi Goričane predvidevajo, da bodo v letošnjem letu dosegli vse po letnem planu zastavljene cilje. / Foto: arhiv družbe

postopkom za ugotavljanje pravične cene, hkrati pa jim ponuja mizerno kupnino v višini 10 evrov za delnico. Tudi zato je VZMD na skupščini podal nasprotni predlog, da se od 5.959.317 evrov bilančnega dobička za leto 2019 4.474.820 evrov nameni za delitev dividend v višini 10 evrov bruto na delnico. Na ta način bi delničarji prejeli enak znesek, kot jim

ga ponuja Stegu, le da ob tem ne bi odsvojili delnic, kar že samo po sebi kaže na naravo njegove ponudbe. Večinski lastnik nasprotnega predloga VZMD ni podprl, zato celotni bilančni dobiček ostaja nerazporejen, Združenje pa je napovedalo možnost sodnega izpodbijanja takšnega sklepa,« so po skupščini v sporočilu za javnost zapisali v Vseslovenskem združenju

malih delničarjev. Delničarjem družbe je generalni direktor Andraž Stegu pojasnil, da ima družba zaradi sklenjenega sporazuma o preventivnem finančnem prestrukturiranju, ki ga je s finančnimi upniki sklenila v letu 2014, prepoved izplačevanja dividend. »VZMD in Kristjan Verbič predstavljata 0,02 odstotka od skupno 3,05 odstotka manjšinskih

delničarjev družbe in zaganjevanje ne vseh malih delničarjev. Ponudba glavnega delničarja je bila posredovana na podlagi 'informacije o ocenjeni vrednosti delnice na dan 31. decembra 2018', ki jo je pripravila svetovna hiša KPMG, saj je bila zahteva VZMD posredovana že letu 2019 in je temeljila na takratnih zadnjih revidiranih izkazih. O 'različnih pravnih manevrih', ki naj bi se jih večinski delničar posluževal, pa nismo obveščeni,« se je odzvala družba.

Šest milijonska investicija bo počakala

Družba Goričane v letu 2020 kljub zaostrenim razmeram posluje v skladu s poslovnim načrtom: »Načrtujemo prihodke od prodaje v višini 74 mio evrov in 1,5 mio evrov dobička ter povečanje prodaje na trgih Vzhodne Evrope. Zaradi razmer pa je predstavljena šest milijonov evrov vredna investicija v skupino stiskalnic, ki je bila načrtovana za leto 2021. Priprave na izvedbo še vedno potekajo, hkrati pa potekajo tudi vzdrževalna dela, ki nam bodo omogočila delo v prehodnem obdobju.«

Združitev podjetij

Škofjeloško podjetje Opal Informatika je odslej v stoddostni lasti Saopa, enega večjih slovenskih ponudnikov poslovnih programskih rešitev. Uporabniki rešitev Opal Informatike bodo še naprej uporabljali obstoječe programe.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Saop, eden večjih slovenskih ponudnikov poslovnih programskih rešitev, s prevzemom Opal Informatike nadaljuje svojo strategijo širitve poslovanja. Po decembrskem nakupu kranjske MIT informatike je podjetje sklenilo tudi dogovor o prevzemu škofjeloške družbe, katere programsko opremo za celovito vodenje poslovanja uporablja več kot 600 podjetij. Med njimi so tako večji računovodski servisi, priznane odvetniške pisarne in revizorske hiše kot tudi podjetja iz trgovske, storitvene in proizvodne dejavnosti. S tem korakom Saop še dodatno krepi svoj položaj na trgu poslovnih programskih rešitev.

Kot je dejala generalna direktorica Saopa Petra Šinigoj, so z Opal Informatiko pridobili vrhunskega

strokovnjaka na področjih, kot sta knjigovodstvo in kontroling. V obeh podjetjih so vodilni v segmentu programov za računovodske servise, s skupnim znanjem pa bodo še močnejši. »Z novim vsebinsko izredno močnim partnerjem smo lahko še bolj osredotočeni na programe, usmerjene k strankam. Vsekakor bomo lažje uresničevali svojo vizijo poenostavljanja poslovanja z inteligentnimi rešitvami,« pravi Petra Šinigoj. Direktor Opal Informatika Edo Cof pa je o pridružitvi Saopa dejal: »Misel o pridružitvi podjetja k večji družbi je v nas rasla že več let. Zavedamo se namreč, da smo zaradi vse hitrejšega razvoja tehnologij lahko konkurenčni le pod okriljem močne, stabilne skupine. Saop nas je s svojima miselnostjo in strategijo navdušil, zato smo se odločili za ta korak.

Prepričani smo, da bodo sinergije obeh podjetij prinesle številne prednosti tako strankam kot nam. Z novim lastnikom smo se dogovorili, da bodo uporabniki še naprej uporabljali rešitev OpPIS, ki se bo razvijala v skladu z zastavljenimi cilji. Prav tako bomo podporo uporabnikom izvajali enako kot doslej.«

Skupaj z zaposlenimi v Opal Informatiki in drugih podružnicah podjetje Saop zdaj zaposluje več kot 180 ljudi. Saop s prevzema škofjeloškega in še prej kranjskega podjetja prinaša strankam številne prednosti, med katerimi sta hitrejši razvoj uporabnikom prijaznih rešitev in dolgoročno in stabilno partnerstvo, za trjujejo v Saopu in poudarjajo, da bodo uporabniki rešitev Opal Informatike še naprej uporabljali obstoječe programe.

Med finalistami najboljših izvoznikov tudi Mebor

V finalu izbora najboljšega slovenskega izvoznika, ki ga bodo razglasili na današnji izvozni konferenci na Brdu pri Kranju, je tudi Mebor iz Železnikov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Železnikarski Mebor je edino gorenjsko podjetje med petimi finalistami izbora Zmagovalec slovenskega izvoza. Za ta naziv se potegujejo še podjetja Cleangrad, Dewesoft, Hyla in TKK. Zmagovalca izbora, ki ga organizira časnik Finance, bodo razglasili danes na 7. Konferenci slovenskih izvoznikov na Brdu pri Kranju.

V Meborju razvijajo in proizvajajo stroje za primarni razrez lesa. »Naši glavni proizvodi so horizontalne in vertikalne tračne žage za razrez hlodovine, robilniki za deske, večlistne krožne žage za razrez hlodov in prizem ... Ponudimo lahko celo žagalnico na ključ, od projektiranja do končne izvedbe,« je pojasnil direktor in

ustanovitelj podjetja Boris Mesec. Njihov glavni trg je Evropa, sicer pa prodajajo po celem svetu, od Amerike, Avstralije do Sibirije. Povprečno izvozijo okoli devetdeset odstotkov izdelkov. Največ prodajo tračnih žag, v zad-

Mebor v zadnjih letih dosega konstantno rast. Lani je bila kar 32-odstotna. Ob 18,7 milijona evrov prihodkov so ustvarili 903 tisoč evrov dobička.

njem času pa naredijo tudi številne večje žagalne linije. V zadnjih letih dosegajo konstantno rast, lani je bila kar 32-odstotna. Ob 18,7 milijona evrov prihodkov so ustvarili 903 tisoč evrov dobička.

»Letos nas je korona malce zaustavila. Načrtujemo, da bo promet podoben lanskega, mogoče pa bomo dosegli petodstotno rast, vse je odvisno od dogajanja v jeseni,« je napovedal Boris Mesec. Med njihovimi ključnimi prednostmi je omenil inovativnost, široko ponudbo, pravo razmerje med ceno, kakovostjo in zmogljivostjo stroja, prilagodljivost potrebam strank, učinkovito proizvodnjo in rešitve strojev ...

Mebor ima ta čas okoli sedemdeset redno zaposlenih. Gre za družinsko podjetje, v katerem poleg Meščevic žene Marinke delajo tudi vsi trije sinovi – Uroš, Simon in Gregor.

Podjetje Mebor so predlani razglasili tudi za zlato slovensko gazelo po izboru časopisne hiše Dnevnik.

Kolo našli, lastnika še ne

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so ta teden pravim lastnikom vrnili šest ukradenih koles. Na območju Medvod so jih sicer našli sedem, zato za eno kolo še iščejo lastnika. Za pet koles so ugotovili, da so bila na začetku septembra ukradena v Kranju, eno pa v Medvodah. »Kolesa so bila odtujena pred osnovnimi šolami, iz garaže, dvorišča in igrišča. Glede na zbrana obvestila so bila varovana z verigami, ki jih je storilec ali več storilcev pretrgalo z orodjem. Za eno dejanje obravnavamo eno osebo, za ostale primere pa še zbiramo obvestila,« je povedal

Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Policisti svetujejo, da kolesa na prostem puščate na obljudenem prostoru. Čeprav stara modrost pravi, da so ključavnice le za poštene ljudi, policisti svetujejo, da kolo zaklepate z dobro ključavnico, saj ključavnice slabše kakovosti za tatove koles niso ovira, boljše ključavnice pa jim vzamejo več časa. Prav časa ima namreč storilec malo, ker želi biti neopažen. Kolo naj bo priklenjeno ob stabilen predmet. »Imejte tudi podrobne podatke o kolesu, številko okvirja kolesa in fotografijo,« še svetujejo kranjski policisti.

Kdor prepozna kolo na fotografiji za svojega, naj pokliče na Policijsko postajo Kranj, kjer ga hranijo na varnem.

Veliko nesreč kolesarjev

SIMON ŠUBIC

Kranj – V sredo se je na Gorenjskem poškodovalo kar pet kolesarjev, v torek pa eden. V Trbojah sta med prehitevanjem trčila dva kolesarja. Oba sta lažje poškodovana. V Grabčah je kolesar padel pri stopanju s kolesa. Zdrsnil je na kamnu in se huje poškodoval. V Šenčurju se je poškodoval otrok pri padcu s kolesom na športni stezi. V Kranju pa je kolesarka trčila v otroka, ki je nenadoma stopil pred njo. Policisti so zjutraj na Orehku obravnavali tudi trčenje med voznicom osebnega avtomobila in otrokom kolesarjem.

Otrok je obvozil avtobus in trčil z voznico. V tej nesreči je k sreči nastala le materialna škoda.

V torek pa so prometno nesrečo med kolesarjem in motoristom obravnavali škofjeloški policisti. Ugotovili so, da je motorist pri vključevanju z dovoza na lokalno cesto izsilil prednost kolesarju, ki se je v nesreči lažje poškodoval. Proti povzročitelju poteka prekrškovni postopek.

Kolesarjev se sicer letos drži precejšnja smola, saj jih je bilo v nesreče udeleženih že 146, v več kot polovici primerov so bili sami povzročitelji nesreč.

S hribov v bolnišnico

SIMON ŠUBIC

Dolič – V sredo je dežurna ekipa gorskih reševalcev na Brniku s posadko vojaškega helikopterja dvakrat poletela v bohinske gore. Okoli pol dneva sta pri sestopu s Hribaric proti Doliču omagala dva planinca, ki so ju skupaj z bohinskimi gorskimi reševalci na kraju oskrbeli in ju s helikopterjem prepeljali v jeseniško bolnišnico. Prav

tako v jeseniško bolnišnico so s helikopterjem odpeljali tudi planinko, ki se je okoli 19. ure pri sestopu poškodovala v bližini Vodnikovog doma.

Na poti na Šmarno goro si je v sredo popoldan pohodnica poškodovala gleženj. Gasilci iz Tacna so jo oskrbeli in s terenskim vozilom prepeljali do reševalnega vozila. Nujne medicinske pomoči Ljubljana.

Gasilcem za nočno malico pripada višje nadomestilo

Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani je pritrdilo zahtevi Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, da poklicnim gasilcem med nočnim delom pripada petdeset odstotkov višje nadomestilo za prehrano.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Sindikatu poklicnega gasilstva Slovenije pričakujejo, da bodo direktorji gasilskih zavodov upoštevali pravno močno sodbo delovnega sodišča, po kateri poklicnim gasilcem med nočnim delom pripada petdeset odstotkov višje nadomestilo za prehrano. Prav tako od direktorjev pričakujejo, da bodo premalo plačane nočne malice poravnali za več kot pet let nazaj, kolikor sicer znaša zastaralni rok za terjatve. Po njihovih izračunih gre za dober mili-

razlagi sindikata pripada na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je bil uveljavljen v letu 2006, a ga doslej delodajalci niso upoštevali. Po besedah sekretarja sindikata poklicnih gasilcev Davida Švarca so direktorje gasilsko-reševalnih zavodov k obračunavanju in izplačevanju višjega nadomestila med nočnim delom prvič pozvali leta 2015, hkrati pa tudi k poplačilu nastalega dolga od leta 2006 naprej.

V sindikatu so sprva od direktorjev dobili pozitiv-

Sekretar sindikata poklicnih gasilcev David Švarc poziva direktorje gasilskih brigad, naj dolg zaradi premalo plačanega nadomestila za nočno malico poravnajo za vsa leta nazaj, ne le za zadnjih pet let. / Foto: arhiv GG

V Gasilsko reševalni službi Kranj pravijo, da spremljajo dogajanje na tem področju in so v stiku z obema gasilskima sindikatoma ter ustanoviteljem Mestno občino Kranj. »Do izplačila moramo počakati zaradi drugega sodnega postopka o istovrstni zadevi, ki poteka v Brežicah. Ta še ni zaključen in je vrnjen nazaj na prvostopenjsko odločanje. Zastaralni rok je pet let in v teh okvirjih se tudi trenutno dogovarjamo,« je razložil direktor zavoda Tomaž Vilfan.

jon in pol evrov dolga okoli 800 gasilcem iz trinajstih poklicnih brigad v Sloveniji, ki se vleče že od leta 2006.

Polovični dodatek za prehrano med nočnim delom poklicnim gasilcem po

ne odzive, da bodo to storili za nazaj, takoj ko bo jasno, kaj zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa. V sindikatu so zato sprožili dva individualna delovna spora, v katerih je prvostopenjsko

Zdaj je tudi pravno močno: poklicnim gasilcem, tudi kranjskim, pripada za polovico višje nadomestilo prehrane med nočnim delom. / Foto: Tina Dokl

Zalotil jo je pri kraju denarja

Predoslje – V torek je občan na svojem domu v Predosljah zalotil žensko, ki mu je ukradla denar. Poskušal jo je zadržati do prihoda policistov, a se mu je med pririvanjem izmuznila in s kraja pobegnila. Stara je bil okoli šestdeset let, sivih las, oblečena pa je bila v temna oblačila. Policisti občanom svetujejo samozaščitne ukrepe, med katerimi je na prvem mestu zaklepanje vrat in zapiranje oken, tudi če le za kratek čas zapustijo svoj dom.

sodišče prisluhnilo argumentom sindikata. Tedaj se je izkazalo, da so bile obljube direktorjev dane s figo v žepu, poudarjajo v sindikatu, saj so se nekateri direktorji na sodbi pritožili in s tem zavlačevali postopek. Po julijski zmagi na ljubljanskem višjem delovnem in socialnem sodišču ter pravno močnosti ene od omenjenih sodb sindikati zdaj direktorje pozivajo, naj se spomnijo pred leti dane obljube, ravnajo moralno in odgovorno ter poklicnim gasilcem poplačajo ves dolg. Ta naj bi po izračunih sindikata povprečno na gasilca znašal nekaj več kot dva tisoč evrov.

Švarc je še napovedal, da bo sindikat v prihodnjih dneh vsem članom omogočil, da vložijo individualne tožbe, s katerimi lahko zahtevajo poplačilo razlike za obdobje petih let, kolikor znaša zastaralni rok. To je tudi obdobje, za katero so zavodi dolžni poplačati nadomestilo. A direktorje zavodov poziva, »da tehtno premislijo o svojih odločitvah in svojim fantom pogledajo v obraz ter jim pošteno poplačajo vse dolgove, ki so nastali izključno iz njihovega nerazumevanja zakonodaje.«

Kejžar: Sindikat zavaja

»Glede izplačila višjega nadomestila za prehrano, žal, kot že večkrat, sindikat poklicnega gasilstva namerano zavaja javnost ter nas, vse direktorje, predstavlja kot nasprotnike poklicnih gasilcev, kljub temu da nekateri izhajamo iz istih vrst,« odgovarja direktor Gasilsko reševalne službe (GARS) Jesenice Robert Kejžar. Kot je pojasnil, so v dogovoru med sindikatoma JZ GARS Jesenice in tedanjim direktorjem višji obračun malice začeli izplačevati že 1. januarja 2015, torej pred več kot petimi leti.

»Glede na to, da so sedaj pričakovanja sindikata, da se začne s povišanim izplačilom malic ter poračunom za pet let, verjetno ni razloga za pripravo izračunov za nazaj. Tudi po pogovoru, ki smo ga imeli z zaposlenimi gasilci – zavedam se, da je treba upoštevati veljavno zakonodajo, ne glede na mnenje zaposlenih –, ni bilo izraženih zahtev ali pričakovanj za poračun prehrane za nazaj. Če pa bo odločeno, da pripadajo dodatki tudi za starejši datum, kot je leto 2015, potem bomo seveda v skladu z veljavno zakonodajo poskrbeli tudi za izplačilo za nazaj,« je razložil Kejžar.

Popravek

Kranj – V članku z naslovom Bodo uvedli zavarovanje za gorske nesreče, ki smo ga na tej strani objavili minuli petek, 4. septembra, nam je zagodel tiskarski škrat. Pomotoma smo zapisali, da je predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije Igor Potočnik. Pravilno je, da je predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije Janez Rozman, medtem ko je bil Igor Potočnik njegov predhodnik. Za neljubo napako se vsem prizadetim opravičujemo.

Upokojski glas

Pesem za starejše

JANEZ KUHAR

Fantje z vasi iz Rogaške Slatine želijo zapeči v vseh 125 domovih za starejše v Sloveniji. V začetku septembra so imeli pred Domom starejših Taber v Šmartnem pri Cerkljah že svoj sedemdeseti nastop, turnejo pa naj bi zaključili v treh letih. Kot je povedal vodja zbora Tone Plevčak, so doslej zaradi nastopov prevozili 5500 kilometrov po Sloveniji, poslušalo pa jih je 5250 starejših. Stanovalec domov se predstavljajo s

starimi ljudskimi pesmimi. Pred Domom Taber so med drugim zapeli pesmi Dekle, dekle, Žarele so planine, žarel je njen obraz, Domača hiša, Že spet jesen je tu... Stanovanci in zaposleni v domu so jim zaploskali, v njihovem imenu pa se jim je za nastop zahvalila direktorica doma Martina Martinčič.

Pevci nastopajo brezplačno, v enem dnevu načrtujejo nastope v treh domovih v isti regiji, saj je tudi zanje potovanje po državi naporno. Isti dan kot v Šmartnem so prepevali tudi v Škofji Loki in Medvodah.

Fantje z vasi pred Domom Taber, z njimi direktorica doma Martina Martinčič

Starejši in vseživljenjsko učenje

V Sloveniji se je začel Teden vseživljenjskega učenja, ki poudarja pomen izobraževanja v vseh generacijah.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Pri dogodkih ob Teden vseživljenjskega učenja, ki ravno ta teden poteka v krajih po Sloveniji, aktivno sodelujejo tudi starejši, saj je pridobivanje znanja pomembno tudi v tretjem življenjskem obdobju. Uvodni dogodek je bil v sredo, na Gorenjskem so se aktivneje vključili v Kranju, na Jesenicah in v Medvodah. Tako so upokojski na Jesenicah pripravili delavnico ročnih del, kjer so predstavili tudi izdelovanje okraskov iz kronskih zamaškov in odpiralnih obročkov na konzervah. Ročna dela so na stojnicah v Kranju prikazali člani sekcije za ročna dela pri Društvu upokojske Kranj, na prireditvi

ob odprtju Tedna vseživljenjskega učenja pa je nastopil tudi Mešani pevski zbor DU Šenčur.

V Kranju je s predstavitvijo vadbe Tisoč gibov nastopilo društvo Šola zdravja. Skupine delujejo v 82 občinah v Sloveniji in tudi v več gorenjskih krajih in poskrbijo, da se vsako jutro, razen ob nedeljah in praznikih, telovadci, oblečeni v značilne oranžne majice, zberejo na prostem na polurni telovadbi. Kot nam je povedala pobudnica in voditeljica telovadnih skupin v Kranju Metka Štok, po Sloveniji vadi že okoli 4500 telovadcev, med njimi jih je več kot štiristo starih nad osemdeset let. Skupine zasledujejo tri pomembne cilje: rekreacijo, zdravje in druženje.

Starejši ostajajo aktivni

SAMO LESJAK

Društvo upokojske Šenčur je skoraj tisoč člani najštevilnejše društvo v občini, ob širjenju dejavnosti pa postaja vse bolj prepoznaven javnik družbenega življenja. Organizirajo srečanja, letovanja, izlete, pohode in športno-rekreativne dejavnosti za aktivno in zdravo življenje v tretjem življenjskem obdobju. V okviru projekta Starejši za starejše obiskujejo in obdario bolne in ostarele člane. Kot je poudaril predsednik društva Ciril Sitar, bodo tovrstne aktivnosti in pomoč nadaljevali, v tem težkem obdobju koronavirusa seveda v skladu z ukrepi ter priporočili NIJZ. Že mnogo let se zavzemajo tudi za čimprejšnjo izgradnjo Doma starejših občanov, tako da so sedaj zelo zadovoljni z novico o tem, da se zadeve premikajo, saj se je pred kratkim z razpisom državne koncesije odprla možnost skorajšnje gradnje doma.

Starejši se radi udeležujejo izletov ter pohodov, tako so se odpravili tudi do razvalin gradu Kamen pri Velesovem. / Foto: arhiv DU Šenčur

Dejavnosti društva so sicer zaradi epidemije v zadnjih mesecih precej upadle, tako bo odpadlo tudi srečanje starejših od 77 let, ki je bilo iz maja predstavljeno na začetek oktobra, pa vendar člani ostajajo dejavni. Najbolj aktivno je bilo pohodništvo, pa tudi kolesarji so se ob lepem vremenu ob petkih odpravili na krajšo turo. V okviru občinskega praznika bodo

v četrtek, 17. septembra, s pohodniki iz prijateljskega društva iz Sevnice prehodili Jurjevo krožno pot. V četrtek, 24. septembra, pa vabijo na Kraško trgatve pri Pipanovih v Križu pri Sežani.

Ponosni so tudi na tradicionalni festival Šenčurska poletna glasbena srečanja – dva koncerta so bili sicer prisiljeno odpovedati, z mnogo truda in marljivosti pa bodo

po večmesečnih pripravah priredili tretjega, in sicer Večer opernih arij in duetov, ki bo v okviru praznovanj občinskega praznika potekal v Muzeju občine Šenčur v sredo, 16. septembra, začel se bo ob 19. uri. Sopranistka Tina Debevec, baritonist Tone Habjan in pianistka Mojca Lavrenčič bodo izvedli osem arij priljubljenih oper priznanih skladateljev.

Spregovorimo o demenci in odločitvi za vključitev v Dom upokojske Kranj

Mesec september je še posebej namenjen aktivnemu ozaveščanju o demenci, saj je september svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni. Vsako pozabljanje še ni demenca, o demenci govorimo takrat, ko so prvi znaki tako pogosti, da motijo posameznikovo vsakdanje življenje. Gotovo ste pri svojih svojcih opazili znake kot so postopna izguba spomina, težave pri govoru, osebnostne in vedenjske spremembe, upad intelektualnih funkcij, nezmožnost presoje, težave pri vsakodnevnih opravilih, iskanje izgubljanje in prestavljanje stvari, težave s

časovno in krajevno orientacijo, ponavljanje istih vprašanj, spremembe čustvovanja in razpoloženja, zapiranje vase in izogibanje družbi.

In so vas prav vsa ta opažanja usmerila k razmišljanju, da je čas, da se vaš svojec vključi v naš dom. Naše izkušnje kažejo, da so prav svojci tisti, ki so v stiski, ko se odločajo ali bi svojo mamo ali očeta vključili v dom, kaj bo to pomenilo zanj, kako bomo poskrbeli, kako se bo navedil... Vse to so običajna vprašanja na katere vam odgovorimo ob prvem stiku z nami in po potrebi opravimo razbremenilni

pogovor, kjer vam predstavimo način dela v domu in pozitivne izkušnje. Skupaj z vami bomo načrtovali ustrezno obliko pomoči, ki jo nudimo še posebej za osebe z demenco: vaš svojec se lahko vključi v dnevno varstvo, lahko koristi kratkotrajno namestitve, pomoč socialnih oskrbovalk pomoči na domu ali le dostavo kosila. Skozi vključevanje v te storitve nas uporabniki spoznajo, približamo jim življenje v domu, kar jim kasneje pomaga pri odločitvi kako naprej. Ni enostavna odločitev, pa vendar, ko spoznamo, da je vključitev v dom v korist naših najbližjih, se lažje odločimo. Tukaj bi še posebej radi poudarili, da z vključitvijo v dom je podpora svojca pri vključevanju na začetku še kako pomembna. Redni stiki in pogovori ter obiski najbližjih novemu stanovalcu pomagajo, da se lažje privadijo na življenje v zanj novem domu, na življenje s sstanovalcem, kar je za nekatero velika preizkušnja. V času

Direktorica Nadja Gantar

epidemije Covid-19 se je še posebej pokazalo, kako pomembni so stiki z najbližjimi in kaj pomeni socialna distanca, kako zelo pomembna je bližina, dotik, objem. V Domu upokojske Kranj se trudimo, da se stanovanci dobro počutijo v domu, ga doživljajo kot dom, kjer se počutijo varne in sprejete. Cilj našega dela je ohranjati varno in zdravo bivalno okolje našim stanovalcem, ki nam z nasmehi in pohvalami za naše odgovorno delo izkažejo zaupanje, kar nas vzpodbuja in motivira za nove izzive, ki nam jih ne manjka. Želimo se še bolj odpreti v lokalno okolje, zato bo v prihodnjem letu naša nova pridobitev kavarnica, kjer bomo pogostili lahko tudi zunanje obiskovalce.

Vrt s parkom

Dom upokojske Kranj, Cesta 1. maja 59, 4000 Kranj, T 04 280 13 00, Pomoč na domu: T 04 280 13 10

Aktualno

Medgeneracijski center zaključen

V Medgeneracijskem centru Naklo letos dejavnosti izvaja Ljudska univerza Kranj, nato jih bodo lokalna društva. Zadovaljni so tudi s projektom Prostofer.

SUZANA P. KOVAČIČ,
DANICA Z. ŽLEBIR

Na začetku septembra je Medgeneracijski center Naklo, ki ima prostore v kletnih prostorih občinske stavbe, pridobil še zunanji del, ki se nahaja severno od občinske stavbe. Poleg visokih gred je urejena še senčnica s parkovnim pohištvom, ki zaozroča ponudbo centra. Medgeneracijski center, ki so ga odprli junija, je bil sofinanciran iz projekta Medgeneracijski centri v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, projektni partner je bil BSC – regionalna razvojna agencija Gorenjske. »Do konca leta bo v centru dejavnosti izvajala Ljudska univerza Kranj,

potem bomo k sodelovanju povabili lokalna društva. Dejavnosti centra so po novem mogoče tudi pred občinsko stavbo, lokacija je ustrezno osvetljena,« je pojasnil domači župan Ivan Meglič. Kot je še dodal, se odlično obnese tudi projekt Prostofer, kar 15 prostovoljnih voznikov je z občinskim e-vozilom na voljo starejšim občanom (socialno šibkejšim in tistim brez prevoza) za brezplačne prevoze do zdravstvenih ustanov in do drugih ustanov javnega značaja. Nov medgeneracijski center pa danes popoldne odpirajo tudi na Jezerskem, kjer se pridobitve že zelo veselijo. Tudi ta projekt sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Evropa investira v podeželje, uredili pa so v stavbi Korotan v prostorih nekdanje pošte.

Dokup bi se štel v pokojninsko dobo

S spremembami pokojninske zakonodaje naj bi se z ostalimi zavarovanci izenačili tisti, ki so dokupili pokojninsko dobo.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Vlada je na seji vladnega odbora za državno ureditev in javne zadeve na začetku meseca sprejela mnenje o predlogu zakona o dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in podprla predlagane spremembe zakona, s katerimi se skupina zavarovancev oziroma upravičencev do pokojnine, ki so dokupili delovno dobo, ta veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju do 31. 12. 2012, izenačuje s tistimi, ki se jim je doba prostovoljnega zavarovanja priznala kot

pokojninska doba brez dokupa. Vlada je podprla predlagane spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

V kategorijo, ki jo zadeva sprememba, na primer sodijo zavarovanci, ki so dokupili dobo za čas služenja vojaškega roka in študija, vendar se jim po obstoječi zakonodaji to obdobje ne šteje v pokojninsko dobo brez dokupa in so bili lahko deležni zmanjšanja pokojnin. Konkretno to pomeni, da se bo tudi tem zavarovancem, ki so dokupili delovno dobo, ta upoštevala kot obdobje, ko so bili delovno aktivni. Pogoji za starostno upokojujev se tudi zanje ne spreminjajo, ostajajo enaki kot za vse ostale, se jim pa pokojnina

za čas dokupljene dobe ne bo znižala, tako kot to velja doslej. S tem bodo izenačeni s tistimi, ki so bili prostovoljno vključeni v pokojninsko zavarovanje do leta 2013. Predlog bo imel vpliv na štiri tisoč upokojujencev, ki trenutno prejema nižjo pokojnino. V povprečju bi lahko s 1. januarjem 2021 prejeli za štiri odstotke višjo pokojnino.

Prav tako so v neenakem položaju kmetje, ki jim je bila glede na takrat veljavno zakonodajo omogočena zgolj vključitev v zavarovanje za ožji obseg pravic, čeprav so plačevali prispevke v višini, ki bi jim sicer zagotavljala pravice za širši obseg. Ti bodo upravičeni do vseh pravic iz pokojninskega

sistema kot tisti, ki so bili zavarovani za širši obseg pravic (višje pokojnine, letni dodatek, dodatek za pomoč in postrežbo).

Pri predlagani spremembi zakona gre za parcialni ukrep, ki mu mora slediti sprejem ostalih ukrepov za zagotovitev vzdržnosti pokojninskega sistema. V vladi velja prepričanje, da mora pogajalska skupina za obravnavo predlogov sprememb in dopolnitev pokojninskega zakona nadaljevati aktivnosti za pripravo celovitih nadaljnjih zakonskih sprememb, glede česar so bili enotni tudi socialni partnerji med pogajalskim procesom za pripravo zadnjih sprememb pokojninske in invalidske zakonodaje.

Kakovost storitev postavljajo na prvo mesto

Tudi za stanovalci in zaposleni v radovljiškem Domu dr. Janka Benedika je zahtevno obdobje prilagajanja na zahtevne razmere življenja z možnostjo ponovnega večjega izbruha koronavirusa. Prvi val so s strokovnim delom in predanostjo vseh zaposlenih odlično prestali, zato tudi v prihodnost lahko gledajo z optimizmom. Vzoredno že vse od začetka leta potekajo procesi reorganizacije dela, vse z namenom zagotavljanja čim večje kakovosti in s tem zadovoljstva stanovalcev.

Tako načrtujejo, da bodo že oktobra pridobili certifikat ISO 9001, ki potrjuje usmerjenost Doma dr. Janka Benedika v standardizacijo najvišjih kriterijev zagotavljanja kakovosti storitev. Kot je povedal direktor doma Alen Gril, sistem kakovosti nadgrajujejo z uporabo posebne aplikacije, ga v celoti digitalizirajo ter tako zagotavljajo popolno obvladovanje zahtevnih procesov v tej kompleksni instituciji. Hkrati s tem se vzpostavlja tudi delovanje intraneta v domu in vzpostavitev brezpapirne administracije. »Ničesar ne želimo prepustiti naključju. Vzpostavljene so tako poti za izražanje zadovoljstva stanovalcev kot tudi pritožbene poti oziroma načini, kako lahko stanovalci in njihovi svojci izražajo svoje želje, potrebe in pričakovanja. Vse z namenom zagotavljanja najvišje kakovosti in strokovnega izvajanja storitev socialnega varstva in zdravstvene nege ter storitev pomoči na domu in socialnega servisa. Naš cilj so zadovoljni uporabniki in njihovi svojci,« poudarja direktor Alen Gril in dodaja, da predstavljajo vzpostavljeni instrumenti najboljše orodje za zagotavljanje teh ciljev. Se pa zaveda, pravi direktor Gril, da so ključni pri tem seveda tisti, ki storitve zagotavljajo, to pa so zadovoljni zaposleni. »Kljub res zapleteni situaciji na tem področju v vsej Sloveniji lahko z zadovoljstvom povem, da smo glede doseganja normativov pri zaposlitvah pred ostalimi domovi v Sloveniji. Kadrovske smo pokriti, tako na področju socialnega varstva kot zdravstvene nege, trudimo se, da svojim zaposlenim zagotavljamo čim boljše pogoje za delo. Ob zavedanju, seveda, da je povpraševanje po teh kadrih v Sloveniji izjemno veliko, kar pomeni, da ljudje iz te stroke lahko izbirajo, kje bodo delali. Po drugi strani nam pogoje – tudi višine plač – predpisuje država, tako da smo na trgu delovne sile lahko konkurenčni samo z ustvarjanjem pozitivne klime in delovne kulture v domu.« Z namestnicami direktorja za področje zdravstvene

Alen Gril, direktor Doma dr. Janka Benedika

nege Alenka Terbovc kljub vsemu tako zadovoljna lahko ugotovljata, da so tudi zaposleni, ki so javni uslužbenci, predani in odgovorni do svojega dela, še poudarja Gril. Vodstvo doma za to zagotavlja vse potrebne pogoje, dodaja pomočnica direktorja oziroma glavna sestra, kot so ji rekli po starem, Alenka Terbovc, ki je delo v Domu dr. Janka Benedika začela januarja letos in kmalu po prihodu, po tem, ko so si ogledali primere dobre prakse v nekaterih drugih slovenskih zavodih, začela postopke za reorganizacijo zdravstvene nege. »Z zaposlenimi gremo v obnovev procesov zdravstvene nege, na novo se dogovarjamo o kompetencah in nalogah, kar bi se, tako sem prepričana, moralo že kmalu odražati na še večjem zadovoljstvu naših stanovalcev. Na novo se postavljajo standardi, na podlagi katerih bomo lahko načrtovali delo. Štiri diplomirane sestre, ki jih imamo v domu, sem postavila za vodje oddelka, to pa je tudi funkcija, s katere lahko nadzorujejo procese, ki potekajo v zavodu. Ob tem pa poudarjam,

da je cilj nadzora predvsem zagotavljanje kakovosti storitev.« Ob tem Terbovc ugotavlja, da je velika večina zaposlenih domu zelo pripadna. »Všeč jim je, da so naloge in zahteve jasno izražene, pa tudi, da je njihovo delo opazeno in pohvaljeno. Motivira jih tudi možnost, da lahko s predlogi sodelujejo pri sooblikovanju načina dela in življenja v domu. Ob tem se kot vodstvo trudimo, da se kar se le da prilagodimo njihovim željam in jim seveda omogočamo čim več različnih izobraževanj.« »Pa res se trudimo za pozitivno klimo v hiši,« še doda direktor Gril. »Dejstvo je namreč, da dobro lahko dela samo človek, ki se v službi tudi sam dobro počuti.« Seveda tudi v Domu dr. Janka Benedika z negotovostjo pogledujejo proti jeseni, ko se bo med prebivalci Slovenije koronavirus, kot kaže, spet širil hitreje kot poleti. A jih po drugi strani opogumlja dejstvo, da so na situacijo pripravljeni v največji možni meri. »Zavedamo se pomena komunikacije s stanovalci in njihovimi svojci, ki jim bomo natančno pojasnili, kako in po kakšnih protokolih v teh izjemnih razmerah poteka naše delo. Bolj kot kdajkoli smo aktivni na družbenih omrežjih, stanovalcem pa čim več aktivnosti omogočamo zunaj doma. V dveh mesecih epidemije se je namreč pokazalo, da so bile zaradi omejenosti stikov stiske stanovalcev pa tudi zaposlenih precejšnje,« je pojasnil Gril. Prejšnji petek so tako imeli sestanelek s svojci stanovalcev na temo celovite predstavitve dosedanjega, trenutnega in bodočega izvajanja vseh preventivnih ukrepov, vezanih na COVID. Seveda so na možnost ponovne vzpostavitve karantene zdaj tako strokovno, kadrovske kot tehnično pripravljeni še bolj kot spomladi. Še od pomladi pred domom stojita kontejnerja za izolacijo, ki ju je zagotovila občina, za tako imenovano sivo cono so zagotovljene štiri sobe. »V okviru regijske koordinacije

direktorjev domov starejših občanov smo se med drugim dogovorili, da v primeru okužbe z virusom SARS-CoV-2 v kateremkoli od vključenih domov tja iz vsakega doma pošljemo po enega od svojih zaposlenih in na ta način oblikujemo 14-člansko ekipo, ki bo lahko pomagala ob izjemnih razmerah,« je pojasnil direktor. »Prav pomanjkanje kadra se je namreč doslej izkazalo za najhujšo oviro pri obvladovanju širjenja virusa v domovih za starejše občane.« Sicer pa izjemnim razmeram navkljub v domu nadaljujejo tako z investicijami kot z novimi programi in optimizacijo različnih tehničnih procesov. Tako je že vzpostavljena aplikacija za energetskega management za namen optimizacije stroškov porabe energentov. Potekajo aktivnosti za izdelavo programa izvajanja storitev dnevnega varstva v sklopu Medgeneracijskega centra Bled, ki se bodo po načrtu začele izvajati prihodnje leto, v prihodnjem letu pa načrtujejo tudi obnovo dveh oddelkov: 2 B in 3 B ter parkirišča. In za zaključek še informacija, vezana na epidemijo, a vendarle zelo pozitivna: Dom je pred kratkim za stanovalce organiziral tridnevni izlet v Rogaško Slatino, kjer so lahko izkoristili svoje vavčerje. »Izlet je odlično uspel. Prisotni so bili tudi težje pokretni. Stanovalci so se med drugim tudi kopali v bazenu. Zadovoljstvo med njimi je izjemno.«

Dom
dr. Janka Benedika
Radovljica

Šercerjeva ulica 35, T: 04 537 50 00
E: Tajnistvo@dom-drjankabenedika.si
www.dom-drjankabenedika.si

Zanimivosti

Bolj stare, bolj skeglane

Jeseniškemu gledališču so se pred petimi leti pridružile seniorke, skupina veselih upokojenk, ki pod vodstvom Nike Brgant ustvarja že svojo drugo predstavo. V prvi so v večnost poslale koledar z golimi fotografijami, zdaj se bodo prelevile v ognjevite navijačice. Kot pravijo, so na odru našle nekaj, kar jih v tretjem življenjskem obdobju izpolnjuje in izpopolnjuje.

URŠA PETERNEL

Bolj stare, bolj skeglane – tak je naslov najnovejše komedije, ki bo jeseniški oder zatresla od smeha v začetku novembra. Pripravlja jo skupina seniorok pod vodstvom Nike Brgant, ki je pred petimi leti skupaj s Katjo Stušek k sodelovanju v gledališki šoli povabila – upokojenke. Takrat se jih je odzvalo štirinajst. »Kar tako, malo sem prišla pogledat,« je rekla večina od njih in večina tudi ostala. Seniorke so postale nepogrešljiv del jeseniške igralske družine, in kot pravi Nika Brgant, so »pogledale in spregledale, da je to tisto, kar jih lahko v določenem življenjskem obdobju izpolni in izpopolni. Ostale so, postale nerazdružljiva ekipa. Dekleta so pogumna, ne bojijo se izzivov, projekte obogatijo s svojimi idejami in ni čudno, da kamor pridejo, pustijo svoj pečat.«

V svojem prvem projektu Najlepše, najboljše in najbolj slečene so v večnost poslale koledar z golimi fotografijami, s komedijo navduševale na različnih odrih,

Vesele upokojenke, ki svoje življenjske (pre)izkušnje delijo na odru. Premiera komedije z naslovom Bolj stare, bolj skeglane bo v začetku novembra na Jesenicah.

na festivalu v Pekrah pa celo osvojile posebno nagrado za kolektivno igro.

Postale bodo ognjevite navijačice

Tik pred letošnjo epidemijo so se lotile novega projekta, tudi tokrat po scenariju in v režiji Nike Brgant, »odštekana« komedija pa ima

naslov Bolj stare, bolj skeglane. Tokrat se bodo prelevile v ognjevite navijačice ...

»Po nekem čudnem naključju se na tribuni balinišča začne zbirati prav prijetna in predvsem raznolika skupina starejših gospa. Nekateri tam posedajo, ker je boljše kot sedeti doma, druge podpirajo moža ali prijatelja, tretje pridejo pogledat,

kakšni možki balinajo, ali pa zgolj slučajno pridejo mimo in se zapletejo v to prijetno žensko družbo. Pa vendar je balinanje dokaj dolgočasno. Zato začnejo balinarje spodbujati. Mogoče bolj zato, da bi jih možki opazili? Nekako se začnejo zabavati na svoj račun in vedno bolj razmišljajo o svoji 'navijaški karieri': o sloganu, o

koreografiji, o oblekah ...« vsebino razkriva režiserka. Kot pravi, je tekst, ki ni preveč zahteven, nastajal sproti, skozi improvizacijo, igralko so v karakterje vključile tudi veliko sebe.

Premiero so načrtovale že za april, a so gledališče zaradi epidemije sredi marca zaprli. Tako so se seniorke začele ponovno dobivati pred kratkim, vadijo enkrat do dvakrat na teden, vaje pa so, kot smo se prepričali tudi sami, vselej polne smeha in pozitivne ženske energije. Najmlajša igralka ima 52 let, najstarejša pa ... »Je ni!« so si enotna dekleta, ki imajo za sabo pestre življenjske izkušnje in preizkušnje.

Spremeni življenje, dokler ga zmoreš

Tudi Sandra Rebek, ki se je dekletom pridružila zadnja, kot pravi, da bi si popestrila življenje. »Nikoli ni bilo časa za gledališče. Zdaj pa je hčerka zrasla, nisem več v službi in zdelo se mi je, da je prišel čas zame. Del procesa sprejemanja boleznih pa je bilo tudi zavedanje, da moraš spremeniti življenje, dokler ga zmoreš.« Na odru uživa, kot

pravi, pa skozi igro odkriva tudi samo sebe. »Igram vlogo Ivane, ki živi nekako v svojem začaranem svetu s psičko, ki jo nenehno išče. Kar je tudi zares slika moje-ga življenja! Vloge so neko naše zrcalo ...« Kot dodaja, so jo dekleta sprejele s toplim objemom, materinsko. »Ubogam pa jih!« se šegavo zasmeji najmlajša članica igralske družine.

»Zdaj sem pa na vrsti jaz!«

Milena Šimnic je v skupini že od začetka in pravi, da se imajo super, da se vsakič, ko so skupaj, noro zabavajo. In da res drži, kar pravi naslov predstave: bolj stare, bolj 'skeglane'. »To so res super leta in fajn obdobje. Greš tja, kjer je lušno, v življenju ti ni treba biti več resen, ni ti treba več izbirati besed. Iz dneva v dan se ti dogaja kaj 'skeglanega', « razlaga v smehu. A ni bilo vedno tako, kar pet od enajstih deklet ima za seboj resne zdravstvene preizkušnje, izkušnje raka. A to jih je le še okrepilo: »To ti da zagon, da vzameš življenje v svoje roke in si rečeš: Zdaj sem pa na vrsti jaz in moje želje!«

Diskriminacija starejših

Zagovornik načela enakosti o odloku, ki je spomladi omejeval nakupovanje starejšim

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Zagovornik načela enakosti je te dni v sporočilu za javnost ocenil odlok o začasnih prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Sloveniji, ki ga je marca letos vlada sprejela za preprečevanje širjenja novega koronavirusa. Meni, da je bila prepoved nakupovanja za starejše od 65 let med epidemijo covid-19 diskriminatoren ukrep. Zaradi odloka so imele ranljive skupine prebivalstva – starejši od 65 let, nosečnice in invalidi – sprva prednost pri nakupovanju, kasneje pa so bile trgovine med 8. in 10. uro dopoldan in v zadnji uri obratovanja odprte le zanje.

Upokojenci oziroma starejši od 65 let so smeli nakupovati samo v tem času.

Zagovornik je ocenil, da je bila določitev posebnega termina za nakupovanje ranljivih skupin primeren ukrep za zamejitev epidemije: vlada je tako zaščitila najbolj ranljive prebivalce, hkrati pa ni pretirano posegla v pravice ostalih skupin. Odločitev vlade, da upokojenci oziroma starejši od 65 let ne smejo nakupovati izven tega časa, namenjenega za nakupovanje ranljivih skupin, pa je po oceni zagovornika bila diskriminatorna do starejših od 65 let, s čimer je vlada po njegovem mnenju kršila prepoved diskriminacije na podlagi osebne okoliščine starosti. Po njegovem mnenju bi širjenje virusa lahko zamejila tudi z milejšim ukrepom.

V BARVITI NARAVI

Jesenski senior oddih

5 x polpenizon že od 245 € na osebo
Veljavnost paketa do 29. 12. 2020.

MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOV

— SINCE 1403 —
TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE

brezplačna številka 080 22 10
info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

Medgeneracijsko sodelovanje

LUK - MEDGENERACIJSKI CENTER - MOŽNOST ZA DEJAVNO TUDI TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

V medgeneracijskem centru v Kranju potekajo raznolike aktivnosti za otroke in mlade, za družine, za osebe s posebnimi potrebami, priseljence in seveda - za starejše. Ljudska univerza Kranj ima LUK - medgeneracijski center (LUK - MC) v svojem upravljanju že od julija leta 2015, s 1. 1. 2017 pa so postali nosilci projekta Večgeneracijski center Gorenjske, ki bo potekal vse do konca septembra leta 2021. Projekt je sofinanciran s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Evropskega socialnega sklada in Mestne občine Kranj.

Namen projekta je izvajanje raznovrstnih preventivnih programov, s katerimi aktivirajo in vključujejo pripadnike omenjenih ciljnih skupin ter pripomorejo k preprečevanju njihove socialne izključenosti.

LUK - MC je odprt vsak delovnik med 8.00 in 20.00 uro. V tem času je občanom na voljo prostor za neformalno druženje in srečevanje. Vsakodnevno pripravljajo raznovrstne aktivnosti, namenjene druženju, izobraževanju, opolnomočenju ter medkulturnemu in medgeneracijskemu povezovanju.

Zagotavljajo torej osrednji prostor v Mestni občini Kranj, kjer se občani lahko zbirate v lokalnem okolju. Aktivnosti, ki jih pripravljajo v sklopu projekta Večgeneracijski center Gorenjske, so za udeležence brezplačne, pri sami izbiri vsebin pa se skušajo prilagoditi željam in potrebam po izvajanju različnih vsebin za posamezne ciljne skupine. V ta namen izvajajo evalvacijo programa s pomočjo vprašalnikov, vedno pa so veseli povratnih informacij občanov in predlogov za aktivnosti po njihovih željah.

Aktivnosti so zasnovane tako, da so čimbolj pestre in zanimive, naravnane na pridobivanje uporabnih, kakovostnih in aktualnih spretnosti ter znanj za potrebe dela in vsakdanjega življenja pripadnikov omenjenih ciljnih skupin. Znotraj programa pripravljajo aktivnosti, namenjene razvoju različnih kompetenc, pridobivanju znanj in veščin. Organizirajo in koordinirajo tudi pogovorne skupine, v katerih udeleženci lahko spregovorijo o svojih življenjskih izkušnjah. Posebno pozornost pri pripravi programa posvečajo aktivnostim, s pomočjo katerih se poveča socialna vključenost udeležencev v našo družbo, ter izobraževalnim, medgeneracijskim, medkulturnim in motivacijskim aktivnostim. Tudi pri počitniških aktivnostih si prizadevajo, da z otroki sodelujejo različne starostne in kulturne skupine. Prizadevajo si vzpostaviti medgeneracijsko sodelovanje, zato starejše občane vladno vabijo k pomoči otrokom in mladim pri izpolnjevanju šolskih obveznosti, mlade pa k pomoči starejšim za vzajemno sodelovanje.

Veseli so, da LUK - MC obiskuje vse več starejših občanov, ki pomagajo pri oblikovanju novega pogleda na staranje in obdobje starosti. V njihovem centru starejšim omogočajo, da zadovoljujejo osnovne življenjske potrebe po pripadnosti, ugledu, spoštovanju, kognitivne potrebe in potrebo po samo-aktualizaciji - po uresničitvi svojih potencialov.

Starost je v LUK - MC vrednota in udeležence radi spodbujajo, da svoje bogato znanje in modrosti prenašajo na mlajše generacije.

Zavedajo se, da je za zdravo življenje starejših bistvenega pomena, da jih spodbujajo, da ostajajo aktivni in čim bolj vključeni v družabno življenje, da ohranjajo čim več svojih dejavnosti. Menijo, da sta aktivnost in socialna vključenost zelo pomembna elementa v življenju starejših - aktivno staranje je namreč priložnost za zagotavljanje telesnega, duševnega in družbenega blagostanja ter zdravja vsakega posameznika na vseh ravneh. Vsak občan ima torej priložnost, da ohranja samo-izpolnitev v celotnem poteku svojega življenja. Pri tem se zavzemajo, da spremembe našega okolja približajo starejšim, s pomočjo prenosa znanja mlajših generacij na starejše, kar poteka vzajemno.

Veliko pozornosti namenijo tudi zdravemu življenjskemu slogu. Starejšim so na voljo različne vadbe, delavnice, dihalne vaje in predavanja. Udeležite se lahko prav vseh aktivnosti - izpostavljajo pa Vadbo za zdravo hrbtenico, kjer se izvajajo enostavne vaje za prožno hrbtenico in dobro počutje. Zelo blagodejna je tudi vadba po metodi Feldenkrais, kjer se učite svobodnega in enostavnega gibanja s pomočjo navodil vaditelja. IVitalis vadba deluje na fizični in psihološki ravni in pripomore k zdravju, sprostitvi in poveča energijo. Starejšim je na voljo tudi Joga nidra oz. joga za odpravljanje stresa ter Joga za starejše, kjer se izvajajo nezahtevne jogijske vaje s poudarkom na razgibanju sklepov in hrbtenice.

Pomemben del zdravja je skrb za našo psihofizično kondicijo. V ta namen organizirajo aktivnosti kot so Vaje zadihaj, ki pomagajo pri razbremenitvi in sprostitvi. OM Chanting pa je več tisoč let stara skupinska tehnika zdravljenja z zvokom, ki prihaja iz Himalaje. Petje zvoka OM v krog razporejene skupine ljudi ustvari močno energetsko valovanje in pozitivno vpliva na vas in okolico. Za aktivnosti ni potrebna nobena predznanja.

Za namen druženja organizirajo družabne večere, kjer se lahko udeležite igranja taroka, šaha, namiznih iger in tombole - z nagradami.

Mislijo pa tudi na tiste, ki ste radi ustvarjalni. Mesečno so vam na voljo različne ustvarjalne delavnice, ročna dela, slikarska dela in maketarske delavnice. Ljubitelji petja ste vabljeni na prepevanje ljudskih pesmi. Vsi pa vemo, da so tako družabni večeri kot ustvarjalne delavnice veliko bolj zabavni, če se jih udeleži več generacij, zato kar pogumno s seboj pripeljite otroke in/ ali vnuke.

Vsak mesec pripravljajo tudi predavanja na različne aktualne teme ter skupinske pogovore in svetovanja.

Ljudska univerza Kranj je demenci prijazna točka. Demenca in Alzheimerjeva bolezen povzročata čustveno stisko in finančno breme, ob dolgoletni oskrbi vodita do izgorevanja in družbene izključenosti. Demenca ne prizadene samo obolelega, ampak tudi njegove svojce. V okviru spoprijemanja z boleznijo zato v LUK - MC organizirajo predavanja in skupino za pogovor. Srečanja so namenjena medsebojni podpori, deljenju izkušenj in praktičnih nasvetov pri preprečevanju izgorelosti oseb, ki skrbijo za ljudi z demenco.

Vse od leta 1994 dalje je 21. september svetovni dan Alzheimerjeve bolezni. V septembru - Svetovnemu mesecu Alzheimerjeve bolezni - na LUK organizirajo Sprehod za spomin in povabijo udeležence, da podprejo njihova prizadevanja za boljšo ozaveščenost in prepoznavanje demence na Gorenjskem. Na tem mestu ste vabljeni, da se jim 21. 9. 2020 ob 10. uri v LUK - MC pridružite na sprehodu ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni ter 24. 9. 2020 ob 18. uri na predavanju z naslovom Kako zaposliti osebo z demenco. Na predavanju bo tekla beseda o vsakodnevnih aktivnostih, ki za osebe z demenco sčasoma postanejo pretežke. Poudarek bo na pomenu dejavnosti, ki jih lahko same dokončajo in se ob tem počutijo uspešne. Vsaka oseba je drugačna, zato je potrebno nekaj ustvarjalnega razmišljanja, da najdemo dejavnosti, ki jim ustrezajo.

V sklopu preventivnih dejavnosti v LUK - MC mesečno poteka aktivnost Umovadba, kjer izvajajo vaje za krepitev spomina. Z rednim izvajanjem ustreznih vaj si lahko izboljšate spomin, pozornost in hitrost procesiranja informacij ter omilite usihanje telesnih funkcij. Vaje so kreativne in vsebujejo kognitivne in motorične elemente. V času razglašene epidemije je aktivnost uspešno potekala tudi na daljavo, tako da so skupaj z udeleženci najprej osvojili aplikacijo za srečanje na daljavo, nato pa možgane razmigali še z ustreznimi vajami.

V času razglašene epidemije ob koronavirusni bolezni COVID-19 so vse aktivnosti Večgeneracijskega centra Gorenjske na LUK potekale na daljavo. Skušali so zagotoviti dostopnost aktivnosti za vse ciljne skupine in spodbujali vsakega udeleženca k aktivnemu udejstvovanju s pomočjo individualne tehnične pomoči in informiranja. Priznajo, da se ni bilo lahko soočiti s socialno izolacijo oz. z druženjem na daljavo, a povratne informacije udeležencev, ki so sprejeli izziv in so se skupaj z njimi naučili uporabljati tehnologijo ter so tako ostali aktivni člani družbe, so neprecenljive. V ta namen so se odločili, da želijo čim več občanov spodbuditi, da se aktivno spoprimejo z računalniškim opismenjenjem, zato vsak torek v LUK - MC nudijo tehnično prvo pomoč pri uporabi računalnikov in telefonov s pomočjo prostovoljcev mlajše generacije.

V LUK - MC se zavedajo, da se v času koronavirusne bolezni COVID-19 pojavljajo različni pomisleki glede sodelovanja na aktivnostih in druženja, predvsem pri ranljivih ciljnih skupinah, tudi starejših. V ta namen v LUK - MC izvajajo ukrepe po napotkih Nacionalnega instituta za javno zdravje in omogočajo občanom varno udeležbo na aktivnostih. Vstop v LUK - MC je možen v maskah, ob vходу in na stenah so namestili brezstične razkuževalnike, prav tako so na voljo razkužila za površine, prostore pa pred in po aktivnostih prezračijo. Glede na velikost prostora je omejeno število udeležencev, ki se aktivnosti lahko udeležijo. Vsak udeleženec si ob prihodu razkuži roke in se čitljivo podpiše na listo aktivnosti, po potrebi izpolni ustrezno izjavo o vključitvi. Zanašajo pa se tudi na odgovorno vedenje vseh v članov naši lokalni skupnosti.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Sonce in dež Ane Roš

Hiša Franko pod vodstvom Ane Roš je pred kratkim prejela dve Michelinovi zvezdici. Slovenska različica monografije ugledne in vsem dobro znane kuharske mojstrice je izšla pri Beletrini, v okolju ljubljanske Švicarije v Tivoliju pa so jo predstavili pred nekaj dnevi. V svojem knjižnem prvencu Roševa preko zelo osebnih esejev, spominskih utrinkov, receptov in pretanjene fotografije razkriva svojo zgodbo.

ALENKA BRUN

Ljubljana – Monografija ima 256 strani; pri njej je sodelovala sicer novinarka Kaja Sajovic, ki je v slovenski različici knjige navedena tudi kot prevajalka; okoli 150 fotografij v knjigi, ki nosi naslov Sonce in dež, je delo priznane fotografinje Suzan Gabrijan. Ima sedemnajst poglavij, osemnajsto so recepti. Ko je knjiga začela nastajati, Ana Roš in Kaja Sajovic nista razmišljali o tem, da bo kdaj zanimiva za slovenski trg, a se je zgodilo prav to.

Predstavitve knjige so tokrat zaupali televizijskemu obrazu, Kseniji Horvat, prisotne so bile vse tri omenjene ustvarjalke knjige, kasneje se jim je pridružil še Anin oče Bojan Roš, ki je s svojim znanjem ravno tako soustvarjal nastajanje knjige. Ob opisu delčka zgodbe, ki jih je doživel

v družbi Kaje in Suzan, ko so spoznavali živali, naravo in pripravljali material za knjigo, smo se pošteno nasmejali.

Prisotne je na začetku pozdravil tudi Mitja Čander, direktor založbe Beletrina. Poudaril je, da gre za veliko več kot le običajno kuharsko knjigo in so nanjo pri založbi zelo ponosni.

Kdo je Ana Roš?

Kaja Sajovic, odlomek iz predgovora: »Ljudje se pogosto sprašujejo, kdo je Ana Roš. Celó v svoji domovini je Ana precej enigmatična figura. Zanj ni dileme: najprej je mama, takoj za tem chefinja. Potem sledi vse drugo – partnerka, ambasadorica Slovenije, popotnica, upornica.

O njej je napisanih nešteto člankov, njena življenjska zgodba je vsekakor navdihujoča; to je zgodba kuharice

samoukinje, ženske, ki se je odrekla obojestranski diplomatski karieri, da bi sledila srcu.«

Ana Roš je bila rojena v času Jugoslavije v Šempetru pri Gorici. Vrhunska plesalka in nadarjena smučarka se je odločila za študij diplomacije v Gorici, nato se je preselila k bodočemu možu Valterju Kramarju, čigar starši so imeli v Posočju gostilno Hiša Franko. Ana je v pičlih treh letih prevzela kuhinjo in s samosvojem kuharskim slogom, ki je osredotočen na izključno lokalne surovine, povsem spremenila slovensko kuharsko krajino. Kuhala je v številnih državah po svetu, sodelovala na kulinaricnih dogodkih, gostila ekipo Netflixove izredno priljubljene in nagrajene serije Chef's Table (Šefova miza). Leta 2017 je bila Ana Roš nagrajena z nazivom najboljša kuharska mojstrica sveta, leta 2019 se je restavracija Hiša Franko uvrstila na 38. mesto najboljših 50 restavracij sveta (World's 50 Best Restaurants), letos pa dobila izjemno priznanje: z Ano sta prejeli kar dve Michelinovi zvezdici. Sedaj je luč sveta ugledala še knjiga Sonce in dež.

Knjiga je daleč od klasičnega

Ana Roš se je spogledovala z idejo o svoji knjigi dalj časa, jo s prvo ekipo že praktično spisala in potem razmišljala samo še o tem, kdo jo bo »poslal« v svet. Pa kar ni dobila pravega odgovora po tej

Kaja Sajovic, Ana in Bojan Roš ter Suzan Gabrijan

plati s strani založb in agentov. In ko je že mislila, da ji knjiga enostavno ni namenjena, se je (pred tremi leti) oglašila ameriško-angleški velikan Phaidon, če bi z njimi izdala knjigo. Seveda je bila za, a treba je bilo začeti znova. Tako je prosila Kajo Sajovic, ki jo je že dolgo občudovala, če bi pisala z njo knjigo, vendar faktografski del; k sodelovanju pa povabila še Suzan Gabrijan, kate-re delo ravno tako dobro pozna in ji je blizu. Ker zakaj ne bi »tri slovenske bjonde naredile knjige za ameriški trg«, se poslali Roševa.

Kaja je bila takoj za, a prizna, da ne more iz svoje kože in ji faktografsko pisanje ni

šlo ravno najbolje od rok; Suzan pa je bila tista, ki je morala na koncu izmed 17 tisoč posnetih fotografij najprej narediti prvi ožji izbor, na nekih 650, potem pa še zahtevanega, pod 150. Da sta imeli težko delo, pritrđi tudi Ana. Ker če bi bilo po njihovem, bi bila knjiga trikrat debelejša, še pove Suzan.

Knjiga je nastajala ponoči, podnevi, povsod, da je bilo zadoščeno roku, jeseni 2018. Ko so pri Phaidonu videli končni material, so se odločili, da bo to dejansko njihova kuharska monografija leta, in že takoj po njenem (rahlo zamaknjem) izidu marca 2020 je začela

dobivati nagrade. Knjigo smo v slovenščini dobili slabe pol leta kasneje.

Namenjena bralcem

Ana je želela, da v knjigi tečejo poglavja kot neke vrste dialog med njo in Kajo. Suzanine fotografije njuno delo nadgradijo, prevedejo v sliko. Ana tudi meni, da je bila za prvič v svojem pisanju ravno prav odkrita. Če bi bila manj, bi bila knjiga bolj suhoparna, težje bi bralec dojel bistvo in bi ne bila prav posebno zanimivo branje, meni.

Želi si še, da bi jo ljudje brali, ne da bi pristala samo kot lep okras na knjižnih policah.

Ana Roš

Kultura

Predstavo Visoška kronika v poljanskem narečju so uprizorili na prostem. Stran 22

Zgodbe

Spominski park Jesenice, skrivnostna zelena oaza sredi mesta Stran 23

Multikulti

Peter Wrolich - Paco je bil več let poklicni kolesar, tekmoval je tudi na francoskem Touru. Stran 24

Od petka do petka

Na podlagi zadnje odločitve sodišča EU-ja bodo hrvaški vinarji na etiketah svojih vin lahko uporabljali ime teran.

Danes bo znano, ali bodo manjkajoči poslanci LMŠ-ja o interpelaciji ministra Aleša Hojsa lahko glasovali na daljavo.

Gospodarski minister Zdravko Počivalšek naj bi nameraval nekdanjega koprškega župana Borisa Popoviča (na sliki) postaviti za državnega sekretarja. / Foto: arhiv GG

Sodišče EU-ja zavrnilo Slovenijo glede terana

SIMON ŠUBIC

Hrvaška lahko uporablja ime teran

Splošno sodišče EU-ja v Luksemburgu je ta teden zavrnilo tožbo Slovenije proti Evropski komisiji zaradi dodelitve izjeme pri uporabi imena teran na etiketi hrvaških vin. Izjema je bila Hrvaški dodeljena leta 2017, septembra tega leta pa je Slovenija, ki je teran v EU-ju leta 2006 zavarovala z zaščiteno označbo porekla, vložila tožbo z vsebinskega vidika kot tudi zaradi retroaktivnosti omenjenega delegiranega akta. Sodišče EU-ja je med drugim presodilo, da Slovenija ni dokazala, da so bila zaradi obsega in načina ureditve retroaktivnega učinka uredbe kršena legitimna pričakovanja slovenskih proizvajalcev vin. Sodišče je v celoti pritrdilo argumentom komisije, ki je ves čas vztrajala, da je teran vendarle tudi vrsta grozdja na Hrvaškem, zato je v skladu s pravili EU-ja mogoča omenjena izjema za uporabo tega imena, ki pa nikakor ne vpliva na slovenske proizvajalce vina teran, saj ti ohranjajo izključne pravice v okviru zaščitene označbe porekla. Slovenija bo sodbo, ki je nepravomočna, zdaj podrobno proučila in se nato odločila o nadaljnjih korakih, so

v sporočilu za javnost zapisali na kmetijskem ministrstvu. Za pritožbo, ki jo vinarji pričakujejo, ima dva meseca časa.

Poslanci LMŠ v karanteni

V ponedeljek bo na zahtevo poslancev SD, LMŠ, Levice in SAB potekala izredna seja državnega zbora, na kateri bodo obravnavali interpelacijo zoper notranjega ministra Aleša Hojsa. Danes bo na kolegiju predsednika državnega zbora padla odločitev, ali bodo nekateri poslanci LMŠ-ja o interpelaciji lahko glasovali na daljavo, prav tako pa od doma sodelovali v razpravi. Najmanj štiri poslanci LMŠ, po neuradnih podatkih STA so to Jerca Korče, Igor Peček, Andreja Zabret in Jože Lenart, so namreč prejeli odločbe o karanteni zaradi stika z osebo, okuženo z novim koronavirusom. Iz istega razloga je v karanteni pristalo tudi osem strokovnih sodelavcev poslanske skupine LMŠ. Dva poslanca in ena strokovna sodelavka pa se iz previdnosti ravnajo po preventivnih ukrepih Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Predsednik stranke Marjan Šarec in vodja poslanske skupine Brane Golubovič, ki na sestanku, na katerem je prišlo do stika z okuženo osebo, nista

bila prisotna, pričakujeta, da bodo poslanci v karanteni o interpelaciji lahko glasovali na daljavo, kar omogoča letos spremenjeni poslovnik državnega zbora. Predsednik državnega zbora Igor Zorčič je napovedal, da bo na današnjem kolegiju vodjem poslanskih skupin predlagal, da manjkajočim poslanecem na ponedeljkovi izredni seji dovolijo glasovati na daljavo. Če predlog ne bo sprejet, obstajajo še druge možnosti, tudi predstavitev obravnave interpelacije na kasnejši datum, je še dejal Zorčič.

Trenja v SMC zaradi Popoviča

V koalicijski stranki SMC naj bi v zadnjih dneh završalo zaradi namere predsednika stranke in gospodarskega ministra Zdravka Počivalška, da nekdanjega koprškega župana Borisa Popoviča imenuje za državnega sekretarja na gospodarskem ministrstvu, čemur naj bi nasprotovali nekateri vidni člani stranke. O tem so v sredo razpravljali tudi na seji poslanske skupine SMC, po kateri pa so se vsi zavili v molk. Mediji poročajo, da naj bi se Počivalšek po seji odločil, da bo o sodelovanju s Popovičem, govori se celo o možnosti njegovega sodelovanja s SMC-jem na prihodnjih volitvah, še razmislil.

Konec javne razprave o medijski zakonodaji

V soboto se je iztekla javna razprava o predlogih novel zakonov o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), o Slovenski tiskovni agenciji (STA) ter o medijih, ki jim nasprotujeta stroka in del politike. Svoje nestrinjanje je v ponedeljek znova izrazilo vodstvo RTVS in pozvalo ministrstvo za kulturo, naj predlagane novele umakne. Generalni direktor Igor Kadunc je med drugim poudaril, da vse tri predlagane novele, ne le novela zakona o RTVS, posegajo v sredstva, s katerimi razpolaga RTVS, ki bi zato izgubil skupno okoli 17 milijonov evrov na leto, pri čemer mu že zdaj na letni ravni primanjkuje okoli osem milijonov evrov. Največ kritik leti na spremembo razdelitve RTV-prispevka, saj bi tri odstotke zbranega prispevka namenili za STA in pet odstotkov za uresničevanje javnega interesa na področju medijev, izločitev dejavnosti oddajnikov in zvez iz RTVS, vzpostavitev sklada za financiranje televizijske produkcije in predlog, da bi imenovanje nadzornikov STA prenesli z državnega zbora na vlado. V Združenju neodvisnih radijev, ki združuje lokalne radijske postaje, po drugi strani podpirajo novelo zakona o medijih.

Slovinci v zamejstvu (763)

Dediščina hišnih in ledinskih imen

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V kulturnem domu v Pliberku v Podjuni na Koroškem bo v sredo, 16. septembra, popoldne pogovor z naslovom Pokrajina in identiteta – zemljepisna imena kot nesnovna kulturna dediščina. Začel se bo ob 14. uri in bo trajal do 18. ure, potem pa bo še odprtje razstave. Organizatorja prireditve sta Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik iz Celovca in dežela Koroška in je del praznovanja 100. obletnice plebiscita (100 let koroškega plebiscita – 100 Jahre Kaerntner Volksabstimmung), ki poteka pod geslom Carinthia 2020. Organizatorjem pogovora in razstave, ki jih vodi predstojnica Jarnikovega inštituta Martina Piko-Rustia, je uspelo zagotoviti udeležbo uglednih raziskovalcev in tudi županov

Vodja Narodopisnega inštituta Urban Jarnik in Celovcu in glavna organizatorka pogovora v Pliberku Martina Piko-Rustia

občin, v katerih so zbirali stara hišna in ledinska imena, nekatere od njih pa so vključene tudi v projekt Geološki park Karavanke.

Zbiranje starih slovenskih hišnih in ledinskih imen se je na Koroškem začelo že pred več kot desetimi leti in je bilo ugodno sprejeto tako med

slovensko kot tudi med nemško govorečimi deželani. Pokazalo se je, da so ta imena zasidrana v zavesti ljudi in da so del zgodovine njihove domovine, treba pa jih je ponovno iz pozabe dvigniti v javno življenje. Pred desetimi leti so bila ta imena uvrščena v državni seznam nesnovne kulturne dediščine avstrijske komisije UNESCO. Zbiranje je dobilo tudi čezmejno razsežnost, saj se je razvilo sodelovanje zbiralcev in raziskovalcev in raziskovalcev teh imen na slovenski oziroma gorenjski in koroški strani.

Predsedniki tudi o manjšinah

O položaju slovenske manjšine na Koroškem so se v torek pogovarjali tudi avstrijski zvezni kancler

Sebastian Kurz, ki je obiskal Slovenijo, in predsednika slovenske države in vlade Borut Pahor in Janez Janša. Ocenili so, da letošnja stota obletnica plebiscita in obetajoče pozitivno ozračje strpnosti dajeta več možnosti za reševanje problemov slovenske manjšine kot v preteklosti, ko takšnih razmer ni bilo. Avstrijski kancler, ki je skupaj z našim predsednikom vlade preplezal Slovensko smer v severni steni Triglavu, je povedal, da slovenska manjšina letos lahko pričakuje tako imenovani »plebiscitni dar« in več državnih podpor v prihodnje. Je pa avstrijska stran ponovno odprla vprašanje položaja nemško govoreče skupine ljudi v Sloveniji in morebitne graditve drugega bloka jedrske elektrarne v Krškem.

Po svetu

Iz srca Afrike

Pandemija covid-19 je zadela tudi Afriko. Vendar črno celino prizadeva že toliko drugih nesreč, da pandemija ni glavna. V Afriki se širi počasneje kot na drugih celinah in ni povsem jasno, zakaj je tako ...

MIHA NAGLIČ

Kako je v Ruandi?

Ime Ruanda smo si zapomnili predvsem po strašnem genocidu, ki se je tu zgodil leta 1994. Kako pa je v tej državi v srcu Afrike zdaj? O tem nam lahko veliko povedo najbolj pristne pričevalke in poročevalke – slovenske misijonarke. Ena od teh je sestra Anka Burger, ki je v Afriki že skoraj 40 let. V svoji mladosti je najprej osem let delala kot medicinska sestra v novomeški bolnišnici, potem pa se je zaobljubila Bogu in postala misijonarka. Trenutno je v Sloveniji, z njo se je pogovarjala novinarka Ksenja Tratnik. Kako je torej bilo, ko je pandemija segla tudi v Ruando. »Poslušali smo, kaj se dogaja po svetu, bili smo dobro obveščeni. Karantena se je začela takrat kot v Evropi, sprejeli so zelo stroge ukrepe, takoj so bile zaprte šole, cerkve, javni promet je obstal. Posebno težko je bilo v glavnem mestu Kigaliju, ker tam veliko ljudi živi od trgovanja, prodajajo zelenjavo, kar koli, s tem zaslužijo denar vsak dan za hrano, za preživetje in zanje je bilo to najtežje. Namreč na podeželju so šli lahko na polje iskat stvari, tudi če je to samo zelenjava, recimo krompir.

Ampak da imaš vsaj nekaj hrane. Ukrepi so bili res strogi, ni se smelo nikamor, javni promet je bil ustavljen in se tudi z avtomobili ni smelo do glavnega mesta, npr. lahko smo šli v najbližje mesto, kjer imamo bolnišnico, po kakšnih opravkih, ampak drugače smo bili pa doma. V zdravstveni center so ljudje sicer prihajali kot običajno za zdravljenje, za preventivne ukrepe, recimo cepljenja in kontrole pri otrocih. To smo organizirali, da je bila primerna razdalja med njimi in da smo hitro izvedli dejavnosti, da so šli lahko hitro domov. Kot zdaj spremljam, je drugi val, spet je precej okuženih, in kot slišim, so spet ustavili javni promet. Naokoli se gre lahko samo z osebnim avtomobilom, vendar pa ne smejo biti v njem več kot tri osebe. Ruanda je majhna država, približno velika kot Slovenija in ima 13 milijonov prebivalcev in prej verjetno ni bilo toliko okuženih registriranih, ker niso veliko testirali oz. so samo tiste, ki so bili res bolni, zdaj so pa začeli testirati vse. Kot sem videla, jih je veliko pozitivnih tudi zunaj prestolnice. Torej, kot sem že rekla, so bili uvedeni zelo strogi ukrepi. Tudi če si v avtomobilu ali kjer koli v javnem prostoru, moraš imeti masko, in če nimaš dobro

maske nameščene, te ustavi in te kaznujejo. In sicer tako, da ljudi zapeljejo na stadion in morajo tam za kaznen ves dan sedeti – na soncu. Drugače pa na podeželju dobiš tudi ljudi, ki so brez mask, a se ljudje opazujejo med sabo. Če kdo pride od drugod, mu takoj povejo, velikokrat so poslali te prišleke tudi v naš zdravstveni center in smo jim izmerili temperaturo. Nimamo pa možnosti za preiskave, tako da ne delamo testov. Delajo jih v najbližji bolnišnici, na začetku pa samo v laboratorijih v Kigaliju ...» Kaj pa je sestri Anki sicer najbolj všeč v Ruandi? »Pritegne ta preprostost ljudi, veseli in zadovoljni so, čeprav nimajo praktično ničesar. Če greš v njihove hiše, niso bogato opremljene, velikokrat spijo na tleh. A občuduješ to, da so vedno nasmejani in kamor koli greš, se z vsemi zaklepetaš. S tistim, kar imajo, so zadovoljni. Tako le razmišljam: če lahko kar koli narediš zanje, je to povezano s kakšnim uspehom in napredkom, to daje veselje in pogum za naprej. Mobilne telefone imajo zdaj že skoraj vsi, tudi navadni telefon ni drag. Imajo pa tudi težave s polnjenjem telefona, ker ni elektrike in potem gredo včasih kar na trg, da si napolnijo telefon s pomočjo sončnih celic. Ljudje

se znajdejo. Telefone imajo pa res vsi, mogoče kakšne starejše ženičke ne, a velika večina jih ima.« (Vir: MMC RTV SLO)

Kaj pa v Belorusiji?

Zdaj pa pogledimo iz črne še v državo, ki ima v imenu belo, v Belorusijo. Ta je v znamenju protestov. Ti potekajo že vse od predsedniških volitev 9. avgusta, na katerih je po uradnih podatkih znova zmagal predsednik Lukašenko, ki je na položaju od leta 1994. Lukašenkov režim skuša proteste zatreti s silo. Več tisoč ljudi je bilo zaprtih, številni grobo pretepeni, nekateri tudi ubiti. V zadnjih dneh so se protestom priključevali predvsem študenti, saj se je na začetku tedna začelo novo študijsko leto. Na protestih so se na ulice podale tudi ženske. Več tisoč se jih je sprehodilo skozi središče Minska z belo-rdeče-belimi zastavami, številne so nosile tudi cvetje. K t. i. pohodu žensk je pozvala opozicija, podobni shodi pa so potekali še v nekaterih drugih beloruskih mestih ...

Deratizacija

»To so podgane«. Tako je protestnike označil Aleksander Lukašenko, 'zadnji evropski diktator'. Deratizacija poteka.

Otroci na ruandskem podeželju, fotografirani 4. 8. 2005. Bog ve, kako živijo zdaj, 15 let pozneje? / Foto: Wikipedia

Slika enega prvih množičnih protestov proti Lukašenku v Minsku, 16. avgusta 2020. Protesti se še vedno nadaljujejo.

Beloruski predsednik Aleksander Lukašenko in ameriški državni sekretar Mike Pompeo v Minsku, 1. februarja 2020. Bi se zdaj še tako prijazno rokovala? / Foto: Wikipedia

Za boljšo šolo (90)

Celovit program etične vzgoje

IVKA SODNIK

V prejšnjem prispevku smo govorili o moralni vzgoji v šoli, ki lahko uspeva zgolj v okolju dobrih medsebojnih odnosov vseh udeležencev in v spodbudni šolski klimi. Če bi v resnici hoteli izboljšati vzgojne razmere v naših šolah, bi vzgoji morali nameniti več časa in prostora, ustrezno usposobiti učitelje in za vse pripraviti enotna učna gradiva, ki bi jih uporabljali pri moralnem pouku.

Kolikor mi je poznano, imamo v Sloveniji en sam primer celovito načrtovanega in operativno izdelanega vzgojnega programa, ki ga je pred leti pripravil Institut za etiko in vrednote Jože Trontelj. Za program z nazivom Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju se je

prostovoljno odločilo precej slovenskih vrtcev in tudi nekaj osnovnih šol. Program vsebinsko ni posegal na področje kurikulumov in učnih načrtov, pač pa je vzgojnimi ustanovam želel pomagati in jih podpirati pri uresničevanju njihovega vzgojnega poslanstva. Vrtci in šole imajo namreč izredno pomembno vlogo pri razvoju osebnosti otrok in mladostnikov. Današnji otroci so naša prihodnja družba. Velja tudi resnica, da ni dovolj vrednote samo poznati in o njih govoriti, pač pa jih je treba živeti in se po njih ravhati.

Omenjeni inštitut je razvil lastni metodološki model, imenovan Evropsko ogrodje etike in vrednot, saj ga je uspešno razširil tudi v nekatere druge evropske države.

Model je celovit, saj v svoje središče ne postavlja samo ene dimenzije, npr. doseganje dobrih ocen pri učencih, ampak uravnoteženo uvaža še druge parametre, ki jih imenuje vrednotni moduli. Celotni program vsebuje deset modulov: kulturo, tradicijo, delo in ustvarjalnost, znanje in modrost, življenje, naravo, zdravje, humanost, skrb za sočloveka, integriteto, pravičnost in univerzalizem.

V šolah in vrtcih, ki so se odločili za projekt Etika in vrednote, se je program začel izvajati z modulom kultura, saj je po mnenju avtorjev kultura osrednje področje delovanja in spreminjanja družbe. Kultura je področje, kjer se prepletajo vse vrednote in je pomemben

del vzgoje. Vzgoja in izobraževanje sta namreč institucionaliziran prenos kulture. Strokovnjaki inštituta so za vsak modul izdelali poseben priročnik, ki je vseboval konkretne dejavnosti za strokovne delavce, otroke v vrtcu, učence v šoli ter možnosti za sodelovanje s starši. Dejavnosti v priročniku so bile izbrane za različne starosti otrok in prilagojene vsem učnim stilom. Veliko vrednot znotraj vsakega modula se je dalo smiselno vključiti v vsakdanji pouk posameznih predmetov. Vsaka šolska ura, vsaka dejavnost in vsakdanji medsebojni odnosi so učna priložnost, če se tega zavedamo in smo priložnost pripravljene izkoristiti. Vsi priročniki so vsebovali tudi

seznam virov, iz katerih so učitelji in vzgojitelji črpali nove ideje in ustrezna gradiva, npr. seznam knjig, filmov, videoposnetkov. Vsaka šola ali vrtec je določila projektno skupino, ki jo je izobraževal inštitut, njeni člani pa potem pedagoške delavce v ustanovi. Koordinator programa v zavodu, varuh etike in vrednot, je bil odgovoren tudi za sodelovanje z inštitutom. Varuh naj bi bil človek, ki še posebej stremi k trdnim etičnim standardom in univerzalnim vrednotam.

Uspešnost programa v šoli ali vrtcu je bila, tako kot v vseh drugih primerih, v veliki meri odvisna od podpore ravnatelja in od zavzetosti pedagoških delavcev, posebej če so se za vzgojni program odločili vsi.

Kultura

Na Visokem »pri Kalanovih«

»Danes je Visoko spet pokazalo svoj značaj, kot ga že ves čas kaže,« je po predstavi Visoške kronike v poljanskem narečju in predstavitvi knjige z aktualno dramatisacijo tega romana povedal pobudnik in režiser Andrej Šubic. Slabo deževno vreme je še drugič nameravalo odplakniti predstavo na prostem, a je na koncu zmagala ljubezen, tako v Visoški kroniki kot do poljanskega gledališča.

IGOR KAVČIČ

Začnimo na koncu. Tako je vsakokrat, ko teče beseda o Visoškem dvorcu, njegovi bližnji ali daljni zgodovini, današnji podobi ali tisti, ki jo je o 'visoških' spisal eden nekdanjih lastnikov, pisatelj Ivan Tavčar. V sodobnem času je poročanje z Visokega namreč vedno povezano z dogodkom. Tudi tokrat je bilo tako, zato bomo, kot rečeno, začeli na koncu, da bi v nadaljevanju prišli do začetka.

Po končanem gledališkem večeru je po poljansko in v pristni maniri Visoške kronike povezovalka programa Martina Kolenc Novak v avditorij poslala naslednje besede: »Na svjet je paršu njek u Polansk dolin avgusta taužnt devetstu šedeset. Kar-

letih na poljanskem gledališkem odru z različnimi uprizoritvami obudil Tavčarjevo literarno zapuščino. Še posebno vrednost ima dejstvo, da gre za igre, prirejene v poljanskem narečju. Ob 100-letnici Tavčarjevega romana Visoška kronika je lani junija v Šubičevi dramatisaciji in režiji igralski ansambel domačega KD dr. Ivan Tavčar Poljane prvič navdušil s predstavo in jo doslej ponovil štiriindvajsetkrat.

»Dve leti sem delal za ta dan. Pravzaprav je bilo to, da bi kdaj Visoško kroniko igrali tudi tukaj v aventičnem okolju, moje vodilo. In lahko rečem, da nam je uspelo,« je po predstavi, v kateri igra Polikarpa Kalana, dejal Šubic: »V petek smo tu imeli generalko in to je bila predstava

se je nebo ustavilo. Odrski Polikarp Kalan je z glavnege vhoda dvorca stopil pred publiko, kmalu za njim še Jobst Schwarzkobler, in pred nami se je začela odvijati zgodba z znano temo, ki se je pred dvorcem zdela še toliko bolj doma, čeprav bi zanjo lahko rekli, da je v svojem bistvu širše slovenska, ne zgolj poljanskodolinska. Za tako pa jo dodatno dela poljanska govornica, ki smo jo poslušali z odra, pravzaprav pa izpred dvorca Kalanovih.

Uro in pol dolga predstava nas popelje na Nemško v čas tridesetletne vojne, od koder trojica odide z vojnim plenom, skrinjo denarja, ki po umoru in zamolčanju na koncu ostane le enemu, kasnejšemu visoškem gospodarju. Zgodba o poh-

ter Peter Cankar (Škof). Tu sta seveda še Silvo Potočnik (Jobst) in Marjan Lavtar (ječar Mihol).

»Tokratna izvedba je v nekaterih delih imela ravno zaradi danih razmer in okolja, v katerem smo igrali, izjemen naboj. Kadar imaš v sebi toliko adrenalina, se igra v nekaterih momentih mogoče malo upočasnijo, a nikakor ne izgubi – nasprotno, kasneje še močnejše zaživi. Mislim, da so bili gledalci, ki so jo videli prvič, vsaj po odzivu sodeč, navdušeni tako nad igro kot celotno kuliso Visokega in konec koncev tudi narave, ki je grozila in grozila, mi pa smo se ji upirali,« je po predstavi povedal Andrej Šubic in dodal, da se Visoko še enkrat znova ni izneverilo svoji zgodovini. »Visoko nas je sprejelo, z njim smo sklenili premirje in še enkrat dokazali, da pripada nam, Poljancem, mi pa ga bomo delili s Slovenijo in svetom.« In so ga – v svoji, poljanski govornici, in to tam, kjer se je po Tavčarju marsikaj skrivnostnega zgodilo.

Knjiga je za vedno

Po predstavi je Andrej Šubic predstavil še knjigo Visoška kronika, v desetih letih že četrto iz serije dramatisacij besedil Ivana Tavčarja v poljanskem narečju. Po Šarucovi slivi, Raubarskem cesarju in Cvetju v jeseni je tokrat izšla še Visoška kronika, in prav vse so bile odigrane na odru v Poljanah. Vse knjige so izšle pri založbi Modrijan in so zasnovane tako, ob poljanski različici vsebujejo še Tavčarjevo izvirno besedilo in spremno besedo. Originalne ilustracije je prispevala akademska slikarka Maja Šubic, oblikovalsko podobo pa jim je vdahnila Nives Lunder.

Obe je Šubic povabil na oder, da sta publikli namenili nekaj svojih vtisov pri ustvarjanju knjige. »Seveda je pomembno, da je knjiga lepa na prvi pogled in ob branju všečna. Ko sem pred leti oblikovala Šarucovo slivo, mi niti na pamet ni hodilo, da postavljam oblikovalsko zasnovo za knjižno zbirko,« pojasnjuje Nives Lunder in dodaja, da je bilo oblikovanje tokrat zaradi obsega besedila zahtevnejše kot pri prvih knjigah. »Pri poravnavanju besedila se je sem in tja našla kakšna beseda, ki

Polikarp: »De seuš zapounu, kedaj s kradu ... jest viem, kam človeka parpelje kraja ...« / Foto: Igor Kavčič

In Agata stopi v mrzlo deročo Soro.

Odlično sodelovanje pri pripravi štirih knjig z dramatisacijami Tavčarjevih besedil v poljanskem narečju: Nives Lunder, Andrej Šubic in Maja Šubic

Strah pred dežjem ni pregnal ne igralcev niti gledalcev z avtentičnega prizorišča Visoške kronike pred visoškim dvorcem. / Foto: Izidor Jesenko

stil sa ga za Andreja. Kej biu star dvanaest liet sej zagliedu u gledališe. Od takrat naprej se muj na uodru use dopadl. Pa dopadl se muj zmieri bel. Naprej pa use vieste,« in nadaljevala: »Andrej Šubic, v imenu KD dr. Ivan Tavčar, hvala, da žlahtniš gledališki oder! Ljubezen Jurija in Agate je popeljala Visoško domačijo v najsrečnejše čase Kalanov. Naj se zbudijo ti časi, naj sije Visoko in Poljanska dolina ter njeno gledališče. V nedeljo zvečer je sijalo.

Prav Andrej Šubic, po stroki zdravnik splošne medicine, po značaju tudi velik ljubitelj kulture in umetnosti, predvsem gledališča, je tisti 'krivec', ki je v zadnjih

za nas same, ko smo se v celoti zlili z Visokim. Danes smo se zlili z vsemi vami, junaki, ki se niste ustrašili in ste prišli, kljub temu da je kdaj tam gor na nebu malo zagrmelo in tudi porosilo. Mislim, da je bila samo energija tista, ki je rešila našnjo predstavo. Nismo se ustrašili, rekli smo si, gremo – in smo stopili na oder.

Doma na Visokem

Kot, da jih je gnala ljubezen do odra, tista Jurija Kalana do Agate Schwarzkobler, da jo je rešil iz deroče Sore. Rahel dež in zlovešče grmeenje nad okoliškimi hribi sta bila slab obet, a ko je napočil čas za začetek predstave,

lepu se preko obsodbe za čarovništvo izteče v preizkusu z vodo in zmago ljubezni Jurija do Agate. Občutek, da se vse dogaja prav tu, v dvorcu in v njegovi širši okolici, nam med predstavo ni tuj.

Velika igralska ekipa, nosilcev osrednjih likov je kar štirinajst, se je tudi v avtentičnih okoliščinah izkazala. Ob Andreju Šubicu (Polikarp) so tu še še Uroš Čadež (Izidor), Janez Justin (Jurij) in Jerneja Bonča (Agata) pa Mojca Šubic (Margareta), Frenk Dolenc (Lukež), Marko Dolenc in Simon Kodelj (oče in sin Wulffing) ter Irma Zevnik (Renata), izkušena igralka z Loškega odra Juša Berce (Pasaverica) in Bojan Trampuš (Sodnik)

vseskozi prihajala podoba Mete z Mileno Zupančič. Oseb, ki so v naših glavah, seveda ne gre upodabljati,« poudarja Maja Šubic, ki je kot vedno k delu pristopila zelo raziskovalno. »V muzeju sem uživala v iskanju podob cekinov, samokresov in drugega orožja iz 17. stoletja, da mi je na koncu že zmanjkovalo časa za ilustracije. Izdelane so v tehniki kolaža, pri čemer naslikane motive podlagam s fotografijo. Tokrat sem na sličice dodala tudi malega hudička, ki je ponekod viden bolj, ponekod manj. Je pa ta prišel v knjigo v času karantene, ko sem zaključevala delo. Naključje?« Najbrž ne, na Visokem je vedno 'tok bel' in tok bo' – tako je bilo in tako bo.

Zgodbe

Skrivnostni vrt vseh Jeseničanov

Jesenice imajo skrivnost, za katero vedo le poznavalci. V središču mesta leži zelena oaza, v kateri raste več kot dvesto različnih vrst dreves in grmovnic, kolikor jih ne najdemo v nobeni drugi gorenjski občini ... Gre za Spominski park Jesenice, za ureditev katerega je zaslužen domačin Janez Pšenica.

URŠA PETERNEL

Spominski park na Plavžu leži na mestu nekdanjega osrednjega mestnega pokopališča. To je bilo leta 1961 ukinjeno, večina grobov pa preseljenih na današnje pokopališče na Blejski Dobravi. Jeseniški politični vrh je območje hotel pozidati, a domačin, univerzitetni diplomirani agronom Janez Pšenica, ki je bil takrat član skupščine občine, tega ni želel dopustiti. Predlagal je, naj 14 tisoč kvadratnih metrov zemljišča dodelijo ljubiteljem

hortikulture, da bodo na njem uredili spominski park. Tako je s pomočjo petdesetih prostovoljk začel urejati park, v katerega so vložili na desetisoče prostovoljnih ur. Park je začel dobivati podobo arboretuma, v katerega so sadili raznolike domače in tuje vrste dreves. Danes v njem raste več kot dvesto vrst okrasnega drevja in grmovnic; toliko različnih vrst dreves ne raste v nobeni drugi gorenjski občini: omorika, metasekvoja, koloradska jelka, japonska češnja, japonski javor, drevesasti brin, orjaška

jelka, viseča zelena bukev, himalajski bor, ambrovec, ginkovec, beli japonski bor, tulipanovec ...

V parku pa je ohranjenih tudi več kulturno-zgodovinskih spomenikov. Osrednji del predstavlja vojaška kapela z grobnico padlih vojakov v prvi svetovni vojni in ruskih ujetnikov, ki so umrli pri gradnji ceste na Vršič. Na pokopališkem zidu so ohranjene nagrobne plošče, v parku sta tudi bronasta doprsna kipa Toneta Čufarja in Aleša Stanovnika, spomenik delavcem železarne in narodnim herojem, grobišče 42 borcev, padlih med drugo svetovno vojno, kamnito litopunkturno znamenje, spomenik ponesrečenim graditeljem karavanskega železniškega predora ...

Da bi kulturno in naravno vrednoto parka predstavili širši javnosti in ohranili spomin na delo Janeza Pšenice, so na Občini Jesenice pripravili krajši dokumentarni film. Režiral ga je Miha Dulmin, za scenarij je poskrbela Nika Dulmin. Film popestrijo stare fotografije, ki jih je največ prispeval Gornjesavski muzej Jesenice.

V parku raste več kot dvesto različnih vrst dreves in grmovnic. / Foto: Foto Vidmar

Jesenice so bile prvo slovensko mesto, kjer so na mestu nekdanjega mestnega pokopališča uredili spominski park.

Janez Pšenica je najbolj zaslužen za ureditev parka.

»Zdaj je park postal vrt vseh Jeseničanov, ki z veseljem zahajajo vanj,« v filmu med drugim pravi Janez Pšenica.

»Spominski park na Plavžu je eden najlepših kotičkov v našem mestu. Številni domačini dobro poznajo naravno lepoto, ki jo park ponuja v vseh letnih časih, mnogi jo bodo še odkrili in spoznali. Verjamem, da bo film domačine spodbudil, da se bodo

še pogosteje odpravili na sprehod v Spominski park, z veseljem in ponosom ga bomo pokazali obiskovalcem. Posebej me veseli, da je Spominski park nastal s pomočjo prirodnih rok številnih žensk, ki so ga pred več kot pol stoletja pod vodstvom častnega občana Janeza Pšenice uredile z veliko mero ljubezni. Želim si, da bo film spodbudil obisk Spominskega parka, ki je zavarovan kot naravni spomenik.

Hkrati nas zavezuje, da nadaljujemo urejanje parka, ki je s svojim naravnim bogastvom eden najlepših mestnih parkov v Sloveniji,« je ob izdelavi filma povedal župan Blaž Račič.

Želja snovalca parka Janeza Pšenice, ki je danes tudi častni občan Jesenic, je, da se park vzdržuje in dopolni z ustreznimi tablicami imen dreves ter ohrani v taki lepoti tudi prihodnjim rodovom.

Nič več »pozabljeni« Blejki

Na razstavi v čitalnici blejske knjižnice, ki bo na ogled do konca septembra, so predstavili življenje in delo sester Karle Bulovec Mrak in Štefke Bulovec.

MATEJA RANT

»Na kiparko Karlo Bulovec Mrak nas na Bledu večkrat spomni oblikovalec Huberto Široka. Ob raziskovanju njenega življenja pa smo ugotovili, da je bila izjemna ženska tudi njena sestra Štefka Bulovec, ki je bila bibliotekarka in pesnica,« je pojasnila Irena Razingar iz Knjižnice Blaža Kumerdeja Bled. Z zbiranjem gradiva je tako že v času marčevske karantene začela nastajati razstava Pozabljeni Blejki, ki so jo v začetku septembra odprli v prostorih blejske knjižnice. Na ogled so zapisi in fotografije o njenem življenju, ki so jih našli v različnih virih. »Največ pa sem si pomagala s katalogom z retrospektivne razstave del Karle Bulovec Mrak v Cankarjevem domu leta 2003,« je pojasnila Irena Razingar.

Sestri Karla in Štefka Bulovec sta bili rojeni na Bledu,

Na razstavi v čitalnici blejske knjižnice so predstavili življenje in delo sester Karle Bulovec Mrak in Štefke Bulovec. / Foto: arhiv knjižnice

njun oče je bil trgovec in posestnik Ivan Jakob Bulovec. Zgodaj sta osiroteli in zapustili domači kraj; dom jim je namreč pogorel v požaru,

ki je leta 1908 opustošil vas Grad, je mogoče izvedeti ob razstavi v blejski knjižnici. Karla je kasneje študirala kiparstvo v Pragi, Štefka pa

se je šolala za trgovko; bila je pisarniška pomočnica in učiteljica na nunskih učiteljskih v Avstriji in Sloveniji. »Karla je med vojnama

kiparila v mavcu in glini. Izdelala je osnutek za Cankarjev spomenik in spomenik Antonu M. Slomšku – leta 1996 ulit v bron stoji pri cerkvi sv. Danijela v Celju,« je pojasnila Irena Razingar. Karla Bulovec Mrak je svoje plastike in risbe razstavljala v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani leta 1924, 1940 in 1946, v mali dvorani Narodne galerije leta 1928, v Mariboru leta 1936 in v Moderni galeriji leta 1954. »Nekaj del je razstavljala tudi v Zagrebu, Parizu, Pragi in Londonu,« je pojasnila Irena Razingar in kot zanimivost navedla, da je med drugo svetovno vojno zaradi pomanjkanja risala na karton in papir. »Risala je portrete, svetopisemske motive, cvetlice in mrtve mačke. Po vojni sta z možem živela na robu totalitarnega političnega sistema v težkih razmerah.« Umrla je za tuberkulozo na Golniku.

Njena sestra Štefka Bulovec se je med vojno umaknila v Ljubljano in se zaposlila v Univerzitetni knjižnici. V bibliografsko delo jo je po besedah Irene Razingar uvedel priznani slovenski bibliotekar in bibliograf dr. Janko Šlebinger. »Svoje življenje je posvetila slovenski knjigi. Postavila je temelje tekoči slovenski bibliografiji – popis vsega tiskanega gradiva, ki izide v državi.« Četrto stoletje je snovala Prešernovo bibliografijo, ki je izšla leta 1975 in je bila tedaj najobsežnejša osebna monografska bibliografija pri Slovencih. »Izdala je Bibliografijo slovenskih bibliografij 1561–1973, Bibliografijo slovenskega tiskarstva 1868–1968 in več strokovnih bibliografij.« Pisala pa je tudi pesmi – njeno zbirko Sličice je mogoče najti v v zapuščini Rokopisnega oddelka NUK v Ljubljani, je predstavitev obeh sester sklenila Irena Razingar.

MULTIKULTI

Na kolesu iz roda v rod

Koroški Slovenec Peter Wrolich - Paco iz Loč ob Baškem jezeru je bil dvanajst let poklicni kolesar in je kar petkrat tekmoval na slovitem francoskem Touru. Po njegovih stopinjah gresta tudi dva sinova.

JOŽE KOŠNJEK

Zavedna slovenska Wrolichova družina živi v Ločah (Latschach) ob Baškem jezeru (Faaker See). Veliko zanimivega bi lahko napisali o njej, vendar bo za tokrat dovolj povedati, da sta

v njej doma tudi kultura in šport. Mama Erika, ki se je v Loče prisožila iz Podna (Bodental) v občini Borovlje, že desetletja vodi daleč naokoli znano tamburaško skupino, oče Joško pa se navdušuje nad nogometom in je bil med ustanovitelji

Slovenskega atletskega kluba SAK v Celovcu.

Še posebej poznan je njun sin Peter s psevdonomom Paco, rojen leta 1974, ki je dolgo predstavljal vrh avstrijskega kolesarstva. Dvanajst let je bil uspešen poklicni kolesar v dveh

nemških moštvih: najprej v moštvo Gerolsteiner, nato pa v ekipi Milram. Sicer ne bi bil kar petkrat med udeleženci dirke vseh dirk Tour de France, kjer je bil leta 2005 v etapi v Toursu drugi. Desetkrat je bil na dirki Milano-Sanremo in tudi med bojovníki na peklenskih dirkah Po Flandriji in na dirki Paris-Roubaix. Kot član avstrijske reprezentance je bil na olimpijskih igrah v Atlanti, v Sydneyju in v Atenah. Ko je tekmovalnemu kolesarstvu dal slovo, je ostal zvest temu športu. Izbrali so ga v vodstvo koroške kolesarske zveze, v deželni turistični organizaciji Kaernten Werbung pa je med drugim odgovoren za gorske kolesarske projekte in za legalizacijo gorskih kolesarskih poti na Koroškem. Peter je med najbolj vztrajnimi zagovorniki povezovanja slovenskih in koroških kolesarskih poti in sodelovanja koroških in slovenskih kolesarskih klubov. Kot poklicni kolesar je bil tekmeč

Peter Wrolich - Paco na letošnjem Touru navija za avstrijske in slovenske kolesarje. Sam je bil kar petkrat med tekmovalci na tej dirki vseh dirk. / Foto: Gorazd Kavčič

Santiago Wrolich s priznanji za avstrijskega državnega prvaka v svoji kategoriji / Foto: arhiv družine Wrolich

Manolo Wrolich po eni od zmag med dečki A

slovenskim kolesarjem, po tekmi in v zasebnem življenju pa njihov veliki prijatelj. Mnoga prijateljstva so ostala do danes.

Peter Wrolich je dokaz, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Dva od treh sinov, tretji je 9-letni Ingo, ki jih imata s soprogo, po poklicu zdravnico, sta – kolesarja. Pa ne čisto običajna. Santiago, star 12 let, je že dvakratni avstrijski prvak v kriteriju in v kronometru pri dečkih B, Manolo (14 let) pa je vodilni v avstrijskem pokalu med dečki A. Santiago je letos zmagal na kar 16 dirkah in prepričljivo vodi v avstrijskem pokalu. Nazadnje je zmagal na dveh dirkah v

Beljaku, na katerih so bili tudi kolesarji iz Slovenije.

Santiago in Manolo, ki se je letos vpisal na Slovensko gimnazijo v Celovcu, nista le kolesarja, ampak tudi hokejista pri celovškem KAC-u. Njegovo vodstvo sta Peter Wrolich in prijatelj, nekdanji avstrijski kolesar Bernhard Eisel, ki je bil na Touru kar dvanajstkrat, prepričala, da je pri avstrijskem hokejskem prvaku začel delovati Kolesarski klub RC KAC. Peter in Bernhard imata v klubu že 15 mladih kolesarjev, ki redno dirkajo doma, v Sloveniji in v Italiji. In zmagujejo!

Čezmejno srečanje na Dobraču

Že četrto srečanje na Dobraču, koroškemu očaku, kot mu pravijo, je minilo v prelepem vremenu, odličnem vzdušju in prijateljskih odnosih med Gorenjci, Korošci in Kanalčani. Letos se jim je na pohodu pridružil nekaj koroških zgodovinarjev, dotaknili so se stote obletnice Koroškega plebiscita.

SUZANA P. KOVAČIČ

Čezmejno srečanje minulo soboto na Dobraču je bilo četrto po vrsti, pobudo zanj je pred leti dal koroški Slovenec Simon Triesnig, ki je pravega sogovornika za to idejo našel tudi v Matjažu Podlipniku, predsedniku Turističnega društva Dovje - Mojstrana in koordinatorju za turizem v Slovenskem planinskem muzeju. Ker pa je povezanost Korošcev, Kanalčanov in Gorenjcev zgodovinska in je še vedno dokaj močna, so k organizaciji srečanj rade volje pristopili tudi Slovensko kulturno društvo Planika iz Kanalske doline z Rudijem Bartalotom na čelu, Klub 99 iz južne Koroške s še nekaj drugimi društvi in na slovenski strani že omenjena turistično društvo in muzej.

Dobrač (Dobratsch) je 2166 metrov visoki vrh na avstrijskem Koroškem, nad dolino Zilje, zahodno od Beljaka. »Na slovenski strani imamo Triglav, Korošci

imajo Dobrač, za ene in druge pa sta oba v veličini očaka. Na Dobraču sta nemška in pa slovenska cerkev s pogledom v Ziljsko dolino, ki je bila nekoč poseljena s pretežno slovenskim prebivalstvom. Srečanje ohranja vezi med prijatelji iz Kanalske doline, južne Koroške in Slovenije. Župnik Stanko Olip je daroval sveto mašo dvojezično v slovenski cerkvi. Letos, ob stoti obletnici Koroškega plebiscita, se nam je na poti pridružil nekaj priznanih koroških zgodovinarjev, ki znajo pogledati iz višine objektivno na plebiscit. Bili smo si edini, da plebiscita ne praznujemo, pač pa se ga spominjamo,« je povzel Podlipnik, ki pa je govoril o kulturnih povezavah med Slovenci na Koroškem, v Kanalski in Zgornjesavski dolini, omenil priseljevanje koroških pastirjev na Kranjsko, o podobnosti narečij in predvsem o veliki (gospodarski) navezanosti na Koroško do konca druge svetovne vojne.

Izhodišče za pohod na vrh Dobrača je parkirišče na Rožtrati (Rosstratte), tudi Konjski planini po slovensko. »Že takoj smo poskusili nekaj domačih dobrot, ki smo jih prinesli s seboj. Do vrha je sicer za dobro urohoje, mi smo hodili mnogo dlje, ker smo se ustavljali in prisluhnili predavanjem zgodovinarjev. S slovenske strani so bili z nami tudi kranjskogorski podžupan Marko Kopač, predsednica KPD Podkoren profesorica slovenščine Mateja Cuznar Zadnik, Jaka Kern s harmoniko in člana Folklorne skupine Dovje v narodni noši Brane in Mateja Brelih. Podžupanu Marku Kopaču so ob tej priložnosti predstavili tudi način ureditve prometa te alpske ceste, ki je prijazen do narave, pohodnikov in kolesarjev. To je bila za nas pomembna informacija, ker si Občina Kranjska Gora že več let prizadeva za umiritev prometa v dolino Vrata.«

S čezmejnim srečanjem krepijo tudi gospodarske,

Srečanje ohranja vezi prijateljev iz Kanalske doline, južne Koroške in Slovenije.

turistične stike, je pojasnil Podlipnik: »Plod srečanj je bila denimo lanskoletna adventna tržnica v Slovenskem planinskem muzeju, kamor je prišlo veliko zamejcev, tudi gospodarstvenikov, in smo imeli lepo priložnost, da jim poleg muzeja predstavimo tudi turistično

destinacijo Kranjska Gora.« Za naprej razmišljajo, da bi bilo srečanje še kje drugje. »Zagotovo bo prihodnje leto junija na Svetih Višarjah, potem pa pridemo na vrsto mi. Razmišljamo o lokaciji v osrčju gora v Jasenjah pri Ingotu, tam je tudi Finžgarjeva kapela,« je omenil Matjaž

Podlipnik in dodal, da se organizatorji srečanja večkrat na leto dobijo na neformalnih sestankih v Zmotičah (Sigmontitsch) na avstrijskem Koroškem. »Ne pogovarjamo se samo o tem, pač pa še o drugih aktualnih zadevah, ki se tičejo zamejskih Slovencev.«

Na robu

Odsevi nekega življenja, 5. del

Ne potrebujem spolnosti, le podporo sočloveka

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»... Nisem vedela, da sta me oče in mati slišala. Skupaj sta stopila in me tako stolkla, da sem bila še v službi krvava, podpluta in neprepoznava. Mojstru sem se zasmilila, poslal me je v skladišče, da sem prišla k sebi ...«

Mojca počasi zaokrožuje svojo zgodbo: »Oče je nadaljeval s posilstvi. Ni se oziral name, četudi je videl, da se slabo počutim. Da sem prestrašena, zakrknjena. Nekoč pridem z nočnega šihta, bilo je septembra. Ker je sin še spal, sem še malo kar zraven njega legla. Pa me je ata brez razloga ruknil pokonci, me zagrabil, vrgel na tla in

me začel brcati. Molila sem, da bi preživela. Mami ni bilo mar zame, zagrabila je sina, oče pa je v strašni ihti zagrnal otroško posteljico skozi okno. V naši bližini je živele ena ženska, ki bi me vzela k sebi. Marsikaj je videla, marsikaj slutila. Pa ji je to sošed preprečil. Zbal se je, da bi hišo prepisala name.

Ko je nekoč teta spet prinesla iz Avstrije banane, sem pojedla košček. Saj veste, takrat, v socializmu, so bile banane zlata vredne. Mama to vidi, začne kričati: glej jo, kurbo, vse banane bo požrla svojemu sinku. Kar trese me, ko se spominjam teh dogodkov!

Vedno bolj sem postajala živčna razvalina. Dvanajstega oktobra, dobro se spomnim tega datuma, so me vprašali v službi, kaj mi je. Rekla sem, to kurčvo življenje bom morala končati. Malo čudno so me pogledali. Mislili so, da se šalim. Pridem domov, pričakala me je gora nepromite posode. Bila sem na smrt utrjena. Ne vem, kaj sem naredila narobe, mama je dvignila v zrak kuhalnico, s katero je mešala belo perilo v kotlu, kjer se je kuhalo, ter me na vso moč vžgala. "Peterček, poglej jo, kurbo, kaj dela! Kurba, kurba!"

Bila sem tako nemočna, da niti ugovarjala nisem.

Še en datum sem si zapomnila: 13. oktober 1984. Oče in mati gresta v službo. Parečeta mojemu sinu: "Daj mi pusu." Stala sem tam zraven in zamrmrala: "Zadnje pusu sta dobila od njega!" Otroka dam spat, pripravim dokumente, nekaj stvari ter grem na avtobus naravnost k fantu, ki sem ga takrat imela ...«

Teta Jelka: »Mi rečejo naslednji dan v službi: kaj smo včeraj videli! Sodelavka mi je v solzah povedala, da je srečala nečakinjo Mojco, da je imela palico čez rame, na njej pa culico. V roki je držala sinka in šla peš k svojemu novemu fantu Cirilu. Sodelavke so se jokale, ko so to poslušale. Takrat so bili že moderni časi, nikogar več ni bilo s culico. "Kaj je pri tisti hiši?" so me spraševale. Moja sestra nikoli ni imela rada hčerke, jim rečem po pravici.«

Mojca: »Pred odhodom sem staršem napisala pismo, da sem se jim odpovedala. Preden sem zapustila hišo, sem še vso živino nafutrala. V tovarni je bil predelavec moj bratranec. "Ali lahko dobim dopust, odšla sem od doma!" sem ga

prosila. Bratranec me je objel in rekel: "Si le prišla k pametil!"

Ko sem prišla po službi k fantu, sem bila vesela. Sinek se je igral z bodočo taščo, sploh me ni pogrešal. Naslednji dan pa šok: policija! Zunaj je stala mati in zahtevala, naj ji dam Petrčka. Na vso moč je kričala, da me morajo peljati k psihiatru. Povedala sem ji, da sem zaradi nje postala živčna. Policija je odšla, ko so videli, da sem polnoletna.

Nakar dobim povabilo s socialne. "Pripeljite še sina s seboj," je pisalo. Vedela sem, da mi ga mati hoče vzeti iz hudobije in zaradi otroških dodatkov.

Povabil na socialno je bilo še več. Nekoč sem ga dobila sredi zime. Zaradi mraza je obstal avtobus sredi poti. Na sestanek sem zamudila več kot uro. "Kje imaš fantka?" je kot zmešana kričala mama.

Tudi socialna me je vprašala enako. Kasneje sem izvedela, da me je mama predstavila kot nesposobno, psihično moteno osebo. Žal se uslužbenke niso pozanimale, kakšna sem bila v resnici. Povem jim, da mi je mama ves denar pobrala! Da me je edinole babica

ohranjala pri življenju. Dodala sem še, da če se mi kaj zgodi, bo šel sinek k očetu, nek moji mami. Pika! Mama je odvihrala skozi vrata.

Fantu ni bilo vseč, ker mi je sinek govoril kurba. Pa jetašča predlagala, da se odzovem le, če me bo poklical mama. Več kot pol leta je trajalo, preden je pozabil na kurbo.

Potem se mi je rodila še hčerka. Žal pa nisem imela sreče. Ko je moževa družina izvedela, da sem bila posiljena od očeta, je bilo vse narobe. Nisem bila več Mojca, ampak le "posiljenka". Mož je tudi zato našel drugo.

Sledile so selitve. Več kot deset let jih je bilo. Stanovanja so bila večinoma brez vode, brez sanitarij. Grozna revščina.

Potem sem spoznala 28 let starejšega moškega. Zatreškala sem se vanj. Ljudje so govorili, da stare dedece pobiram. Ni mi bilo mar. Rada sem ga imela.

Zaradi krutega življenja sem bila velikokrat tudi v bolnišnici, na psihiatriji. Prvič sem poiskala pomoč, ko je imela hčerka sedem let. Hotela sem narediti samomor. Nisem več želela živeti. Takrat se še nisem zavedala, da so se vsakič, ko sem imela z možem težave, v ospredje

prerinile travme, povezane z očetom in mamo.«

Teta Jelka: »Nekoč, po pogovoru s psihiatrinjo, sem Mojci predlagala, naj očeta prijavi. Pomagal nam je tudi naš poslanec v državnem zboru. Mojca je bila ena velika reva – več na bolniški kot v službi. Ko pa smo izvedeli, da zaradi zastaranja njen oče ne bi dobil nobene kazni, smo, žal, odnehali.«

Mojca: »Oče je moral za prijavo že kako izvedeti, saj me je začel zasledovati. Kdo ve, kaj bi se zgodilo, če bi zaveda prišla na sodišče! Bi me ubil? Tako, kot je živel, je tudi umrl. Nekoč se je slabo počutil. Medtem ko je čakal, da mu mama skuha mlečni zdrob, je skozi okno, na poti, zagledal velikega črnega psa. "Velik in črn je," je govoril mami, ki ga pa ni videla. Odprla je vhodna vrata, da bi še njega prepričala v svoj prav, pa se je že mrtev zgrudil na tla ...

Danes, ko ga ni več, se stalno sprašujem, je bil oče sploh moj oče. Kdo ve, če je mama sploh zanosila z njim? Zato ji je bilo morda zame tako vseeno ...

Leta 2000 sem se upokojila. Voda mi je uhajala, ves čas sem smrдела po urinu. Tudi prezir sodelavk me je globoko prizadel. Na Komisiji za invalidnost me je zdravnik zelo nejevoljno pregledal. Ko me je pritisnil na trebuh, mu je urin brizgnil v obraz. Četudi se je prej dirl name, je potem invalidnost takoj podpisal. Z moškimi pa nisem nikoli doživela lepih trenutkov. Ne vem, kaj je to orgazem, ne vem, kaj je to užitek ...« (Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Družinski zdravnik Ivan Hubad

PETER COLNAR

V Zapogah pri Cerkljah se je 11. septembra 1875 rodil očetu Janezu in materi Mariji zdravnik Ivan Hubad. Rod izvira iz vasi Zapoge med Smlednikom in Vodnicami. Na Dunaju je študiral medicino in leta 1903 diplomiral. Na Dunaju in v Berlinu se je dodatno strokovno usposabljal za delo splošnega oziroma družinskega zdravnika. Kot terenski zdravnik pa je moral obvladati tudi porodništvo in zobozdravništvo.

Leta 1907 se je poročil z Ano Steiner, ki je izhajala iz bogate zagrebške judovske družine. Zaradi njegove službe sta se veliko selila. V Škofjo Loko sta prišla leta 1908. V najemu sta imela nekaj časa celo nadstropje takratne gostilne Pri kroni, kjer je imel Ivan ordinacijo splošne medicine in zobozdravniški stol. Izdeloval je tudi zobne proteze, pri

čemer mu je pomagala soproga. Obiskoval je bolnike Poljanske doline iz Poljan, Trate in Gorenje vasi, včasih pa tudi ljudi na Žirovskem. K njemu so prihajali pacienti iz okolice Škofje Loke tudi z vozovi.

Poleg osnovnega dela v ordinaciji in na domovih bolnikov je imel doktor Hubad številne druge zadolžitve: kot okrožni zdravnik se je ukvarjal s cepljenjem revnih ljudi, kontrolo vode in živil živalskega izvora. Bil je tudi mrliški oglednik, predaval higieno ... Kot sodnijski zdravnik je moral pogosto kar v mrliški vežici na pokopališču opravljati tudi obdukcije umorjenih. Redke proste dneve je izkoriščal za hojo v hribe.

Družina se je leta 1941, po nemški okupaciji, umaknila v Ljubljano. Kmalu

zatem je bil Hubad nastavljen za stalnega zdravnika v Cerknici, kamor sta se preselila z ženo in tam ostala do konca vojne. Zdravil je tudi partizane. To ni ostalo neopazeno. Zato so ga Italijani aretirali. Ko so ga že mislili odpeljati z drugimi ujetniki, ga je na železniški postaji spoznala žena načelnika postaje in dosegla, da so ga izpustili, ker je moral nujno posredovati pri težkem bolniku. To mu je rešilo življenje.

Po vojni sta se zakonca z družino vrnila v Škofjo Loko. Svoja najplodnejša leta je posvetil ljudem na Loškem v času, ko je bilo opravljanje zdravniškega poklica bistveno težje kot danes. Konec januarja 1949 mu je umrla žena. Leta 1950 se je preselil v Ljubljano, kjer je zgradil hišo. Drugič se je poročil

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Poveljah se je 8. 9. 1889 rodil pravnik, diplomat Ivan Perne. Med prvo svetovno vojno je bil vojak na vzhodni fronti in v ruskem ujetništvu. Leta 1919 je postal tajnik v zunanjem ministertvu Kraljevine Jugoslavije. Bil je stalni svetovalec jugoslovanske delegacije na razorožitveni konferenci v Ženevi.
- V Kamni Gorici se je 9. 9. 1792 rodil slovenski slikar Matevž Langus. Leta 1842 je s freskami okrasil prezbiterij in v letih 1846–47 kupolo ladje romarske cerkve na Šmarni gori, kjer je ob portretih nekaterih sodobnikov naslikal tudi avtoportret. V letih 1843–44 je okrasil novo kupolo stolnice v Ljubljani, v letih 1845 in 1848–55 pa frančiškansko cerkev v Ljubljani, kjer je sedaj ohranjena samo še poslikava v kapelah.
- V Ljubnem se je 10. 9. 1881 rodil narodni delavec Ciril Jekovec. V Argentini je urejal več časopisov v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku.
- Na Brdu pri Šmohorju (Ziljska dolina na Avstrijskem Koroškem) se je rodil skladatelj, organist, zborovodja, glasbeni pedagog Anton Jobst. Do smrti je bil organist v Žireh.

z Marijo Žagar iz Ljubljane. Takrat je prenehal delo zobozdravnika na Loškem. V Ljubljani je odprl zasebno

zobozdravniško ordinacijo. Možganska kap ga je zadela pri delu. Po desetih dneh je umrl star 83 let.

Spolno nasilje med mladoletnimi vrstniki

DR. GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Januarja in februarja leta 1820 je na kazenskem sodišču v Ljubljani potekala preiskava proti Andreju Pollaku, rojenemu v Tolminu, samskemu krojaškemu pomočniku pri krojaškem mojstru Göcku v Ljubljani. Dolžili so ga, da je prejšnje leto oskrnil še ne trinajst let staro Katarino Strupi. Dejanje je priznal, očitno se je spovedal vseh svojih grehov, saj je priznal tudi, da je še kot nedoleten fante kradel sadje kranjskemu župniku.

Ker Katarina še ni bila stara štirinajst let, se je skrunitev obravnavala kot posilstvo in se v tem primeru kaznovala s težko ječo od pet do deset let. Preiskovalni sodnik je ugotavljal, da je šlo za poškodovanje deviške

časti oziroma najmanj za odsotnost svobodne volje, to je pristanka, izvirajočega iz telesnega poželjenja oškodovanke. Oteževalne okoliščine je videl v tem, da se je oskrumba dejansko izvršila in da je bila večkrat ponovljena. Olajševalno zanj je bilo, da je bil v času dejanja star šele osemnajst let in da naj bi bil deloma zapeljan od oškodovanke same (po izjavi nje in še neke priče). Andreja so obsodili zaradi zločina posilstva na pet let težke ječe, vendar ga je cesar pomilostil na prestani preiskovalni zapor in osemdnevno težko ječo, poostreno na začetku prestajanja kazni z desetimi udarci s palico.

Za Pollaka bi lahko rekli, da je imel srečo, da so ga pomilostili, lahko pa, da so pomilostitev že takoj ob sodbi predlagali ljubljanski sodniki, ker se jim je zdela kazen za neko »napol posilstvo« povsem previsoka. Kot se bo videlo iz nadaljnjih primerov je za takšno razmišljanje več kot dovolj osnove. Posilstva v tistih časih namreč ni bilo enostavno dokazati. V prvi polovici 19. stoletja je bilo posilstvo po kazenskem zakoniku iz leta 1803, »če se ženska zaradi nevarnih groženj, dejanskega nasilja ali da je zahrbtno oamljena, ne more upreti pohoti posiljevalca, ki jo v takem stanju zlorabi«. Po črki

zakona bi bila torej dovolj že sama grožnja, in ne tudi fizično obvladovanje, da bi sodišče priznalo žrtvi, da je bila v dejanje prisiljena. To je ne nazadnje predvideval tudi že kazenski zakonik Marije Terezije iz leta 1769, ki pa je pri zločinu posilstva storilcu štel v olajševalno okoliščino tudi, če mu je žrtev nudila prešibak odpor, glede na njene domnevne (fizične) zmožnosti. Ta določitev, o »prešibkem upiranju posiljevalcu«, je v kasnejših kazenskih zakonikih izgini-la, še vedno pa se je obdržala v praksi sodišč. V pregledanih spisih Deželnega sodišča v Ljubljani vsaj do leta 1860 ni niti enega primera, da bi bila za spoznanje sodišče, da gre za posilstvo, dovolj že grožnja, pač pa so ženske vedno morale dokazovati, da je bil njihov odpor posiljevalcu zadosten. In neredke so bile ugotovitve v stilu, da »je zdravniška preiskava ugotovila, da je njen telesni ustroj tak, da bi se s pravočasno uporabo njenih moči vsekakor lahko ubranila posilstva«. Vendar je bila v našem prvem primeru »težava« v tem, da je Andrej dejanje priznal in sodišče ga je »moralo« obsoditi. Mogoče se zdi takšno razmišljanje nekoliko prenapeto, vendar nas k temu napeljuje večina primerov v nadaljevanju. Že takoj naslednji.

Vaš razgled

Sončni žarki septembrskih, sicer vedno krajših dni nam vsaj za hip odženejo vrtnec vsakdanjih skrbi. Jesen že trka na vrata, sadno drevje ponuja svoje dobrote, razigrana narava se preliva v toplih barvah, skozi šelestenje listja in vonj vetra pa marsikdo lahko začuti svoj najlepši letni čas. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Da je dober sosed zlata vreden, se zavedata dva: tisti, ki ga ima, in tisti, ki ga nima. Pod pojmom dober sosed si po navadi predstavljamo prijetnega človeka, ki nam priskoči na pomoč, ko jo potrebujemo, sicer pa se ne vtika v naše življenje. No, sodeč po zgornji nalepki pa je v novi koronadobi dober sosed tudi tisti, ki zna vzdrževati socialno distanco, torej se drži čim dlje od nas. Časi se spreminjajo, ni kaj. A. Š. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (555)

Premisleki o prihodnosti javnih medijev

MIHA NAGLIČ

»Janšev pohod na medije, ki traja že trideset let, je podobno kot njegovi pretekli posegi v gospodarske družbe vzorčen primer fašističnega korporativizma, s katerim država – ki je v rokah Stranke – nadzoruje ekonomijo in vse druge dejavnosti ter s tem omejuje politično opozicijo, marginalizira civilno družbo in nagrajuje politično lojalnost. Medtem ko na eni strani skladno z načeli neoliberalizma spodbuja zasebno lastništvo in legitimira zasebne profite tudi v dejavnostih, ki so bile tradicionalno v domeni javnega dobrega, kot so izobraževanje, zdravstvo in

infrastrukturne dejavnosti, na drugi strani mehanizme države uporablja za oblikovanje normativnega okolja in zagotavljanje materialne infrastrukture, ki bi politični stranki omogočali nadzorovati »tržno regulirane« dejavnosti in ji zagotavljali paradržavni status. Tako rekoč idealen model te doktrine je politika Viktorja Orbána in njegove stranke Fidesz na Madžarskem, ki sta ne le zgled, ampak tudi politični in finančni partner SDS v refederalizaciji javne sfere na Slovenskem. Ob madžarskem prevzemu Planet TV in naivno-preracionalnijem sodelovanju koalicijskih partnerjev bi z zakonsko zmago v napovedani vojni proti javni RTV in

STA Janši uspelo obvladati velik del slovenskega medijskega sektorja, kar bi mu olajšalo ohraniti in celo dolgoročno utrditi oblast, podobno kot je to uspelo Orbánu na Madžarskem. Ekspanzionistična fašistično-korporativistična medijska politika SDS pomeni realno nevarnost 'združevanja' države in civilne družbe, torej de facto ukinjanja civilne družbe in demokracije. Čim bolj se država in stranke vmešavajo v medije, tem večja je ta nevarnost, saj so mediji lahko 'čuvaji demokracije' le, če predstavljajo civilnodružbeni (torej zunajparlamentarni in zunajstrankarski) nadzor nad nosilci (ne le) politične moči. To pa po drugi strani in na

videz paradoksalno zahteva prav od politične države, da s sredstvi, ki jih ima na voljo, zagotovi pravni in materialni okvir za avtonomno delovanje medijev in novinarjev. Javna radiotelevizija je zato lakmusov papir demokracije.« (str. 20–21)

Gornji odlomek je iz elektronske knjige, ki jo je izdala Fakulteta za družbene vede oziroma njena katedra za novinarstvo. Odlomek je iz prispevka z naslovom Javni mediji so lakmusov papir demokracije, avtor je akademik dr. Slavko Splichal, ki je tudi urednik knjige. Knjiga je brezplačno dosegljiva na spletni strani FDV: www.fdv.uni-lj.si/zalozba. Naložite si jo, berite in sami presodite.

Premisleki o prihodnosti javnih medijev, e-izdaja, uredil dr. Slavko Splichal, Založba FDV, Ljubljana, 2020, 211 strani

HUMOR, HOROSKOP

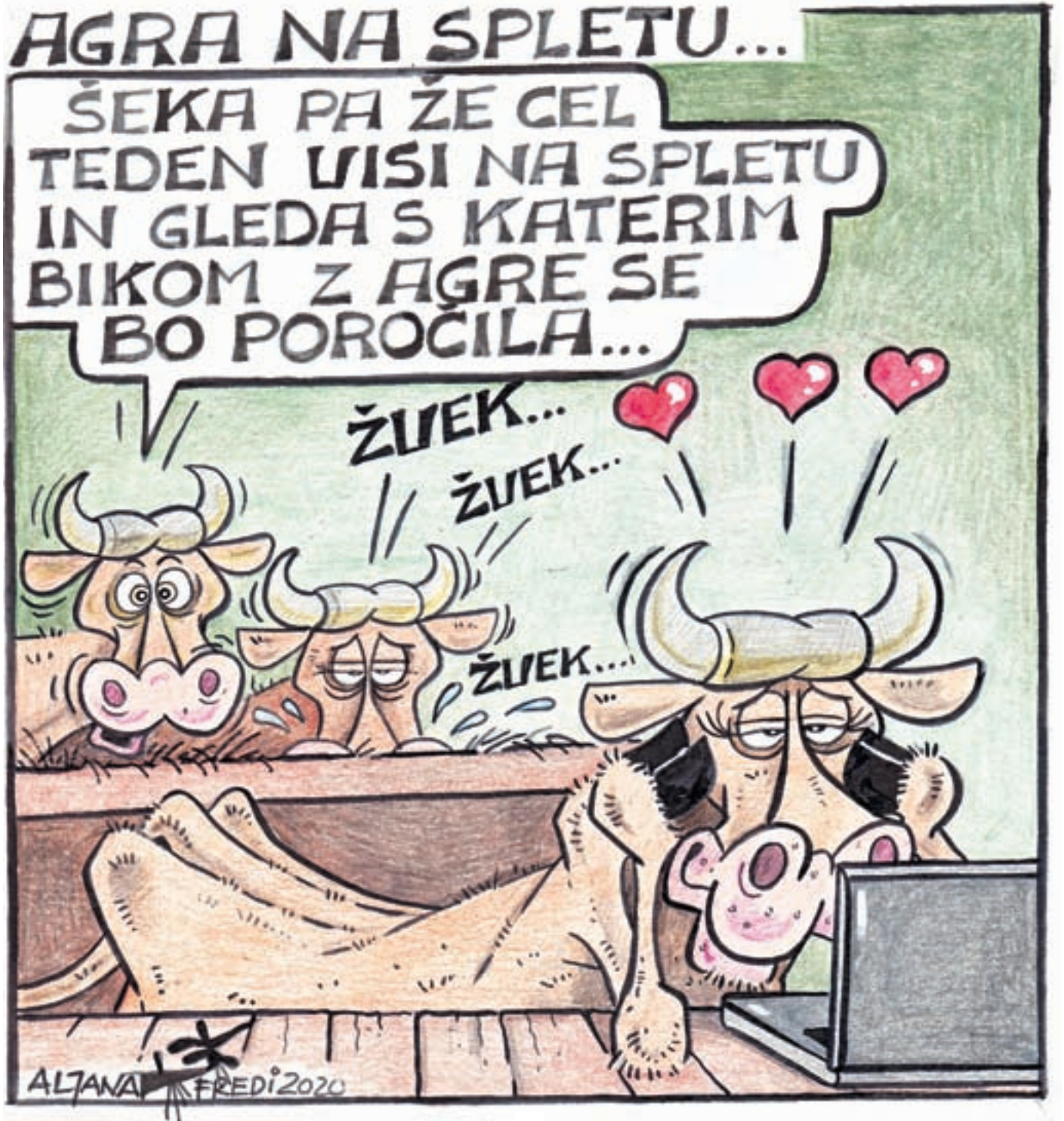
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Pred vami so dobri dnevi in znali jih boste izkoristiti. Srečali se boste z ljudmi, ki bodo zaznamovali vašo prihodnost. Pa ne samo na poslovnem področju, tudi glede čustev lahko pričakujete same lepe spremembe. Veseli boste.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Kljub temu da si želite sprememb in da bi končno bilo kaj drugače, se po drugi strani oklepate starih navad in nočete prekiniti določenih vzorcev, ki so vam v večini samo v breme. Ni kaj, iz te situacije ne boste mogli nikamor pobegniti.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Okoli sebe imate veliko ljudi in za vsakega imate posebno mesto. Čeprav se boste zelo trudili za nasprotno, boste razočarani nad osebe, od katere tega ne pričakujete. Tega ne smete vzeti za slabo, ampak zgolj kot to, da smo si med seboj različni.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Poti je vedno več, ampak vsaka na koncu pripelje na cilj. Samo od vas pa je odvisno, ali si izberete daljšo ali krajšo, ravno ali pa z ovinki. Za določene stvari se boste prenehali obremenjevati in svet boste videli na drugačen način.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Še ne dolgo nazaj bi rekli, da vam je dolgčas in da je vaše življenje monotono, brez posebnosti. Dogajati se je začelo in še se bo. Razdvojeni na dve strani boste iskali najboljše možnosti. Ne smete pozabiti, da so vsi odgovori v srcu.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Na trenutke se ne boste prepoznali. Kadar se sami ne počutite najboljše v svoji koži, takrat tudi vse ostale vidite tako, kar ni prav. Ne samo dejanja, besede lahko boljijo veliko bolj. Ob koncu tedna se vse postavi na svoje mesto.
- Tehnica (24. 9.–23. 10.)**
Čeprav ste že obupali in niste verjeli v dober razplet, se sedaj vse obrača v vašo smer in boste več kot samo zadovoljni. Pred vami je enkratna priložnost in uživali boste v spoznavanju novih prijateljev, somišljenikov in novih krajev.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
V tem tednu boste namerno prelagali vse obveznosti, saj se vam ne bo dalo ukvarjati z ničem, kar vas ne veseli. Izbirali si boste samo tisto, kar vas napolni z energijo. Nič bati, ne bo zmanjkalo dogodkov, saj ste po naravi vesel človek.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Edina stalnica v življenju so spremembe, zato vas ne sme presenetiti razplet dogodkov. Nekaj časa se boste upirali, lahko le na podzavestno, a na koncu se predate vsemu, kar vas čaka. Kadar sami ne zmoremo, nas neka sila potegne naprej.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
V krogu domačih vas čakajo lepi dogodki in sama mala presenečenja. Iz malega vedno nastane veliko. Čustva bodo na vrhuncu in v nastajanju nečesa novega se boste predali z vsemi svojimiemocijami. Vse ostalo vam ne bo pomembno.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Vedno si želite več in nikoli manj kot to. To je po eni strani dobro in vas motivira za naprej. Po drugi strani pa ravno zaradi tega niste nikoli zadovoljni, kar je škoda. Ni vse belo in ni vse črno. Vsak dan pa prinese nekaj novega.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Vzeli si boste čas samo zase in se odločili za krajši dopust. Ni pomembno, koliko časa bo trajal, ampak kako bo preživet. Ne potrebujete množice okoli sebe, lahko je le ena oseba pomembna bolj kot vsi drugi. Imeli se boste lepo.

TA JE DOBRA

Seštevanje na prste

Tretji razred. Janezek v šoli še vedno seštevna na prste. Učiteljica zdaj zahteva od njega, da s tem preneha in računa na pamet. Po tednu dni ga preizkusi.

»No, Janezek. Koliko je 2 plus 2?«
Janezek takoj začne šteti prste: »Štiri!«
»Janezek, rekla sva brez prstov. Roke za hrbet in poskusi znova. Koliko je 4 plus 4?«
Janezek da roke za hrbet, a še vedno šteje s prsti: »Osem!«
»Spet si štel s prsti. Tokrat roke v žepu. Koliko je 5 plus 5?«
Janezek malce okleva: »Enajst!«

Na banki

Ropar stoji pred bančnim okencem in živčno nekaj išče po žepih.
»Kaj boste,« vpraša uslužbenka, ki jo že nekoliko mineva potrpljenje: »Dvignili ali položili?«
»Dvignil,« obupano reče ropar: »Samo ne vem, kam sem založil pištolo.«

Pes in zvonec

Veterinar sprašuje stranko: »Vašega psa že dobro poznam, še vedno pa ne vem, zakaj vedno steče v kot, ko v vaškem zvoniku pozvonijo?«
Lastnik psa odgovori: »Zakaj le? A ne vidite, da je bokser?«

Zaradi otrok

»Janezek, zdaj nam pa povej, zakaj se štorklje jeseni selijo na jug,« reče učiteljica.
»Zato, ker morajo tudi Afričani dobiti otroke,« odgovori Janezek.

LAŽJI SUDOKU

5	2		6		9	3	1	
	4	9		2	3	7		
			8					
2					7		5	
8	3	4				6	7	1
	1		4					9
					8			
			1	9	3		5	6
	6	7	1		4		9	2

Rešitev:

2	8	9	5	1	7	9	6
4	9	3	6	1	2	5	8
6	2	9	8	7	5	1	3
1	4	8	6	2	7	3	5
8	5	7	1	6	9	3	2
5	2	1	7	8	3	4	9
9	7	6	2	5	4	1	8
7	1	6	4	9	8	2	3

TEŽJI SUDOKU

3				8	5			
	4	9						2
			1				6	
	1	6			4	3		
			5	6			8	4
	7				2			
5						6	7	
			8	9				5

Rešitev:

5	1	2	7	6	8	9	3	4
4	9	3	6	1	2	5	8	7
8	7	9	5	1	2	6	4	3
1	7	6	2	9	5	6	1	3
9	5	8	1	4	2	7	3	6
2	4	7	1	6	9	8	5	3
3	8	5	7	1	8	2	9	4
2	8	5	9	7	1	6	3	4
7	1	6	2	9	8	3	4	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Seksi pite je knjiga posvečena ljubiteljem hitrih in enostavnih receptov. Vsebuje 40 preverjenih receptov za sladke, slane, presne, mesne in veganske pite. Pite so slastne, preproste za pripravo in očarajo z bogato kombinacijo okusov in različni-mi načini priprave. Postrežemo jih lahko kot sladico, prigrizek, glavno jed ali prilogo.

Mehka vezava,
145 x 210 mm,
90 strani

11
EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Natorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	SOLATNA RASTLINA	ZLITINA IRIDIJA IN OSMIJA	BOLGARSKI PRIPOVEDNIK (IVAN)	ANJA TOMAŽIN	SODOBNA SLIKARSKA SMER	ZAČETNIK ARIANIZMA	DESET-LETJE KAČJI UGRIZ	GORENJSKI GLAS	OBŠIREN SUH SVET V AFRICI	OVADUH (ZASTAR.)	KOS CELOTE	OZVEZDJE NA NEBU	ČRTOMIR TAVZES	PEVKA DERENDA	DRŽAVA OB IRAKU	BAJTAR	GORENJSKI GLAS	GLASBENIK KRESLIN	PREBIVALEC REKE	LUKA V IZRAELU	TANJA STARČ	MODEL VOZILA TOYOTA	VRSTA RAZSTRELIVA
								KONČAST ZOB POD OČESOM									VRATA (MANJŠ.)						
								UVODNA GLASBA V OPERI									GESLO		4				
								SL. PESNIK (SEVERIN)					VOJAŠKO POKRIVALO								LIDIJA OSTERC		
								SOŠEDNJI ČRKI V ABECEDI			SADNI NAPITEK	6									DEPARTMA V FRANCIJI		
																					VRH V PIRENEJH		
								PEVKA TROBEC						TEL OVADKA ŠAJN			STIK SAMOGLASNIKOV						
								KRAJ PRI DOMŽALAH										BLAMAŽA			ŠPANSKI NOG. KLUB		
								ČRTA NA ZACETKU NOTNEGA ČRTOVJA													RIŽEVO ZGANJE		
								GORENJSKI GLAS	ZIMSKA PADOVINA	ZAPIS PO PRIPOVEDI, DIKTAT							REDKA KOVINA (Y)						
										KAKAO													
								RUDNIŠKA PRIPRAVA				1	SKUPNOST LAIKOV									SLAVA	
																						4. IN 3. VOKAL	
								NAJAVITEV															
								SREDNJE-SOLEC									DEL LJUBLJANE						

Nagrade: 1. nagrada – darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. septembra 2020, na Gorenjski glas, Natorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Natorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNA AVTOBUSA – IZOLA SOBOTA 12. 9., BIOTERME PONEDELJEK 5. 10., TRST 8. 10.. MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOV na naslednjih destinacijah: **STRUNJAN** 4.–9. 12., 9.–14. 12., **BERNARDIN** 4.–9. 12., **BANOVC** 2.–7. 12., **ŠMARJEŠKE TOPLICE** 28. 11.–4. 12., **RADENCI** 22.–27. 11.. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.**

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 12. septembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Oznanjati Jezusa ob 9. uri ter predavanje Jelice Dundović ob 10. uri.

OBVESTILA

Izobraževanje o interpretaciji naravne dediščine

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na brezplačno praktično izobraževanje: nove doživljajske oblike interpretacije naravne dediščine s poudarkom na vodni naravni dediščini z Markom Slapnikom (Natur-Etno Alp), ki bo v petek, 11. septembra, in v soboto, 12. septembra, v Tržiču in na Jezerskem. Najava udeležbe in informacije na: info@ctrp-kranj.si, GSM: 040 733 344, 040 303 752 ter FB-strani Centra.

KONCERTI

Koncert zasedbe Crescendo

Škofja Loka – Koncert komorne zasedbe Simfoničnega orkestra Crescendo Odmev poletja bo v petek, 11. septembra, ob 19. uri pred Kavarno Homan na Mestnem trgu.

IZLETI

Krajinski park Zgornja Idrijca

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na izlet po krajinskem parku Zgornja Idrijca, ki bo v četrtek, 24. septembra. Odhod s posebnim avtobusom ob 7. uri izpred Creine. Pohod bo lahek pohod, hoje bo za dve uri in pol, višinska razlika je sto metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 21. septembra.

Jurjeva krožna pot

Šenčur – Društvo upokojencev (DU) Šenčur v četrtek, 17. septembra, organizira pohod po Jurjevi krožni poti po okolici Šenčurja. Pohoda se bodo udeležili tudi pohodniki iz DU Tržišče v občini Sevnica. Skupne zmerne lahke hoje bo okrog tri ure. Odhod izpred prostorov DU Šenčur (gasilski dom) bo ob 9. uri. Informacije in obvezne prijave zbira do torke, 15. septembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Kraška trgatev

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi v četrtek, 24. septembra, na Kraško trgatev pri Pipanovih v Križu pri Sežani. Informacije in prijave zbira do zasedenosti avtobusa Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Pohod po Notranjskem

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj v soboto, 3. oktobra, vabi v odročne kraje Slovenije, na pohod po Notranjskem. Hoje bo s krajšimi postanki sedem ur, višinska razlika je 920 metrov. Odhod s posebnim avtobusom izpred Mercator centra Primskovo bo ob 6.30. Prijave: Uroš Prelovšek, prelovsek@gmail.com, tel. 040 255 163; Žiga Hočevar, ziga.hocevar@gmail.com, tel. 031 304 040.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet po trasi Kranj–Križe–Trstenik–Kranj, ki bo v torek, 15. septembra. Zbor bo ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Na pot se boste podali z lastnimi opremljenimi kolesi in čeladami. Tura je srednje zahtevnosti. V primeru dežja bo zbor ob 9. uri v Zdravljici.

Bolnica Franja

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet v Bolnico Franjo, ki bo v četrtek, 17. septembra. Odhod bo ob 7. uri izpred Creine, nezahtevne hoje bo dve uri. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 14. septembra.

Turistična kmetija Lovrec

Kranj – Komisija za izlete in turizem Društva upokojencev Kranj vabi člane na dvodnevni obisk Turistične kmetije Lovrec v Desterniku, ki ponuja koriščenje turističnih bonov. Izlet bodo organizirali v mesecu oktobru, če bo zadostno število prijav. Informativne prijave zbirajo v pisarni društva do srede, dne 23. septembra.

Pohod na Ratitovec prestavljen

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje člane društva obvešča, da planinski izlet na Ratitovec 15. septembra zaradi objektivnih razlogov odpade. Organiziran bo v četrtek, 24. septembra. Zbor bo ob 7. uri pred AMD.

Nagrajenci nagradne križanke **ZAVAROVALNICETRIGLAV**, objavljene v časopisu Gorenjski glas – Šolski glas v petek, 28. 8. 2020, ki prejmejo nagrado – optični javljalec požarov, majico, kapo s šiltom, obliže, odsevni jopič in odsevni trak so: **Milena Zaplotnik** iz Naklega, **Kristina Zupanc** iz Železnikov in **Milan Požar** iz Planice. Nagrajenci križanke **GIMNAZIJE ŠKOFJA LOKA** z geslom: »In vendar se vrti«, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 28. 8. 2020, so: **Jožica VASILJEVIČ** iz Kranja in **Janez ŠOLAR** iz Železnikov, ki prejmeta dežnik Gimnazije Škofja Loka, in **Marijan BENEDIK** iz Selc, ki prejme USB ključek. Nagrajenci nagrade prevzamejo na sedežu Gorenjskega glasa, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Vsem nagrajencem čestitamo!

Narodnik RADIO KRANJ d.o.o., Štebarjeva 6, 4000 Kranj

vedno in povsod s tabo
TVOJI NAJLJUBŠI...

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

KINO SPORED

CINEPLEX, KRANJ

Sobota, 12. 9.
15.30 LASSIE
17.00, 20.00, 21.10 TENET
18.00, 20.20 MULAN
16.40, 19.50 MULAN, 3D
17.40 RADIOAKTIVNA
16.30, 20.40 BESEN
18.30 10 DNI BREZ MAME
15.50 NAPREJ, sinhro.

19.00 BTS – BREAK THE SILENCE

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 11. 9.
20.00 TENET
Sobota, 12. 9., in nedelja, 13. 9.
18.00 KAPITAN SABLJEZOBI IN
ČAROBNI DIAMANT, sinhro.
20.00 TENET
Organizatorji filmskih predstav si pridružuje
pravo pravico do spremembe programa.

ALPETOUR
Potovalna agencija

Cinque terre, romantične vasice
Pisa, Lucca, Vernazza, Manarola, Riomaggiore...
10. 10., 2 dni od **149,00** EUR

Praznik kozjanskega jabolka
10. 10., 1 dan od **32,00** EUR

Sejem za ljubitelje ročnih del
17. 10., 1 dan od **49,90** EUR

Dan za razvajanje
17. 10., 1 dan od **45,00** EUR

Sprehod med krošnjami in jezeri
18. 10., 1 dan od **33,00** EUR

Salzburg in Hiša narave
24. 10., 1 dan od **48,00** EUR

München in Allianz Arena
30. 10., 1 dan od **64,00** EUR

Republika San Marino
Ravena, San Marino, Gradara, Urbino...
24. 10., 2 dni od **114,00** EUR

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016

Vsa ponudba na www.alpetour.si

Part of Arriva – a DB company

PROSIMO, DARUJTE KRI.

KRVODAJALSKA AKCIJA: CERKLJE
8.9.2020, od 7. - 13. ure
V ŠPORTNI DVORANI CERKLJE NA GORENJSKEM

POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII
Vsak delovni dan od 7. do 15. ure na: 051/389 270,
051/671 147,
030/716 796

www.daruj-kri.si

LOTO

Rezultati 73. kroga – 9. septembra 2020
3, 15, 17, 26, 27, 34, 37 in 13

Loto PLUS: 2, 5, 7, 9, 27, 36, 38 in 29
Lotko: 396311

Sklad za 74. krog: sedmica: 3.700.000
Loto Plus: 920.000
Lotko: 160.000

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprti.

NEPREMIČNINE
HIŠE

PRODAM

HIŠO v vasi Tuljaki, blizu mejnega
prehoda Sočerga (Slov. - Istra), tel.:
031/584-611, Božo 20001989

 FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

KUPIM

SAMOSTOJNO hišo v okolici Kranja
do Naklega, parcela do 700 m², zida-
na po letu 1980, tel.: 040/475-287
20001989

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

PROSTORE za skladišče - mirno obrt,
avtodome, kamp prikolice, tel.: 04/51-
31-722, 051/808-724 20002010

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO pri zdravstvenem domu,
na naslovu Kidričeva 24, Kranj, tel.:
031/549-008 20001983

**DOMPLAN zemeljski plin po
akcijski ceni 0,02020 €/kWh
do konca leta 2020!**

Več o akcijski ponudbi lahko dobite na
spletni strani www.domplan.si

Domplan, d.d., PE Energetika
Bleivsevova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800
E: energetika@domplan.si
I: www.domplan.si

MOTORNÁ VOZILA
AVTOMOBILI

PRODAM

CHEVROLET Cruze 1.6, letnik 2009,
45.000 km, lepo ohranjen, tel.:
051/200-557 20001976

STAREJŠI R Scenic, po delih ali cele-
ga, nevozen, tel.: 040/674-688
20001982

SUZUKI S cross 4x4, 1.6 premium,
bencin, 124.000 km, cena 12.500
EUR, top oprema, odlično ohranjen,
servisna knjiga. Možnost financiranja.
Reval, Jernej Habjan s.p., Gostče 21,
Škofja Loka, tel.: 041/746-232
20001980

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vo-
zila v okvari, slabše ohranjena in nevo-
zna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji,
Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce,
tel.: 040/629-675 20001865

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

GUME s platiščem in razne dele za »fi-
čota« in mešana drva, tel.: 041/233-
150 20002006

TEHNIKA

PRODAM

TELEVIZIJO Evelux, tel.: 031/553-
357 20001940

GRADBENI
MATERIAL

PRODAM

600 kom. zidaka, cena ugodna, tel.:
04/20-41-778 20001990

KOVANA vrata za krušno peč, 70 x 60
cm, nova, tel.: 041/409-904
20001957

SMREKOVE suhe plohe, cena 140
EUR/m³, večja količina, 130 EUR/
m³, tel.: 041/756-007 20001870

SMREKOVE plohe, suhe, 5 cm, 140
EUR/m³, tel.: 041/489-151
20002008

ZRAČNO suhe hrastove plohe, tel.:
041/756-007 20001871

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove
(za elektrogospodarstvo), dolžine 9
- 11 m (tudi neobeljene), SES, d. o.
o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.:
041/696-985 20001911

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
20001859

BREZOVA, jesenova, bukova suha
drva, možnost dostave, tel.: 041/672-
704 20001956

BUKOVA in hrastova drva, možna do-
stava, tel.: 031/343-161
20001968

BUKOVA in hrastova drva, tel.:
041/923-218 20001986

SUHA bukova, mešana drva in butare,
tel.: 031/826-621 20001722

SUHA, lepa bukova drva, tel.:
041/841-632 20001934

SUHA bukova in hrastova drva, možna
dostava, tel.: 041/905-557 20001965

SUHA bukova drva, cena 65 EUR/1
m³, tel.: 040/908-744 20001972

SUHA bukova drva, metrska, 65 EUR/
m³, možna dostava, tel.: 040/201-
295 20001997

SUHA, bukova in mešana drva, okolica
Kranja, tel.: 040/860-238 20001987

STANOVANJSKA
OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

KOMPLET starejše pohištvo dvosob-
nega stanovanja. Prevzem in prevoz
organizirate sami, v Radovljici, tel.:
031/734-103 20001982

GOSPODINJSKI
APARATI

PRODAM

PLINSKI štedilnik z dvema kuhališče-
ma, v delujočem stanju, cena 30 EUR,
tel.: 04/23-12-094 20002004

OGREVANJE,
HLAJENJE

PRODAM

PEČ za centralno na olje z gorilni-
kom, stara 11 let, cena 300 EUR, tel.:
040/567-980 20001947

ŠPORT,
REKREACIJA

PRODAM

MOŠKO gorsko kolo Gana, 26 col in
žensko trekking kolo Marin, 26 col, tel.:
051/428-887 20002002

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kipe in drobnarije, tel.:
051/258-936 20001864

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OHRAJEN otroški jogi, 120 x 60,
cena 20 EUR, tel.: 031/422-531
20001958

OTROŠKI sedež Condor, morde bar-
ve, od 3 do 12 let, 15 do 36 kg, tel.:
04/20-46-511, 031/270-652
20001992

OTROŠKI leseni voziček - poganja-
lec, z gumimi kolesi, lepo ohranjen, tel.:
041/696-985 20001999

OTROŠKO kolo, od 3 do 6 let, za sim-
bolično ceno, tel.: 064/154-024
20001950

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

PRIKOLICO za prevoz gorske kosilni-
ce in kolesa za strmine, tel.: 041/482-
547 20001973

TRAKTORSKO kosilnico in silokom-
bajn, tel.: 031/611-147
20001948

KUPIM

MOTORNO žago Stihl ali Husqarna in
prodam bikca, težkega 380 kg, tel.:
031/604-918 20001959

TRAKTOR za lastne potrebe, od
prvega lastnika, dobro plačilo, tel.:
051/203-387 20001984

PRIDELKI

PRODAM

ČEŠPLJE za marmelado, Zabukovje 2,
Kranj, tel.: 041/223-797
20002007

HRUŠKE tepke, za namakanje, kulina-
riko ali sušenje - naberete sami, tel.:
041/320-707 20001938

JEDILNI krompir, beli in rdeči ter ajdo,
tel.: 040/355-865
20001960

JEDILNI krompir, rdeči in beli, 15 kg/5
EUR, Hotemaže 66, tel.: 041/397-
063 20001970

JEDILNI krompir, neškropljen, cena
0,5 EUR/kg, tel.: 04/25-91-452
20001994

KORENJE in peteršilj, tel.: 041/517-
551 20001937

KORUZO za silažo ali zrnje, na njivi
0,70 ha, okolica Kranja, cena za celo
njivo je 700 EUR, tel.: 040/383-733
20001954

KOSTANJEV in cvetlični med iz Gor-
jancev, Čebelar Sašo iz Kranja, tel.:
040/273-214 20001847

KROMPIR, jedilni in krmni, tel.:
041/416-241 20001964

VINO cviček, možna dostava, tel.:
031/206-874, Tone 20001995

KUPIM

SILAŽNO koruzo, tel.: 031/282-734
20001966

TEPKE, kmetija Matijovc, tel.:
041/538-583 20001905

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM ali menjam 10 mesecev staro
telico za 4 mesece starega bikca,
tel.: 031/237-312 20001979

PRODAM

25-kilogramske pujske, jedilni krompir
z dostavo in črnega bikca, starega 10
dni, tel.: 041/378-937
20001943

BIKCA RJ/ČB in telička ČB, oba stara
14 dni, tel.: 041/557-575
20001985

BIKCA simentalca, starega 4 mesece,
tel.: 031/687-062
20001983

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, gra-
haste, črne in bele pred nesnostjo in
kg piščance za dopitanje. Pripeljemo
na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarje-
va ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
20001862

KRAVO dojljo simentalco, eko in suha
mešana drva, možna dostava, tel.:
031/343-177
20001941

KRAVO ciko, usemenjena, tel.:
030/270-280 20001963

NA ZALOGI imamo rjave nesnice in
1-kg piščance za dopitanje in po naro-
čilu: grahaste in črne jarkice. Trgovina
Domačija, Janez Peternel s.p., Glo-
boko 2 a, Radovljica, tel.: 04/53-09-
494, 051/604-524
20001928

RACE indijske tekačice - par in 9 mladih,
odrasle po 10 EUR, mlade po 8
EUR, tel.: 031/595-321
20002009

SANSKE koze in kozličke ter 21 ameriška
mini pujsa, tel.: 040/874-015
20001945

TELICE po izbiri, tudi breje, tel.:
041/708-787 20001988

TELICO simentalco, breje 8 mesecev.
Oblak, Zalog 11, Goriče
20001946

TELICO simentalco, staro 6 mesecev,
tel.: 031/351-172 20002000

TELIČKO simentalco, staro 12 dni,
tel.: 031/250-114 20001955

TELIČKO limuzin, staro 4 mesece in
tekočino za siliranje, tel.: 031/506-
863
20002001

ZAJCA samca, pasme nemški lisec,
zelo lep, za plemo, tel.: 040/979-622
20001939

KUPIM

BIKCA simentalca, starega do 1 mese-
ca, tel.: 041/503-623 20001912

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in
teličke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmo-
va 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081
20001861

PODARIM

2 KOZI, tel.: 040/794-988 20001949

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-
678 20001983

OSTALO

PRODAM

KORUZO za silažo, Šenčur, tel.:
031/850-370 20001977

OKOVANE lesene gajbice, za krompir
ali sadje, tel.: 041/912-088
20001971

SENO v kockah, suho otavo v okroglih
balah, tel.: 041/572-120
20001998

SILAŽNO koruzo, 6 ha - Praprotna Po-
lica, tel.: 041/968-900
20001952

SODOVE za namakanje sadja, Naklo,
tel.: 040/581-950 20002003

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

IŠČEM

IŠČEM DELO - varstvo vašega otroka
na mojem domu. Sem komunikativna,
zanesljiva, z izkušnjami, tel.: 041/532-
826 20001933

IŠČEM DELO - gospodinjska dela,
pomoč, varstvo, družba starejšim ose-
bam, tel.: 064/298-299
20001996

Varna hiša Gorenjske

Varna hiša Gorenjske nudi podporo,
pomoč, pogovor in varno zatočišče
ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrtega od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čušarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

KOVINOSTRUGAR z več letno prakso na različnih strojih iščem honorarno delo, tel.: 031/463-923 20001981

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20001860

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20001866

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, ... LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20001867

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcevi 14, Kranj, tel.: 041/682-166 20001908

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20001863

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 20001720

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 20001791

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 20000866

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20001858

ZASEBNI STIKI

56-LETNI vdovec, brez otrok, prijazen, z Golnika, s stanovanjem, si res želim spoznati prijateljico za družbo in pomoč v gospodinjstvu, tel.: 064/280-480 20001978

RAZNO

PRODAM

CISTERNO za olje, nafto ali vodo, 3.600 lit., malo rabljena, plastična, po ugodni ceni, v Kranju, možna dostava, tel.: 031/308-540 20001996

KOMPLET za kapljično namakanje, namakalno 15 m kapljično cev, vrtno 10-lit. škropilnico, tel.: 041/858-149 20001877

NOVO žensko kolo Nakamura high lander, 8 prestav Shimano in star šivalni stroj Hohner, tel.: 031/524-080 20001974

SODČKE iz inox-a, velikost V. 30 l., po 40 EUR, V. 50 l., po 60 EUR, tel.: 04/58-74-273, 031/326-732 20001951

STAREJŠE sedlo, 14 col gumi voz, obnovljen komat, luč za zapravljičček, tel.: 041/364-504 20001944

ŽAR na plin, nov in otroška kolesa, od 20 do 25 col, ugodno, tel.: 040/666-285 20002005

ŽENSKO kolo, 21 prestav, zračno puško, tel.: 041/364-504 20001942

ŽENSKO kolo, računalniški stol ter klop in 2 stola iz ratana, tel.: 040/705-145 20001961

KUPIM

TEHNIČNO knjigo za C Xsara picasso 1.6, bencin, tel.: 031/512-421 20001975

PODARIM

LESENO mizarsko prešo, 200 x 100, muzejska vrednost, tel.: 04/20-45-067, 031/491-182 20001967

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike. Odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 20001991

www.gorenjskiglas.si

Vse otroštvo se je upiral vsem pravilom, vedno je bil v opoziciji, vedno je bil drugačen. Mladi upornik se je razvil v najboljšega zagovornika v državi, postal in ostal je ikona slovenskega odvetništva.

NESPODOBNI ODVETNIK

246 strani, trda vezava

19,99 EUR
* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša draga mami in babica

JOŽICA BABIČ
roj. Črnilce, iz Okornove ul. 8 na Kokrici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darovane maše. Posebna zahvala govornici za tople besede slovesa, pevkam ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljujoči vsi njeni

Ni res, da je odšel – nikoli ne bo!

ZAHVALA

Ujet v naša srca z najlepšimi spomini bo vsak naš korak spremljal v tišini.

V 84. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, ata in stric

RAJKO HUDOVERNIK
iz Čirč pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče in spremstvo na zadnji poti. Hvala duhovniku g. Vinku Podbevsku za lep pogrebni obred. Še posebej se zahvaljujemo Sašu Gantarju za lep poslovilni govor.

Žaljujoči vsi njegovi

Veseli s tabo smo živeli, žalostni, ker te več ni, ohranili bomo spomine na vse skupne dni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mami, tašče in babi

MAJDE KLEMENC
iz Spodnjih Dupelj

Za lajšanje težkih zadnjih dni velja posebna zahvala ekipi dr. Lopuhove iz paliativne enote SB Jesenice. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, toplo besedo, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala vsem, ki ste nam nesebično pomagali, nam stali ob strani in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljujoči vsi njeni

Življenje celo si garala, za dom, družino vse si dala, sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

V SPOMIN

V ponedeljek, 7. septembra, je minilo leto dni, odkar nas je zapustila naša draga mami, stara mama, sestra, teta, tašča, sestrična in svakinja

JELKA HACIN
1945-2019

Vsem, ki se je spominjate, postojte ob njenem grobu, ji prižigate sveče in polagate cvetje na grob, iskrena hvala.

Vsi njeni
Češnjevce, Zgornji Brnik, 7. septembra 2020

Prazen dom je in dvorišče, naše oko zaman te išče. Solze, žalost, bolečina te zbudila ni, ostala je praznina, ki hudo boli.

ZAHVALA

V 81. letu se je od nas poslovila draga žena, mami, mama, prababica, sestra in teta

MARIJA KROPIVNIK

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste nam ob teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala patronažni sestri Vesni, kakor tudi osebju abdominalnega oddelka jeseniške bolnišnice. Zahvala gospodu župniku Jerneju Marenku za čustven pogrebni obred, pogrebni službi Jerič iz Dvorij, nosačema in pevcem. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iz srca hvala!

Žaljujoči mož Franc, otroci Frane, Miro in Bernarda z družinami Zgornji Brnik, avgust 2020

Odhajaš kot kruh, ki si ga zamesila v mentrgi, naložila na lopar in položila v razgreto peč. Za otroke hlebčke, za odrasle hlebe. Kot kruh, ki ga zmanjka v ustih, a nihče od teh, ki smo ostali za teboj, ni lačen. (Marta Novak)

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila naša draga

ANA ŠTULAR
p. d. Suhadolnikova mama iz Kokre

Vsem iskrena hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, darove in svete maše. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku Pavlu Okolišu, pogrebni službi Navček, pevcem, nosačem ter osebju Klinike Golnik.

Vsi njeni

Jenkret je biv ...

S pripovednim večerom za odrasle se je v soboto zvečer zaključil deveti Križnikov pravljicni festival v Motniku. Osrednji dogodek je tokrat predstavljal izid zajetne monografije, v kateri je po 150 letih prvič izšla večina pravljic in pripovedk, ki jih je celo življenje zbiral Gašper Križnik.

ALEŠ SENOŽETNIK

Motnik – Osrednje mesto je tokrat zavzemal nedavni izid knjige Gašperja Križnika Sveti Coprijan: pravljice, povedke in drugo pripovedno izročilo iz Motnika in okolice, ki sta jo v sozaložništvu izdali Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik in Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU.

Pripovedkam iz novoizdane knjige v interpretaciji priznanih slovenskih pripovedovalcev je bilo moč prisluhniti v soboto zvečer v parku Pod lipami, na dogodku, ki so ga naslovili Jenkret je biv ... Sveti Coprijan. Del bogatega pripovednega izročila, ki ga je zavzeto zbiral motniški čevljar Gašper

Več kot 180 različnih zgodb je zbranih v zajetni knjigi, ki sta jo izdali kamniška knjižnica in Inštitut za slovensko narodoslovje pri ZRC SAZU.

Križnik, po katerem festival nosi ime, so zbranim pričarali duo Vroča župa (Goran Završnik in Rok Kosec), Boštjan Napotnik Napo, Katja Preša in Špela Frlic. Z glasbenim vložkom je dogodek popestrila Neža Drobnič Bogataj.

»Bogato gradivo ohranja pripovedi 19. stoletja v motniškem govoru in osrednje-savinjskem narečju in lahko rečemo, da je s to knjigo pripovedno izročilo osrednje Slovenije končno uvrščeno na zemljevid nesnovne dediščine in v mednarodni prostor,« je povedala častna pokroviteljica festivala dr. Monika Krojepej Telban z Inštituta za slovensko narodopisje, ki je ob direktorici Knjižnice Franceta Balantiča Bredi Podbrežnik Vukmir knjigo tudi uredila. Za jezikovno podobo knjige je poskrbela Kristina Jamšek, z ilustracijami pa je zajetno knjigo, v kateri je zbranih več kot 180 pravljic, obogatil Miha Hančič.

Že čez dan so na svoj račun prišli tudi otroci in družine.

Dr. Monika Krojepej Telban

Kamniški pripovedovski duo Vroča župa, ki ga sestavljata Goran Završnik in Rok Kosec

Križnikovim pravljicam so v parku prisluhnili poslušalci vseh generacij.

vremenska napoved

Danes in jutri bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Danes popoldne v gorah ni izključena kakšna manjša ploha. Pihal bo šibak veter vzhodnih smeri.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

13/25 °C

SOBOTA

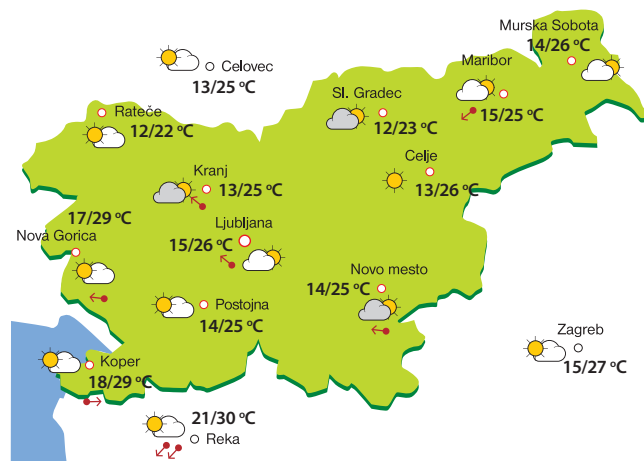

12/26 °C

NEDELJA

12/28 °C

KRATKE NOVICE

Pridelal orjaški paradiznik

Kranj – Zvone Marn iz Predoselj pri Kranju se je letos razveselil obilne letine paradiznika, ki ga je pridelal na pokriti gredi na domačem vrtu. Kot je pojasnil, gre za sorto domači dolenski paradiznik, ki je vsako leto precej obilna in ima plodove, težke okoli kilograma; letos pa je eden dosegel kar 1635 gramov, ostali malo manj. »Sadike pridelam sam, seme pa sem dobil od sina. Mislim pa, da sta za tak pridelek zaslužna nega in ljubezen do vrtnarjenja.« Dodal je, da je tovrstni paradiznik primeren za izdelavo mezge, saj ima malo semen.

Več kot poldrugi kilogram težek paradiznik Zvoneta Marna iz Predoselj

Občina Jezersko praznuje

Jezersko – Občina Jezersko praznuje v spomin na 10. september 1919, ko je bila po prvi svetovni vojni v pariškem predmestju Saint-Germain-en-Laye podpisana mirovna pogodba. Podoba ima za Jezersko poseben pomen, ker je takrat Jezersko izvzela iz območja, kjer je bil pozneje izveden koroški plebiscit, in ga prisodila takrat novonastali Državi Slovencev, Hrvatov in Srbov, poznejši Jugoslaviji in današnji Sloveniji. Z mirovno pogodbo je bilo doseženo, da je Jezersko ostalo del matičnega naroda in se je tu lahko ohranil slovenski jezik. Jezersko v čast mirovne pogodbe praznuje že tretjič po vrsti. Osrednja slovesnost ob počastitvi praznika bo danes ob 17.30 v dvorani Korotan na Jezerskem. Kulturni program pripravlja domače kulturno društvo, ob tej priložnosti pa bodo odprli tudi novi medgeneracijski center.

Zaključek jubilejnih Langusovih dnevov

Kamna Gorica – S tradicionalno prireditvijo ob krajevnem prazniku se jutri končujejo jubilejni dvajseti Langusovi dnevi, krajevni praznik, ki so ga Kamnogoričani posvetili spominu na svojega rojaka, slikarja Matevža Langusa. Letos sicer zaradi razmer delno okrnjeno dogajanje v okviru Langusovih dni se je začelo že konec avgusta, nadaljevalo prejšnji konec tedna z ustvarjalnimi delavnicami in vodenim ogledom krajevnih znamenitosti, zaključuje pa se jutri, v soboto, 12. septembra, ko bosta ob 17. uri pod vaško lipo podelitev krajevnih priznanj ter koncert MePZ Lipnica.

Okrnjeno delo kamniške enote Centra za socialno delo

Kamnik – Iz Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – Vzhod, Enota Kamnik, so sporočili, da je njihovo delovanje zaradi potrjene okužbe s koronavirusom enega od zaposlenih te dni okrnjeno. V službi so namreč le tisti zaposleni, ki z okuženim sodelavcem niso imeli stika, zaradi tega pa do 15. septembra sprejemajo le stranke v nujnih primerih. Občane pozivajo, da se nanje obrnejo po elektronski pošti gpcsd.kamni@gov.si oziroma v nujnih in neodložljivih zadevah tudi po telefonu 01 830 32 80.